REGD: NO H 18

విడిప్రతి 0-20పై.

27-8-65 శుక్రవారం

THE ZAMIN RYOT - EDUCATIONAL SUPPLEMENT



ఉన్నతస్థాయి అందుకోలేని పదికళాశాలలు

★

★

★

పదిపదుల హైస్కూళ్లు ఏర్పడడానికంటే

ఒక ఆదర్శ విద్యాసంస్థ రూపొందాలె!

నెల్లూరులోని వెంకటగిరిరాజావారి కళాశాలకు ప్రథమాచార్యుడనుగా 1928-31 లో మూడు సంవత్సరాలకాలమున వా అనుభవాలనుగురించియు, ప్రస్తుతం మనం ఎదుర్కొంటున్న కొన్ని విద్యాసమస్యల గురించియు 'ఆ మీ ఆ రై జు' యొక్క ప్రత్యేక సంచికకు ఒక వ్యాసాన్ని వ్రాయవలసినదిగా వత్రికా సంపాదకులు నన్ను కోరిరి. వారి కోరికను అనుసరించి నేను తుదిన్న వ్యాసాన్ని ప్రాస్తున్నాను.

వెంకటగిరిరాజా వారి కళాశాలకు ప్రథమాచార్యునిగా నేనుగడపిన మూడు సంవత్సరాలు నా జీవితంలో ఒక ప్రధాన మట్టంగా నేను భావిస్తూవున్నాను. నెల్లూరు జిల్లాలో పుట్టి పెరిగిన వాడనుటనా, నా విద్యాభ్యాసం అంతా మద్రాసులో జరగడం చేత విద్యార్థిగా నాకు నెల్లూరితో పిలాటి అనుభవం లేకపోయింది. కాలేజికి ప్రథమాచార్యుడు కావడంతో జిల్లాలోని విద్యారంగంలో నాకు కొంత అనుభవం ఏర్పడింది. పుట్టిన జిల్లాలోని విద్యాభివృద్ధికి కొంత తోడ్పడగల అవకాశం లభించినందుకు నేను ఎంతో సంతోషించాను. ఆ మూడు సంవత్సరాలలో నేను కళాశాల కమిటీవారి యొక్కయు, విద్యార్థుల యొక్కయు, అధ్యాపకులయొక్కయు, పుర అనులయొక్కయు మన్ననకు పాత్రుడనై నందులకు ఇప్పటికీకూడ నేనెంతో గర్వ పడుతూ వుంటాను. ఆ రోజులలో కమిటీకి శ్రీ ఖానుకేల సీతావతారావు అధ్యక్షులుగను, శ్రీ మాడభూషి నరసింహాచార్యులుగారు కార్యదర్శిగను, శ్రీ విస్సా రాజగోపాలరావుగారు, తూము లూరు శివరామయ్యగారు, కె. వెంకటరత్నం నాయుడుగారు సభ్యులలో ప్రధానులుగా వుండేవారు. ఉపాధ్యాయులనియామకంలోను, కాలేజికి సంబంధించిన ఇతర వ్యవహారాలలోను వారు సాధారణంగా నా నలహాను గౌరవించువారు. అందుచేత వారి మధ్యన నామధ్యన పిలాటి అభిప్రాయ భేదాలులేక, కళాశాల చక్కగా అభివృద్ధి పొందుటకు కావలసిన పరిస్థితులు పిర్పడ్డవి. కాని, ఆర్థికంగా ఆ రోజులలో కళాశాల కొన్నిచిక్కులు అనుభవించవలసి వచ్చింది. అధ్యాపకులకు నకాలంలో జీతాలు ముట్టేవికావు. ఒక్కొకప్పుడు-



ముఖ్యంగా వేసవి శెలవులకాలంలో-రెండు మూడు నెలలు జీతాలు బకాయిపడేవి. రాజావారిపద్దు రాయబారాలు అవసర మయ్యేవి. ఇటీవల కాలంలో విద్యార్థుల సంఖ్య పెరగడంచేత ఈలాటి చిక్కులు తొలగిపోయినవనివిని నేను ఎంతో సంతోషిస్తూవుంటాను.

ఆరోజులలో విద్యార్థులసంఘాల సమావేశాలు, దర్పులు చక్కగా జరుగుతుండేవి. వారి వుపయోగార్థం ప్రథమంగా ఒక పత్రికనుస్థాపించి నడిపించాను. విద్యార్థులందరు దానికి వ్యాసాలుప్రాసేవారు. అధ్యాపకులు అన్నివిషయాలలో నాకు వాదోడు వేదోడుగా వుండేవారు. మూడవ సంవత్సరం అబ్బురపరకు విద్యార్థుల సమ్మెలుగూడా యేపిజరుగలేదు. వారు ప్రశిక్షణకులోనై, వారి కార్యకలాపాలను శ్రద్ధగా నిర్వహిస్తూవుండేవారు. నేను ప్రథమాచార్యునిగా వున్నకాలంలో జిల్లాలోని వుపాధ్యాయసంమానికి అధ్యక్షునిగా వుండి, కొన్ననమావేశాలు జరిపాను; కొన్ని స్కూళ్ల వార్షికసభలలో పాల్గొన్నాను. 1929 లో గూడూరులో జరిగిన ప్రాథమికవిద్యామహాసభకు అధ్యక్షత వహించాను. జిల్లాలో విద్యకు సంబంధించిన వుద్యమాలన్నిటిలో యెంతో కొంత ప్రభావాన్ని సంపాదించాను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సిండికేటులో సభ్యుడనైవున్నందున కళాశాలకు కొంత ప్రాధాన్యంతూడా లభించింది.

ఈవిధంగా 2½ సంవత్సరాలకాలం సాఫీగా వెళ్ళిపోయింది. అటుతర్వాత కొన్ని యిబ్బందులను యెదుర్కొనవలసిన వాడనయ్యాను. దానికి కారణం దేశంలో మహాత్మా గాంధిగారి నాయకత్వాన శివ్య సత్యాగ్రహం తీవ్రంగాజరగడం, ఆ వుద్యమంలో నెల్లూరు ఒక ప్రధాన కేంద్రం కావడం. దీనిఫలితంగా విద్యార్థులు వుద్రేకపూరితులయ్యారు. విప్లవ పరిస్థితులలో యువకులందు వుద్రేకం కలగడంలో పిలాటి ఆశ్చర్యంలేదు. ఆ వయస్సులో అది వారికి సహజం. దానిమూలంగా రెండుమూడుపర్యాయాలు- ముఖ్యంగా దేశనాయకులను బ్రిటిష్ప్రభుత్వం అరెస్టు చేసినప్పుడు- విద్యార్థులు సమ్మెచేయడం జరిగింది. సమ్మెలు సంభవించకుండా వుండడానికి నేను ఎంతగా ప్రయత్నాలు తీసుకొనలేదో, సమ్మెచేసిన విద్యార్థులపై కఠిన శిక్షను ఎందుకు విధించలేదో సంతాయిసీ

—కొరవ 15వ పేజీలో

★ ★ ఆచార్య మావిడిపూడి వెంకటరంగయ్య ★ ★

★ జమీన్‌రైతు ★

శ్రీ విశ్వావసు భాద్రపద శుద్ధ పాడ్యమి శుక్రవారం 27-8-65

సంపుటి : 37 ★ సంచిక : 34

మన విద్యా రంగం

ఎందుకు యీ విద్యానందిక అనే ప్రశ్నకు కేవలమాత్రంగానైనా సమాధానం చెప్పుకోవల్సివుంటుంది.

నెల్లూరు మండలంలో యీ సంవత్సరం కొత్తగా మూడు కళాశాలలు ఆవతరించాయి. గత సంవత్సరమే మహిళలకు ప్రత్యేకంగా ఓక కళాశాల యేర్పడింది. వచ్చే సంవత్సరం మరొక కాలేజీ రావొతున్నది. విద్యారంగంలో నెల్లూరుజిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు యీసంఖ్యాత్మక ప్రైక యీ అభివృద్ధి గణనీయమైనది, వంపూర్ణమైనది. ఈ సంఘటనను పురస్కరించుకొని విద్యానమస్యలను విద్యా విషయాలనుగురించి ప్రత్యేకంగా చర్చించుకోవల్సిన చరిత్రాత్మకమైన సమయం అనన్నమైనది. అందుకే మాయీప్రత్యేక విద్యానుబంధం.

125 యేళ్లక్రితం విద్యావిషయికంగా నెల్లూరుజిల్లా వొక యెడారిగా వుంటుంది. ఆ దశలో 1838 లో డాక్టర్ ఎమ్. కూపర్ అనే మిషనరీ విద్యాభిమాని వొక ఆంగ్లపాఠశాలను స్థాపించి ఆంగ్లవిద్యాబోధనకు జిల్లాలో పీఠం వాక వేసాడు. అదే నేటి ని ఎ. ఎం. హైస్కూలు అయింది. అందులో వుపాధ్యాయుడుగావుంటూ, దానినుండి విడిపోయి జిల్లాలో మొట్టమొదటి వట్టభద్రుడైన న్యర్లీయ సుంకు నారాయణస్వామి శెట్టిగారు 1875 లో "హిందూ అంగ్లో వర్నాక్యులర్ స్కూలు" స్థాపనకు అధ్వర్యం వహించారు. అది క్రమంగా నెల్లూరిలో జిల్లాలో మొదటి కళాశాల అయిన వి. ఆర్. కాలేజిగా పరిఢవిల్లింది.

ఇక మహిళలలో విద్యా వికసనానికి సంబంధించి ప్రథమంలో 1850 తర్వాత ఫ్రీ చర్చి స్కాట్‌లెండ్ మిషన్ వారి అధ్వర్యంలో యేర్పడిన మహిళాపాఠశాల అమెరికన్ బాప్టిస్టు మిషన్‌వారి అధ్వర్యంలో మిస్ ఫ్యాన్సీన్‌బెన్‌కెట్ నిర్వహణలో వటిష్టమైనేటి ఎ. వి. ఎం. స్కూలుగా వృద్ధిపొందింది. ఆ తర్వాత స్కర్లీయ పొణకా కనకమ్మగారి నేతృత్వంలో కస్తూరిదేవి విద్యాలయం స్థాపన జరిగి మండల మహిళా విద్యకు వేయి విధాల సేవజేసింది, ప్రోదిచేసింది. గత సంవత్సరం శ్రీ దొడ్డ నుబ్బారెడ్డి నెలిమలి దొడ్డ కాసల్యమ్మగారి భూరి విరాళంతో మహిళలకు ప్రత్యేకంగా వొక కళాశాల యేర్పడింది. ఇట్లా 125 సంవత్సరాల మండల విద్యా చరిత్ర నేడు వొక సమగ్ర స్థాయిని అందుకొన్నది, సందేహంలేదు.

ఈ సంఖ్యాత్మక సమీక్షకుతోడుగా వివిధ స్థాయిలలో వ్యక్తమవుతున్న గుణాత్మక విద్యానమస్యలను వివులంగా ప్రస్తావించుకోవలసిన అవసరం యీనాడు యేర్పడింది. ఈ అవసరాన్ని కొంతకు కొంతైనా మా 'విద్యానందిక' తీర్చాలని మా తాపత్రయం. కేవలర మండల పరిధిలో చర్చించుకోవలసిన సమస్యలు చాలా వున్నవి. దేశవ్యాప్తంగా అలోచనలు సాగించాల్సిన రంగం యిది.

నేడు దేశాన్ని కలచరపరుస్తున్న సమస్యలో విద్యా విషయికంగా వెనుకబడిన తనంకూడా వొకటి. స్వాతంత్ర్యంవచ్చి 17 సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ మనం పెట్టుకున్న విద్యాలక్ష్యపు పొలిమేరలకు చాల దూరంలోనే వుంటున్నాం. సరక్షరాస్యత యెర్రతీరా తాండవిస్తున్నది. అక్షరాస్యులకంటే నిరక్షరాస్యులే దేశంలో యెక్కువగా వుంటున్నారు. ఇంకా పాఠశాలలులేని ప్రదేశాలు యెక్కువగానే వుంటున్నాయి. ఇవన్నీ చాన్తవాలు. మనలను క్రుంగదీస్తున్న నిజాలు.

అంతే స్వాతంత్ర్యానంతరం విద్యావివృద్ధి యేమీ జరగలేదనికాదు. చెప్పుకోవడానికి కలుగజేసి, మూడో ప్రణాళిక కూడా ఆంతంకాబోతున్నది. పీటి అమలువల్ల ప్రాథమిక పాఠశాలంటే యేమిటో కూడా యెరుగని జనవదాలలో ప్రైతం ప్రాథమిక పాఠశాలలు వెలశాయి. కాని జనసంఖ్యకలిగిన గ్రామాలు కొన్ని వున్నతపాఠశాలలుప్రైతం స్థాపించుకోగలిగాయి. శాస్త్రీయ, సాంకేతిక వరికరాలను కొంతవరకు సమకూర్చుకోగలుగుతున్నాయి. పట్టుమని పది కూడాలేని విశ్వవిద్యాలయాలు యిప్పుడు యాభై దాటాయి.

అయితే వీటన్నిటిని కలిపి కూడుకుంటే కలిగిన సమగ్రాభివృద్ధిమాత్రం చాల స్వల్పంగానే కనబడుతున్నది. వీ వంచ వర్ష ప్రణాళికలోను విద్యకు అగ్రస్థానం లభించలేదు. కనీసం సముచితమైనస్థాన మైనా లభించలేదు. గత ం లో మనం విద్యకై ఖర్చుచేస్తుండిన మొత్తాలకంటే దారాళంగానే నిధులు కేటాయించుకోగలిగినా, కేటాయించిన నిధులు కొన్ని ప్రాంతాల్లో సరిపోలేదు, మరికొన్ని ప్రాంతాలు కేటాయించినదాన్నికూడా సరిగా వుపయోగించుకోలేకపోయాయి. వీటన్నిటి సమష్టి ఫలితం విద్యావిషయికంగా మనం యింకా చాల వెనుకబడే వున్నాం.

మరో ముఖ్యవిషయంకూడా ఆందోళన కల్గిస్తున్నది. విద్యారంగంలో కనవడే యీ అభివృద్ధి కేవలం యేదో సంఖ్యాత్మకంగాను, పరిమాణ పరంగానూ (Quantitative) వుంటున్నదేకాని గుణాత్మకంగా విద్యాస్థాయి ప్రమాణాలు తగ్గిపోతూ వుష్టికరమైన (Qualitative) విద్య కరవై పోతున్నది. ఇవంతా ఎందుకు జరుగుతున్నట్టు? విద్దూరంగా కన్పించవచ్చునేమొకాని నిజం చెప్పాలంటే మొత్తం దేశస్థాయిలో విద్యా లక్ష్యమంటూ వొకటి లేకపోవడం వల్లనే మనకాకి యివ్వటికీ చాలనష్ట పోయిందని చెప్పాలి. ఎన్నో కమిటీలు వేశారు, నూదసలు చేయించారు, అయితే వాటి అమలుకొచ్చేసరికి అధ్వాన్నంగా వుంది. ఇది చాలా బాధాకరమైన పరిణామం.

దేశస్థాయిలో విద్యాలక్ష్యమంటే యేమిటి అనేది ముందు విచారిద్దాం. దేశం అవసరాలేమిటి, అనుకూలతలేమిటి? ముందు వీటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని మనలక్ష్యాలను రూపొందించుకొంటున్నామా అంటే లేదనే చెప్పుకోవలసి వుంటుంది. మనది ప్రధానంగా వ్యవసాయిక దేశం. మన గ్రామ పాఠశాలలు వ్యవసాయోన్ముఖంగా వుంటున్నాయా? ఉపాధ్యాయులు వ్యవసాయంలో శిక్షితులేనా? అంటే అక్షరాలా లేదనే చెప్పాలి. మన పాఠశాలల వునికివల్ల వ్యవసాయంలో అధ్యయనంకాని, అభిరుచికాని పెంపొందుతున్నదా అంటే అదీలేదని వప్పుకోవలసి వుంటుంది. వ్యవసాయం వొక గౌరవప్రదమైన వృత్తిఅనే పరిగణనేటి హైస్కూలు విడిచే విద్యార్థులకువున్నదా? కష్టించి పనిచేయడంలోని విలువ అర్థమయ్యే మనస్తత్వం వారికేర్పడుతున్నదా? అని ప్రశ్నించుకొంటే అవి ప్రశ్నలుగా మిగిలిపోతున్నాయేకాని సమాధానాలు మాత్రం దొరకడంలేదు.

ఎస్ ఎస్. ఎల్. సి. వరకు చదువుకున్న నగటు విద్యార్థి సేద్యంఅంటే యీనాడించుకొంటున్నాడు. భూమి అంటే అసహ్యించుకొంటున్నాడు వల్లెసీమలకు చేరువగావుంటే వృత్తులు, దిన్నతరహా పరిశ్రమలు వారికియేమాత్రం ఆకర్షణీయ విషయాలు కావడంలేదు. కేవలం డిగ్రీలు పంచే కేంద్రాలుగా మన విద్యాలయాలు రోజురోజుకు తయారవుతుంటే, అందులో నుంచి తయారైవచ్చే విద్యార్థులు వెన్నెముకలేని మనుషులుగా, అనిస్పారమైన పట్టాలు చేతుల్లోవట్టుకొని వుత్పత్తి శక్తులతో సంబంధంలేని శ్రద్ధలేని గుమాస్తాలుగా కావాలని కోరుకుంటున్నారు. ఇదీ దోరణి. పోని గుమాస్తాలుగానైనా తయారుకావడానికి వారుపొందిన విద్య చేమైనా తోడ్పడగలదా అంటే అదీ వూజ్యమే. ఈ లక్ష్యరహిత్వం, యీ మూల తత్వనిర్మాణంనుంచే వుత్పన్నమైనవిగానే వుంటున్నాయి మన విద్యావిధానంలోని లోపాలన్నీ.

మన విద్యకు ప్రధానమైన జాతీయలక్ష్యమంటూ లేకపోవడమటుంచి—మన విద్యానంస్థల్లో నరిఅయిన వనతులులేవు, నరిఅయిన బోధనా వరికరాలుండవు. విద్యానంస్థలు పుంచడం పెద్ద గర్వపడవలసిన విషయంకాదు. యువకులలో అధికసంఖ్యాకులయినవారు తాము అర్జించిన విద్యవల్ల లాభంపొంది జీవనోపాది సంపాదించుకునే మార్గాలతోపాటు దేశాభివృద్ధికి, ప్రజాభ్యుదయానికి సంబంధించిన విషయాలలో వున్నత ఆదర్శాలు కలిగియున్నవారుగా తయారవడమే వున్నతవిద్య సాధించిన, సాధించగల విజయానికి నిదర్శనంగా వుంటుంది.

ఇతర రాష్ట్రాలలోవలెనే మన రాష్ట్రంలో కూడ క్రమేపీ వున్నత విద్యారంగంలో

శ్రీ సి. వి. హెచ్.

రావు

విద్యానంస్థలసంఖ్య, విద్యార్థులసంఖ్యతోపాటు విద్యార్థుల, అధ్యాపకుల సౌకర్యార్థం విర్వరవడుతూన్న వివిధ సౌకర్యాలు, హాస్టళ్ల వీర్పాటు, టీచర్స్ క్వార్టర్ల నవరణ, వున్నతస్థాయి విద్యార్థులకు వుచిత వేతనాల వీర్పాటు, ఇతర వీర్పాట్లు క్రమేపీ పెరుగుతున్నాయి. వీటిలో ముఖ్యమయిన కార్యక్రమాలకు, ప్రధానంగా కాలేజీ అధ్యాపకుల జీతవుస్కేళ్లకు, విద్యార్థులకు హాస్టలు సౌకర్యాలు మొదలయినవి, యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్ ఇచ్చే ఆర్థికసహాయం క్రమేపీ ఎక్కువవుతోంది. ఉదాహరణకు రాష్ట్రంలో కళాశాలల అభివృద్ధికి మూడవ ప్రణాళికలో కేటాయించిన మొత్తం రూ. 170.09 లక్షలు అయివుండగా అది రు. 171.99 లక్షల ఖర్చు అవుతుందని అంచనా వేయబడింది.

ఉన్నతవిద్యావ్యాప్తివలన దేశానికి రావలసిన లాభాలను అధికం చేయడానికి కాలేజీ అధ్యాపకులు, విద్యాబోధన వరీక్ష స్థాయిలను నిర్ణయించే విశ్వవిద్యాలయాలు, వాటికి ధననహాయం చేస్తూన్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందరూ సహకరించి కృషి చేయడం అవసరం. మనదేశంలో యింత వరకు వివిధ రంగాలలో జరుగుతూన్న విషయాలనువిమర్శిస్తే ప్రత్యక్షంగా తేలే వర్యవసానం వీమంటే, విద్యారంగంలో పైన వివరించిన ఆదర్శాలు, లక్ష్యాలు అందరూ అంగీకరిస్తారు. సమావేశాలలోను, వబ్లిక్ వుపన్యాసాలలోను వాటిని అందరూ సమర్థిస్తారు. కాని ఆచరణలో చూస్తే యీ లక్ష్యాలు, ఆదర్శాలు పాటించడం బాల తక్కువగా వుంటుంది. విద్యావిషయంలోనేకాదు, ఇతర రంగాలలోకూడా ఆదర్శాలు వాటి ఆచరణలలో యీ విభేదం ప్రస్ఫుటంగా కనిపిస్తుంది. పోతే యితర దేశాలలో వరిస్థితులకు మనదేశంలో వరిస్థితులకు యీ విషయంలో ఇంకా గొప్ప భేదం, వ్యత్యాసం కనిపిస్తుంది.

రెండవ విషయం వున్నత విద్యపై, దాన్ని పటిష్టం చేయడంపై వివిధ సంస్థలు ఖర్చుచేస్తున్న డబ్బుకు సమానమయిన ప్రతిఫలం ముష్టిబట్టు చూడవలసివుంది. యూనివర్సిటీగ్రాంట్స్ కమిషన్ 1963-64 సాంవత్సరిక రిపోర్టులో వారికి కేంద్ర ప్రభుత్వంద్వారా సంక్రమిస్తున్న గ్రాంట్లు వివిధ, కాలేజి, విశ్వవిద్యాలయాల అభివృద్ధి పథకాలకు కావలసిన అవసరాలను తీర్చేందుకు సరిపోయేదిగాశేదని, కొన్ని ప్రత్యేక పథకాలపై పెట్టబడుతూన్న పెట్టుబడికి ఖర్చుకు వుత్సాహకరమైన ఫలితాలే వస్తున్నాయని సంతోషం వెలిబుచ్చారు. ఎక్కువడబ్బు కేటాయించడంవల్ల ఎక్కువ సత్ఫలితాలు వచ్చినవ్పుడే వినసంస్థలయినా యెక్కువ కేటాయింపులను కోరడం సముచితంగా వుంటుంది. అదేవిధంగా రాష్ట్రప్రభుత్వం యీ కార్యక్రమంపైపెడుతూన్న ఖర్చుకు, పెట్టుబడికి సమాన ఫలితాలు వచ్చేట్టు చూడడం అవసరం.

ప్రభుత్వం ఇవ్వాడు ఉన్నతవిద్యాశాఖ సామాన్య విద్యాశాఖనుండి విడదీసి దాని

—కొరవ 18 వ కేజీలో

ఆంధ్రలోని ఉన్నత విద్యాసమస్యలు

—వాటి పరిష్కారానికి మార్గాలు

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఇప్పుడు ప్రభుత్వ కళాశాలలు, ప్రైవేటు సంస్థలచే నడపబడే అర్ట్స్, సైన్సు కళాశాలలు సుమారు 100 ఉన్నాయి. మూడవ ప్రణాళికాకాలంలో ఇప్పటివరకు 30 కొత్త అర్ట్స్, సైన్సు కళాశాలలు స్థాపించబడినవి. మిగిలిన ప్రణాళికాకాలంలో క్రొత్త కాలేజీల స్థాపన అపుచేయబడింది. ఐతే ప్రైవేటు కళాశాలలు ప్రజల విరాళాలు పద్ధినట్లయితే ఏర్పాటు చేయబడవచ్చు. ఈ కళాశాలలలో మూడవప్రణాళికాకాలంలో 42,790 మంది విద్యార్థులను చేర్చుకొనుటకు అంచనా వేయబడింది.

కళాశాలల పెరుగుదల అన్నివిధాలా అశించతగ్గదే. రాష్ట్రంలో వున్నతవిద్యా సౌకర్యాలు విన్నతం కావలసిందే. ఇతర ప్రగతి దేశాల కొలతబద్దను బట్టిచూస్తే మూడుకోట్లుపైగావున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ జనాభాకు 100 కళాశాలలు తక్కువనే అంగీకరించాలి. ఐతే వేరొక ప్రధాన విషయం, సామాన్య విద్యగరపే కళాశాలల పెరుగుదలవల్ల విర్వడుతూన్న విద్యాసౌకర్యాలు నక్రమంగా ఉపయోగింపబడుతున్నాయా? వాటిద్వారా వున్నత విద్యా లక్ష్యాలు విద్యార్థులు అందుకోగలుగుతున్నారా? వాటిలో విద్యను అభ్యసించిన యువకుల దేశాభ్యుదయానికి రాష్ట్రాభ్యుదయానికి తోడ్పడడానికి సామర్థ్యాలు వంపాదించుకొనుచున్నారా? దేశంలో ప్రజాస్వామ్యవ్యవస్థను పటిష్టంచేయడానికి పౌరలక్ష్యాలు, పౌరబాధ్యతలు వాటికి అలవడుతున్నాయా అనేవి అత్యంత ప్రధానమయినవి.

ఉన్నతవిద్య అభ్యసించిన ఆంధ్ర యువకుడు ఆదర్శపౌరుడుగా పెంపొందుతున్నాడా అనేది ప్రశ్న. కొంత నిష్పత్తిలో ఇట్టి ఆచరణపౌరులను మన వున్నతవిద్యా సంస్థలు, విద్యావిధానం పెంపొందిస్తున్న విషయం నిర్వివాదం. ఐతే ఏ కొద్దిమంది ఔన్నత్యానికి తోడ్పడేవిగానే మన వున్నత విద్యాసంస్థలు పుంచడం పెద్ద గర్వపడవలసిన విషయంకాదు. యువకులలో అధికసంఖ్యాకులయినవారు తాము అర్జించిన విద్యవల్ల లాభంపొంది జీవనోపాది సంపాదించుకునే మార్గాలతోపాటు దేశాభివృద్ధికి, ప్రజాభ్యుదయానికి సంబంధించిన విషయాలలో వున్నత ఆదర్శాలు కలిగియున్నవారుగా తయారవడమే వున్నతవిద్య సాధించిన, సాధించగల విజయానికి నిదర్శనంగా వుంటుంది.

ఇతర రాష్ట్రాలలోవలెనే మన రాష్ట్రంలో కూడ క్రమేపీ వున్నత విద్యారంగంలో విద్యానంస్థలసంఖ్య, విద్యార్థులసంఖ్యతోపాటు విద్యార్థుల, అధ్యాపకుల సౌకర్యార్థం విర్వరవడుతూన్న వివిధ సౌకర్యాలు, హాస్టళ్ల వీర్పాటు, టీచర్స్ క్వార్టర్ల నవరణ, వున్నతస్థాయి విద్యార్థులకు వుచిత వేతనాల వీర్పాటు, ఇతర వీర్పాట్లు క్రమేపీ పెరుగుతున్నాయి. వీటిలో ముఖ్యమయిన కార్యక్రమాలకు, ప్రధానంగా కాలేజీ అధ్యాపకుల జీతవుస్కేళ్లకు, విద్యార్థులకు హాస్టలు సౌకర్యాలు మొదలయినవి, యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్ ఇచ్చే ఆర్థికసహాయం క్రమేపీ ఎక్కువవుతోంది. ఉదాహరణకు రాష్ట్రంలో కళాశాలల అభివృద్ధికి మూడవ ప్రణాళికలో కేటాయించిన మొత్తం రూ. 170.09 లక్షలు అయివుండగా అది రు. 171.99 లక్షల ఖర్చు అవుతుందని అంచనా వేయబడింది.

ఉన్నతవిద్యావ్యాప్తివలన దేశానికి రావలసిన లాభాలను అధికం చేయడానికి కాలేజీ అధ్యాపకులు, విద్యాబోధన వరీక్ష స్థాయిలను నిర్ణయించే విశ్వవిద్యాలయాలు, వాటికి ధననహాయం చేస్తూన్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందరూ సహకరించి కృషి చేయడం అవసరం. మనదేశంలో యింత వరకు వివిధ రంగాలలో జరుగుతూన్న విషయాలనువిమర్శిస్తే ప్రత్యక్షంగా తేలే వర్యవసానం వీమంటే, విద్యారంగంలో పైన వివరించిన ఆదర్శాలు, లక్ష్యాలు అందరూ అంగీకరిస్తారు. సమావేశాలలోను, వబ్లిక్ వుపన్యాసాలలోను వాటిని అందరూ సమర్థిస్తారు. కాని ఆచరణలో చూస్తే యీ లక్ష్యాలు, ఆదర్శాలు పాటించడం బాల తక్కువగా వుంటుంది. విద్యావిషయంలోనేకాదు, ఇతర రంగాలలోకూడా ఆదర్శాలు వాటి ఆచరణలలో యీ విభేదం ప్రస్ఫుటంగా కనిపిస్తుంది. పోతే యితర దేశాలలో వరిస్థితులకు మనదేశంలో వరిస్థితులకు యీ విషయంలో ఇంకా గొప్ప భేదం, వ్యత్యాసం కనిపిస్తుంది.

రెండవ విషయం వున్నత విద్యపై, దాన్ని పటిష్టం చేయడంపై వివిధ సంస్థలు ఖర్చుచేస్తున్న డబ్బుకు సమానమయిన ప్రతిఫలం ముష్టిబట్టు చూడవలసివుంది. యూనివర్సిటీగ్రాంట్స్ కమిషన్ 1963-64 సాంవత్సరిక రిపోర్టులో వారికి కేంద్ర ప్రభుత్వంద్వారా సంక్రమిస్తున్న గ్రాంట్లు వివిధ, కాలేజి, విశ్వవిద్యాలయాల అభివృద్ధి పథకాలకు కావలసిన అవసరాలను తీర్చేందుకు సరిపోయేదిగాశేదని, కొన్ని ప్రత్యేక పథకాలపై పెట్టబడుతూన్న పెట్టుబడికి ఖర్చుకు వుత్సాహకరమైన ఫలితాలే వస్తున్నాయని సంతోషం వెలిబుచ్చారు. ఎక్కువడబ్బు కేటాయించడంవల్ల ఎక్కువ సత్ఫలితాలు వచ్చినవ్పుడే వినసంస్థలయినా యెక్కువ కేటాయింపులను కోరడం సముచితంగా వుంటుంది. అదేవిధంగా రాష్ట్రప్రభుత్వం యీ కార్యక్రమంపైపెడుతూన్న ఖర్చుకు, పెట్టుబడికి సమాన ఫలితాలు వచ్చేట్టు చూడడం అవసరం.

ప్రభుత్వం ఇవ్వాడు ఉన్నతవిద్యాశాఖ సామాన్య విద్యాశాఖనుండి విడదీసి దాని ప్రాధాన్యతను పెంచడం మంచిదే అవుతుంది.

ఇకపోతే ఉన్నతవిద్యకు ఖర్చుచేస్తున్న డబ్బుకు సమానమయిన ఫలితాలు వస్తున్నాయా? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పడం చాలా కష్టం. ఎందుకంటే ఈ విషయంలో ఇంకా సరయిన పరిశీలనలు జరగలేదు. ఈ విషయంలో ఇంకా సరయిన పరిశీలనలు జరగవలసివుంది

నెల్లూరు విద్యావికాసం

మొదటిస్కూలు–నేటి సి. ఏ. ఎం. హైస్కూలు

మొదటికళాశాల–వి. ఆర్. కాలేజి ఉజ్జ్వలచరిత్ర

ప్రస్తుత విద్యావిషయాలు మనకు ప్రస్తుతం అప్రస్తుతం. నేనిప్పుడు ప్రస్తావించ దలుచుకొన్నది నెల్లూరుజిల్లా గత విద్యా చరిత్రనే. ఇప్పటికి 125 యేళ్లక్రితం 1840 సంవత్సరానికి కొంచెం ముందుగా 1838లో డాక్టరు ఎఫ్. కూపర్ అనే మహాశయుడు నెల్లూరుజిల్లాలో మొట్టమొదటి 'ఆధునిక పాఠశాల'ను స్థాపించారు. ఆ పాఠశాలయే నేటి సి. ఏ. ఎం. స్కూలుగా వ్యవహరింపబడుతూవుంది.

అంటే 1840 ముందు మన జిల్లాలో పాఠశాలలనేవి లేవనికాదు; వున్నాయి. అయితే ఆ వున్నవన్నీ వీధిబళ్లు. ఆ వీధి బళ్లు కూడా కోస్తా తాలూకాల్లోనే కాస్త జాస్తిగా వుంటూ పడమట తాలూకాల్లో అత్యల్పంగా వుంటుండినాయి. (1855 లో ప్రచురింపబడిన అలెగ్జాండర్ జె. ఆర్బుత్‌నాట్ గారి "పేపర్స్ రిలేటింగ్ టు పబ్లిక్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్" అనే బృహత్తరగ్రంథంలో దొరికిన సమాచారాన్నిబట్టి 1830 ప్రాంతంలో నెల్లూరులో వీధిబళ్లసంఖ్య 804. అందులో మొత్తం బాలురు 7563, బాలికలు 58. వెరసి 7621 మంది విద్యనభ్యసిస్తుండేవారట. 1823 డిసెంబరునాటికి జిల్లాలోని జనసంఖ్య 8 లక్షల 39 వేల 467 మంది. అప్పటిజిల్లాలో ఒంగోలు తాలూకాకూడా కలిసివుండేది.)

సేకరణ
బండి గోపాలరెడ్డి

ఈ వీధిబళ్లలో విద్యాబోధన ఈ క్రింది విధంగావుంటుండేది– మొదట అక్షరాలు, గుణింతం అయినతర్వాత బాలరామాయణం నేర్పేవారు. బాలరామాయణం నగంలోకివచ్చేసరికి కూడికలు, తీసివేతలు చెప్పేవారు. నేలమీద వ్రాయించేవారు. బాలరామాయణం ఒప్పియం అయినతర్వాత అమరం నేర్పేవారు. అమరం పూర్తయ్యేసరికి రెండుసంవత్సరాలైనావచ్చేది. ఈ మధ్యలో రుక్మిణీకళ్యాణం, విక్రమార్క చరిత్రం వగైరా కావ్యాలు, కథలు చెప్పేవారు. 5 సంవత్సరాలు చదవడం, వ్రాయడం, లెక్కలువేయడం–ఇదే అప్పటి చదువు.

ఈవిద్యఅంతా పూరిపాకల్లో చెప్పేవారు. వీధిబడి అయ్యవారికి పదిమంది దాకా విద్యార్థులుండేవారు. అంతే. అంతకుమించి మన మామూలు పాఠశాలలుగాని, విద్యాశాఖక్రింద ప్రభుత్వ సహాయంగాని వుండేదికాదు.

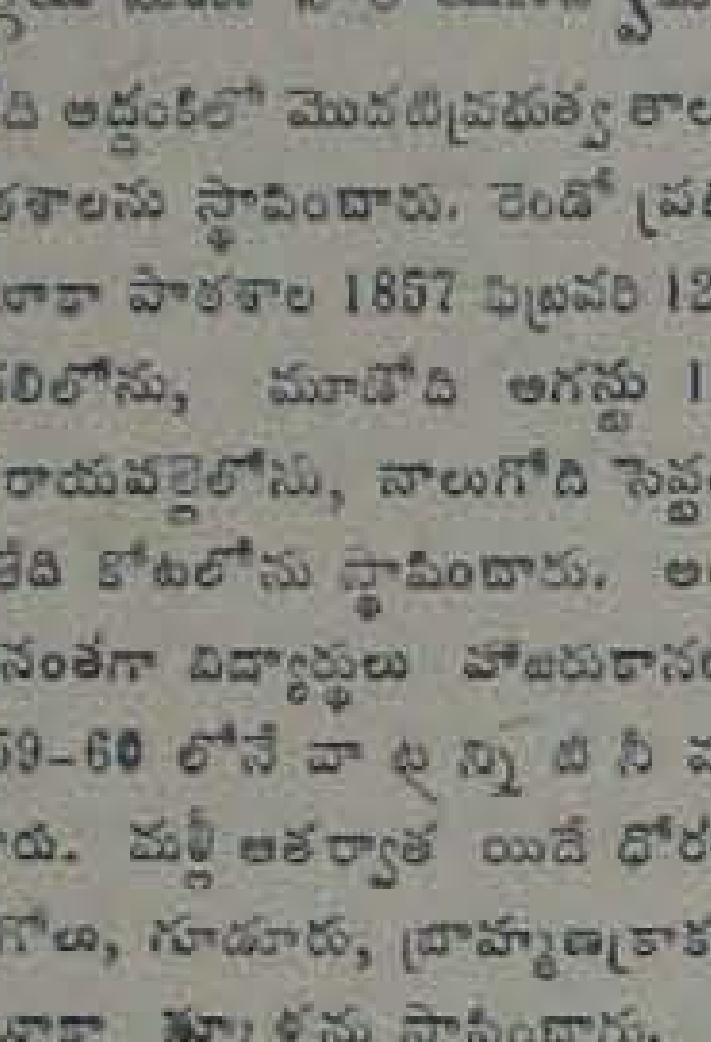
ఈ దశలో డాక్టర్ కూపర్ మహాశయుని అధ్వర్యంలో 1840 సంవత్సరానికి కాస్తముందు ఒకపాఠశాలయేర్పడి ఆధునిక విద్యాబోధనకు అంకురార్పణ జరిగింది. 1840 లో యీ పాఠశాల నిర్వహణ బాధ్యతను చర్చి ఆఫ్ స్కాట్‌లెండ్ మిషన్ జనరల్ అసెంబ్లి కూటమివారికి అప్పగించబడింది. 1843 లో యెందువల్లనో విడిపోయి డాక్టర్ కూపర్‌గారే స్వయంగా పాఠశాలను నిర్వహిస్తూవచ్చారు. 1848 లో ఫ్రీ చర్చి ఆఫ్ స్కాట్‌లెండ్ మిషన్ వారికి యీ పాఠశాల నిర్వహణ మళ్ళీ అప్పగింపబడింది. 1852 వ సంవత్సరం నుండి సాధారణంగా నెల్లూరు నివాసిస్థానిక అసిస్టెంట్ మినిస్టర్ హౌస్లలో వుంటూవచ్చింది.

నెల్లూరు జిల్లాలో 1856 వరకు విద్యారంగంలో ప్రభుత్వపాత్ర యేమాత్రం వుండేదికాదు. ఆ సంవత్సరమే ఈ జిల్లాలో విద్యాశాఖ అని పొకదానిని యేర్పరిచి హెన్రీమోరిస్ ఎ. సి. ఎస్. గారిని యీ డివిజన్ పాఠశాలల ఇన్‌స్పెక్టరుగా నియమించారు. ఆ తర్వాతనే 1857 ఫిబ్రవరి



వి. ఆర్. హైస్కూలు సంస్థాపకులు, నెల్లూరుజిల్లాలో ప్రథమ పట్టభద్రులు స్వర్గీయ సుంకు నారాయణస్వామి శెట్టి

5 తేది ఆత్మకూరులో మొదటిప్రభుత్వ తాలూకా పాఠశాలను స్థాపించారు. రెండో ప్రభుత్వ తాలూకా పాఠశాల 1857 ఫిబ్రవరి 12 తేది కావలిలోను, మూడోది ఆగస్టు 1 తేది దేవరాయపల్లెలోను, నాలుగోది సెప్టెంబరు 7 తేది కోటలోను స్థాపించారు. అయితే తగినంతగా విద్యార్థులు హాజరుకానందున 1859-60 లోనే వాటన్నిటినీ మూసివేశారు. మళ్లీ ఆతర్వాత యిదే ధోరణిలో ఒంగోలు, గూడూరు, బ్రాహ్మణక్రాకలలో తాలూకా స్కూళ్లను స్థాపించారు. అప్ప



వి. ఆర్. కాలేజి ప్రథమ ప్రిన్సిపాల్ కే. శే. రాయసం వెంకటశివుడు.

టికి మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం నెలకొల్పబడి పనిచేస్తున్నది.

1864 లో విద్యాశాఖవారు గ్రామ పాఠశాలల అభివృద్ధి పథకం పొకదానిని ప్రవేశపెట్టారు. దీనిక్రింద కొన్ని వీధిబళ్లకు గ్రాంట్లరూపంలో ప్రభుత్వంవారు సహాయం అందజేసేవారు. 1868 లో పాఠశాలల పరీక్షా ఫలితాలనుబట్టి కొన్నిటికి అర్థిక సాయం అందజేసేవారు.

ఇట్లా వివిధరకాల పథకాలు ఎన్ని వచ్చినా విద్యావిషయకంగా నెల్లూరు పొక ఎడారిలా వుంటుండిన దశలో కూపర్‌గారి పాఠశాలే మండలంలోని విద్యార్థులకు పట్టుకొమ్మగా వుంటుండినది. ఈ ఫ్రీచర్చి మిషన్‌స్కూలులో ప్రారంభదశలో జగ్గయ్యనాయుడనేవ్యక్తి ఇంగ్లాన్ని బహుచక్కగా బోధించేవారట. వీరివద్దనే ప్రజ్ఞాశాలి కీ. శే. వల్లభెంధలరావు పంతులు విద్య నభ్యసించారట.

ఈ స్కూలును గురించి అప్పటి ఇన్‌స్పెక్టరు ఆఫ్ స్కూల్సు, డైరెక్టరు ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్ వారికి 1871 ఫిబ్రవరి 17 తేదిన పొక రిపోర్టులో యిట్లావ్రాశారు – "ఈ స్కూలు యిప్పుడు బోధనా వ్యవహారాల్లో అనుభవజ్ఞులు, ఘటికులు అయిన రెవరెండ్ జాన్‌మాక్మిలన్‌గారి చేతుల్లోపడి భద్రంగా వుంటున్నది. గత సంవత్సరం యీ పట్టణంలో నలుగురు విద్యార్థులు మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్ష ప్యాసుకాగలిగారు. గతంలోకంటే యిదెంతో అభివృద్ధి"–అని వ్రాశారు.

మిషన్‌వారి కార్యక్రమాలనుగూర్చి 1871 జూన్ 5 తేదిన రెవరెండ్ జాన్ మాక్మిలన్‌గారువ్రాస్తూ యిట్లన్నారు: "ఫ్రీ చర్చి ఆఫ్ స్కాట్‌లెండ్ మిషన్‌క్రింద పట్టణంలో రెండు పాఠశాలలున్నాయి– ఒకటి బాలురకు, రెండోది బాలికలకు. (ఆ బాలికల పాఠశాలే యిప్పటి పి. బి. ఎం. గరల్స్‌స్కూలు అయింది.) బాలుర స్కూలులో పదిమంది మాస్టర్లున్నారు. 1871 ఏప్రెల్‌మాసానికి విద్యార్థులసంఖ్య 230. సగటున రోజువారీ హాజరు 213. స్కూలులో మొత్తం అరు తరగతులు. క్రింది మూడుతరగతుల్లో ఒకటికంటె యెక్కువ సెక్షన్లు. రోజు ఒకగంట బైబిల్ బోధన. స్కూలుస్టాండర్డు ప్రస్తుతానికి మెట్రిక్యులేషన్.

"బాలికలపాఠశాలలో ముగ్గురుటీచర్లు, ఇద్దరు కండక్టర్లువున్నారు. 1871 ఏప్రెల్ మాసాంతానికి 50 మంది విద్యార్థినులున్నారు. రోజువారీ హాజరు 40. మూడు తరగతులున్నాయి. క్రింది రెండుతరగతులలో ఒకటికంటెయెక్కువ సెక్షన్లు. ఇందులో ప్రస్తుతానికి ఎలిమెంటరీ స్టాండర్డే."

1904 లో ఈ స్కూల్ని అమెరికన్ బాప్టిస్టు మిషన్‌వారికి అప్పగించబడ్డాయి. వారే వీటిని యిప్పటివాక నడుపుతున్నారు. పి. బి. ఎం. స్కూలు అనేపేరుతో కొన్నేళ్లు వ్యవహరింపబడుతూ, తర్వాత కోల్స్ అక్రేమెన్ అనేవారినుండి విరాళాన్నిపొందినతర్వాత సి. ఏ. ఎం. స్కూలుగా వ్యవహరింపబడుతున్నది. ఏ. బి. ఎం. వారు తీసుకొనేముందు ఆ ప్రారంభదశలో ఇందు కొళందవేలు, పరంజ్యోతి అనువారలు స్కూలుహెడ్మాస్టర్లుగా ప్రఖ్యాతిగడించారు. బాలికలపాఠశాల అప్పటినుండి నేటిదాక పి. బి. ఎం. బాలికల పాఠశాలగానే వ్యవహరింపబడుతున్నది. మిస్ ఫ్రాన్సిస్ బెన్‌కేట్‌గారు ఈ స్కూలు ప్రారంభదశలో యెనలేనిశ్రద్ధ కనపరచారు. 1904 లోనే అక్కడవుండిన బక్నెల్ మెమోరియల్ మాధ్యమిక పాఠశాలను అల్లూరుకు మార్చారు.

1870 నుండి 1877 వరకు రెవరెండ్ జాన్ మాక్మిలన్ ఎం. ఏ. పైనచెప్పిన బాలుర విద్యాసంస్థకు ప్రిన్సిపాల్‌గా వ్యవహరించారు. 1873 ఏప్రెల్ 19 తేదిన సుంకు నారాయణస్వామిశెట్టిగారు (వీరు జిల్లాలో మొట్టమొదటి గ్రాడ్యుయేట్, వీరిని బి. ఏ. నారాయణస్వామిగారు అనికూడా పిలుస్తుండేవారు) యీ స్కూలులో మొదటి అసిస్టెంటు టీచరుగా చేరారు. కొన్నాళ్ళు



వి. ఆర్. హైస్కూలు–కాలేజి దాత శ్రీ వెలుగోటి రాజగోపాల కృష్ణయాచేంద్ర (వెంకటగిరి)

గడిచాయోలేదో ప్రిన్సిపాల్ మాక్మిలన్‌కూ, సుంకు నారాయణస్వామికీ పడేదికాదు. స్కూలులో క్రైస్తవమత వ్యాపక విషయాలు ప్రగాఢంగావుంటూ ప్రతిరోజు జరిగే బైబిల్ తరగతులకు ప్రతి విద్యార్థీ, వుపాధ్యాయుడు విధిగా హాజరుకావాలనే నిబంధనను నారాయణస్వామి శెట్టిగారు తీవ్రంగా ప్రతిఘటిస్తుండినందువల్లనేమొ వీరిద్దరిమధ్య మనస్పర్థలు యెక్కువవుతూ వచ్చాయి. అంతేకాక హిందూపండుగలకు సెలవులివ్వకుండా క్రైస్తవ పండుగలకు సెలవులిచ్చి వేడుకలు చేసేవారు. ఈ మతవైఖరి హిందూమతావలంబులకు అసంతృప్తికల్గిస్తూవచ్చింది. హిందువులకు వేరుగా పొక పాఠశాలవుంటే బాగుండుననేభావంకూడా ప్రబలుతూవచ్చింది.

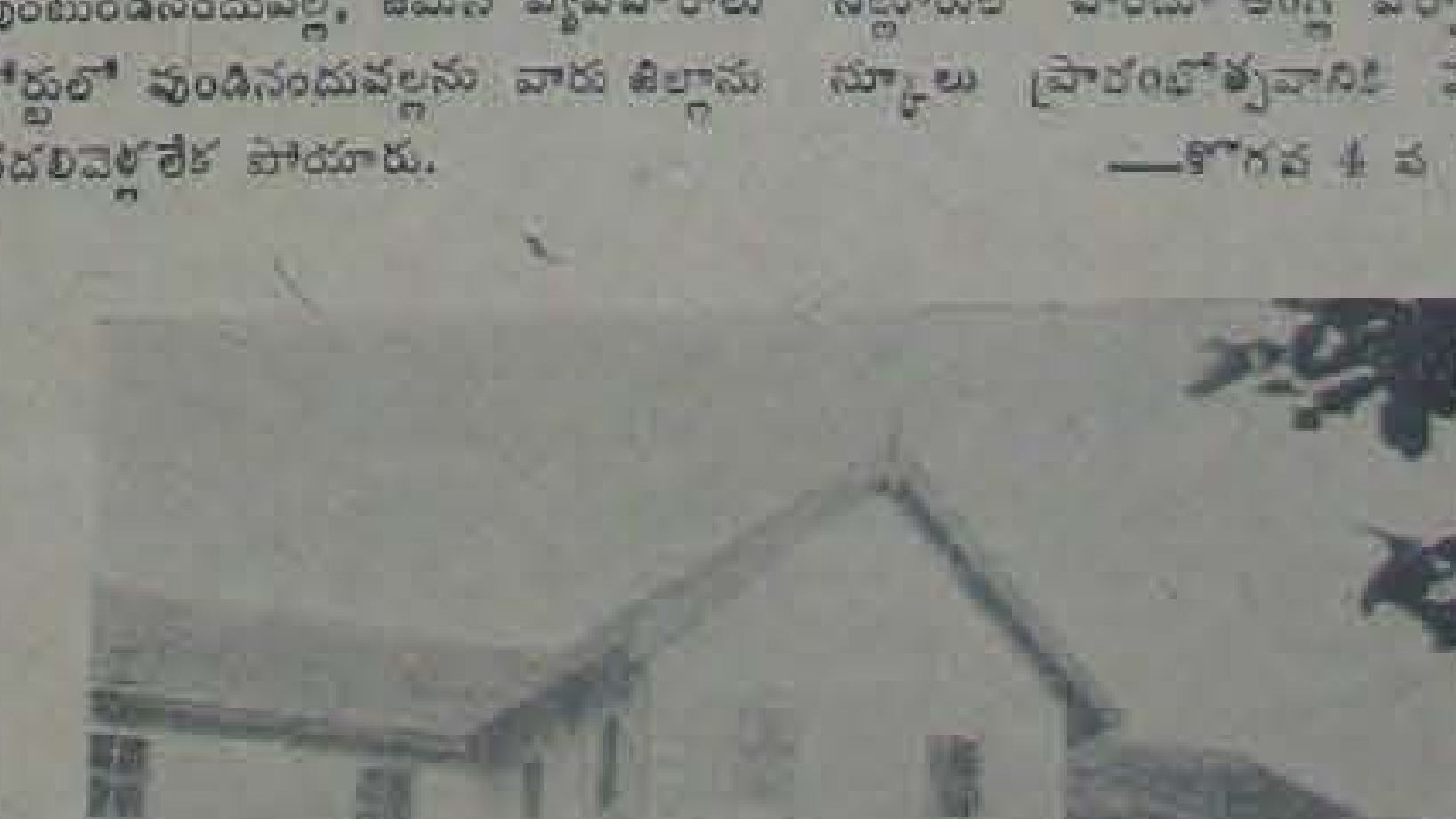
ఎట్లయితేనేం ప్రిన్సిపాల్ మాక్మిలన్‌కూ, సుంకు నారాయణస్వామిశెట్టిగారికీ మధ్య వుండే మనస్పర్థలు 1875 ఏప్రెల్‌లో పరాకాష్ఠనందుకొన్నాయి. ఆరోజే "స్కూలుకు యికమీదట తమసేవలు అక్కర్లేదు" అని నారాయణస్వామిగారికి నోటీసు చేరింది. ఈ నోటీసు చూసుకొన్న నారాయణస్వామిగారు తన భవిష్యత్తును నిర్ణయించుకోవల్సి వచ్చింది. తిరుమనాపల్లి, మచిలీపట్నం, నాగపట్నం వగైరా చోట్లనుండి నారాయణస్వామికి ఆహ్వానాలు వచ్చాయటగాని, అయితే ఆ సమయంలో చుండి జమీన్‌దారులకు తాత్కాలిక గార్డియన్‌గాను, వుపాధ్యాయుడుగను వుంటుండినందువల్ల, జమీన్ వ్యవహారాలు కోర్టులో వుండినందువల్లను వారు జిల్లాను వదలివెళ్లలేక పోయారు.

హిందూ హైస్కూలు ఆవిర్భావం

ఆ ఏప్రెల్ నెలాఖర్లో శ్రీ నారాయణస్వామి కృష్ణాపట్నం వెళ్లారు, కలెక్టరు వాన్స్ అగ్న్యూగారితో చుండి జమీన్ వ్యవహారాలు మాట్లాడేందుకు. అక్కడ కలెక్టరు జమాబంది క్యాంపులో వుండే కొందరు హిందూ అధికారులను కలిశారు. ఆమాటల్లో మిషన్‌స్కూలునుండి శ్రీ నారాయణస్వామి వచ్చేశేప్రస్తావనరావడం, ఇంతకుపూర్వం ఆలోచనలోవుండి, ప్రయత్నాలుకూడా చేసినహిందూస్కూలు స్థాపనజరిగితే నారాయణస్వామి నెల్లూర్లోనే వుండేటట్లు నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. 1875 మే 2 తేదిన నెల్లూరు పౌరులతో యీ విషయాలు మాట్లాడు కొనేందుకుగాను పొక సమావేశంకూడా యేర్పాటు చేయాలని నిర్ణయం తీసుకొన్నారు. ఫ్రీ చర్చి మిషన్‌స్కూలు నుంచి ఏప్రెల్ 31 తేదిన శ్రీ నారాయణస్వామి తప్పుకొన్నారు. మే 2 తేదిన అనుకొన్న ప్రకారంగా సమావేశం జయప్రదంగా జరిగింది. ఆ తర్వాత క్రొత్త స్కూలును స్థాపించాలనుకొన్నారు. వెయ్యి రూపాయల చందా వట్టికూడా తయారైంది. ఒకస్కూలు కమిటీకూడా యేర్పడి, దానికి శ్రీ సుంకు నారాయణస్వామిగారు కార్యదర్శిగా వుండేటట్లు నిర్ణయం తీసుకొని, వారే హెడ్మాస్టరుగాకూడా వుండాలని అనుకొన్నారు.

1875 మే 3 తేదిసోమవారంమధ్యాహ్నం నెల్లూరులో హిందూ ఆంగ్లో వర్నాక్యులర్ స్కూలు ప్రారంభోత్సవానికి వెయ్యిన్ని

—కొగవ 4 వ పేజీలో



అద్దెకట్టడం కాపస్తున్నా ఆకారంమారని వి. ఆర్. కాలేజి ముఖద్వారం

మిషనరీల ప్రతిఘటన—ప్రభుత్వ అనాదరణ—ఆర్థిక క్లిష్టతలు

వి.ఆర్.హైస్కూలు తొలిరోజుల్లో సుంకు నారాయణస్వామి ఎదుర్కొన్న కష్టాలు

(3 వ పేజీతరువాత)

ఎనిమిదివందలా 75 మంది వద్దారు. తర్వాత కొంతకాలానికే హిందూ హైస్కూలు అని పేరుమార్చారు. స్కూలు ప్రారంభ యేర్పాట్లలో రోజుకుర్తి వెంకటకృష్ణారావు బి. ఎ. (హుజూర్ శిరస్తదారు), ఆయన్కి నారాయణరావు (డిప్యూటీ కలెక్టరు), కందాడై రంగమన్నార్ అయ్యంగార్ (జిల్లా మున్సిఫ్) గార్లు మిక్కిలి వత్తాసును ప్రదర్శించారు.

నాలుగు తరగతులతో యీ స్కూలు ప్రారంభమైంది. నాలుగోతరగతి అంటే యిప్పటి ఫోర్త్‌ఫారంవరకు అన్న మాట. ప్రారంభదినంనాడు విద్యార్థులసంఖ్య 80. మిగతా రెండుతరగతులు – అంటే ప్రివ్యేటరీ, మెట్రిక్యులేషన్ తరగతులు–కూడా వర్షం రోజుల్లోనే ప్రారంభమయ్యాయి. అప్పటి విధానం ప్రకారం మెట్రిక్యులేషన్ వరకు 6 సంవత్సరాలకోర్సు–అయితే శ్రీ నారాయణస్వామిగారు దానిని 7 సంవత్సరాలకు విస్తరించారు.

మొదటి ఉపాధ్యాయబృందం

స్కూలు ప్రారంభంనాటికి శ్రీ నారాయణస్వామిగారు హెడ్‌మాస్టరుగా; పీరవల్లి కస్తూరి రంగాదారి, అమారి వెంకటాచార్యులు అసిస్టెంటుమాస్టర్లుగా వుండినారు. నాలుగోతేదినాటి యద్దనపూడి లక్ష్మయ్య, పిట్టి రామిరెడ్డిగార్లను నియమించారు. 12 తేది పొద్దు భద్రవాజీనాయుడుగారిని నియమించారుగాని, వారు యేదోవల్లనో చేరిన కొన్నినాళ్లకే రాజీనామాయిచ్చి వెళ్లిపోవడంతో ఆ స్థానంలో 27 తేది మత్తి రాజు రామస్వామిగారిని నియమించారు. 15 తేదిన వాడయరు పిరనాగయ్యగారిని తెలుగు మున్షీగా నియమించారు.

ఈ పాఠశాల అనతికాలంలోనే మంచి ప్రఖ్యాతిగడించింది. విద్యార్థులసంఖ్య మొదటిసంవత్సరం అక్షరాలా 152 అయింది. ప్రారంభంలో వేదాలు, పురాణాలు మొదలైనమతవిషయాలు బోధించాలనుకొన్నారుగాని, క్రమంగా స్కూలులో పాశ్చాత్యవిద్యా వాతావరణం యేర్పడి, రోమన్‌కాథలిక్కులు, మహమ్మదీయ విద్యార్థులుకూడా విరివిగా చేరడంతో ఆ అభిప్రాయాన్ని మానుకొని, ఒకవిధమైన "సెక్యులర్ విద్య"నే గరిపేవారు. ఈస్కూలును మూలస్తంభాయమానంగావుండిన శ్రీ సుంకు నారాయణస్వామిగారి వునికివల్ల యీ స్కూలును 'వి. వి. స్కూలు' అనికూడా పిలుస్తుండేవారు.

హాజీ మహమ్మద్ రహింతుల్లా తాలి విరాళం

మొట్టమొదట యీస్కూలు కలెక్టరాఫీసుకు తూర్పునవుండే వొకదిన్నగృహంలో వుండేది. నెలకు రూ. 3 లు బాడుగ. విద్యార్థులసంఖ్య యెక్కువకావడంతో వేకాళ బంగళాలోకిమారి నెలకు రు.30 లు బాడుగ చెల్లించేవారు. తర్వాతకొన్నాళ్లకు మళ్లీ బాడుగ బంగళాలోకి మారారు. పెద్దబాడుగ చెల్లించడం వ్యయప్రయాసగా వుంటుండేది. నాలుగు సంవత్సరాలు ఇద్దా బాడుగ పరివారాల్లోనే వుంటుండిసది. ఈ దశలో వెంకటగిరి ఎస్టేట్ మాజీదివాన్‌గా వుండినవర్నీయహాజీమహమ్మద్‌రహింతుల్లా సాహెబ్‌గారు యిప్పుడు స్కూలువుండే స్థలాన్ని 1879 ఫిబ్రవరి 27 తేదిన కోర్టు యాలంలో రూ. 2400 లకు కొని ఆ తర్వాతరోజే స్కూలుకమిటీకి విరాళంగా యిచ్చి నవంబరు 24 తేదిన రిజిస్టరు చేయించారు. స్కూలుకు లభించిన మొదటి హరివిరాళం యిదే.

బాలారిష్టాలు

స్కూలు ప్రారంభమైన కొత్తలో దాల అడ్డంకులను యెదుర్కోవలసివచ్చింది.



నెల్లూరులో ప్రప్రథమ ఉన్నత విద్యాసంస్థ సి. ఎ. ఎం హైస్కూలు.



భారతీయ భావావేశంతో నెల్లూరులో స్వర్గీయ పొణకా కనకమ్మ గారిచే పూజ్య శ్రీ కస్తూరిదేవి పేరుతో నెలకొల్పబడిన బాలికల ఉన్నతపాఠశాల

ప్రైవేటు మిషన్ స్కూలుకు శ్రీ సుంకు నారాయణస్వామిశెట్టి పోటీగా పెట్టిన స్కూలనీ, మిషన్‌స్కూలునుండి విద్యార్థులను యిందులోకి గాలంవేసి లాగివేస్తుండినారనీ, యిందులోవుండే టీచర్లు నక్తా కలిగినవారుకాదనీ నిందలు వ్యాపింపజేస్తుండేవారు. 1875 సెప్టంబరు 25 తేదిన గ్రాంటుకోసం కమిటీవారు దరఖాస్తుపెట్టుకున్నారు. అప్పటి స్కూల్సు ఇన్‌స్పెక్టరు సి. ఎం. బ్యారో నవంబరు 15 తేదినవచ్చి రిపోర్టును డైరెక్టరుగారికి వ్రాశారు. ఈ రెండో స్కూలుకూడా వుండతగిందనీ, అది అభివృద్ధికావడానికి యెన్నో అనుకూలతలు వున్నాయనీ వ్రాశారాయన. (ఈ హిందూ స్కూలు ప్రారంభించేనాటికి మిషన్‌స్కూలులో విద్యార్థులు 350 మంది వుంటే, 1876 మార్చిలో రెండుస్కూళ్ళలోనుకలిసి 500 మంది వున్నారు. 1875 లో యీ హిందూ స్కూలులో మెట్రిక్యులేషన్ తరగతిలో 7 మంది విద్యార్థులుంటే, పరీక్షకు ముగ్గురు ఎన్నికచేయబడిగా అందులో యిద్దరు ప్యాసయ్యారు. 1876 లో పన్నెండుమందివుంటే 9 మంది పరీక్షకు ఎన్నికకాబడి 8 మంది ప్యాసయ్యారు. ఇవి 1877 స్కూలు రిపోర్టునుబట్టి తెలుస్తున్నవి, శ్రీ నారాయణస్వామిగారిని తదితర హిందూ పౌరులనుగూర్చి బ్యారో హార్డింజ్‌గారలు అనిన అమర్యాదకర మాటలను శీఘ్రంగా గర్హిస్తూకూడా వ్రాశారు శ్రీ వాస్సు ఆయ్యా.

కమిటీవారుకూడా యిదే సమయానికి వొక అభ్యర్థనను పంపుకున్నారు–నిష్పాక్షిక కమిషనరునువేసి విచారణ జరిపించమని. అందుమీదట డాక్టర్ జాన్ బ్రాడ్షా అనే ఇన్‌స్పెక్టర్ ఆఫ్ స్కూల్సును పంపించారు. ఆయన సాయంత్రం నరిగ్గా స్కూలు మూసేముందుగావచ్చి స్కూలును పరిక్ష చేయాలని కూర్చొన్నాడు. ఈ పద్ధతికి నిరసన తెల్పారు కమిటీవారు. దాంతో ఆయన వెళ్లిపోయాడు. కమిటీవారు మళ్లీ కోరారు నిష్పాక్షిక కమిటీని నియమించమని. అప్పుడు మళ్లీ ఫార్బీఅనే ఇన్‌స్పెక్టరును పంపారు. ఈయనకూడా ముందు కొంచెం తకవికలు చేశాడుకాని రిపోర్టులోమాత్రం–ఈ రెండో స్కూలు స్థాపించతగిందేనని, ఈ "సెక్యులర్ స్కూలు" నర్వవిధాలా మందిదేనని, అదీగాక రెండుస్కూళ్ళు వున్నందువల్ల వాటిమధ్య పోటీ దృక్పథం యేర్పడి విద్యాస్థాయి పెరిగేందుకుకూడా అవకాశం వుందనిప్రాస్తూ అఖరున రెండు తురకం తగిలించారు. శ్రీ సుంకు నారాయణస్వామిని హెడ్‌మాస్టరుగా నియమించడంలో కమిటీవారు నరిఅయిన దృక్పథంతో వ్యవహరించలేదనీ, వారిని తిసివేస్తేగాని ప్రభుత్వ సహాయాన్నిపొందే విషయం ఆలోచించరాదనీ ధోరణితో వ్రాశారు. ఎట్టియిశేనేం ఈ గండరగోళాల్లో డైరెక్టరుగారు గ్రాంటును నిరాకరించారు. కమిటీవారు అంతటితో వూరుకోకుండా గవర్నరుకు అర్జీ సమర్పించుకున్నారుకాని అయన డైరెక్టరు నిర్ణయాన్ని మార్పించేందుకు సుముఖత ప్రకటించలేదు.

ఆర్థిక క్లిష్టతలు : ప్రయత్నాలు

మొదట్లో ప్రకటితమైన విరాళాలు వసూలుకు పచ్చేసరికి నిరుత్సాహజనకంగా తయారైంది. ఇస్తామన్న విరాళాలలో కొందరు నెలనెలా నాలుగణాలు చొప్పున యిస్తూవచ్చారు. ఈ స్కూలు ఫీజుమాత్రమే ప్రధానమైన ఆదాయమైంది. మొదటి సంవత్సరం ఆఖరుకు రూ. 500 లు లోటు తేలింది. ఈ సమయంలో వెంకటగిరి రాజాగారు ఆదుకొని ఆ 500 లోటును పూడ్చారు. రెండోసంవత్సరంకూడా ఇదే స్థితి దాదాపు యిట్లానే వుండింది, కాని మద్రాస్ రోమన్‌కాథలిక్ బిషప్ డాక్టర్ హెనర్లీగారు నెల్లూరు రోమన్‌కాథలిక్కు ప్రీస్టు రెవరెండ్ సి.ఆర్. మైకేల్ సిఫారసు మీద నెలనెలా 10 రూపాయల విరాళం వంపేవాడు. రోమన్‌కాథలిక్ విద్యార్థులను కూడా యీ సెక్యులర్ స్కూలుకు వంపే యేర్పాట్లు చేశాడు.

ఈ ఆర్థికక్లిష్టతలు నిరుత్సాహాన్నిసూరిపోస్తూవుండే, నారాయణస్వామిగారు హెడ్‌మాస్టరుగా వున్నంతకాలం ప్రభుత్వ సహాయం చేకూరదేమొననేభావం హెచ్చయింది. ఈ విద్యాసంస్థకు చేకూరే శాశ్వత లాభంకోసం తాను త్యాగశీలుడుకావలసి వచ్చింది. ఈ విద్యానంస్థతో తన సంబంధం రోజురోజుకు గాఢతర మవుతున్నవ్యక్తికి భవిష్యత్తులో చేకూరబోయే భూరిసహాయానికి అడ్డురాకుండా తాను త్యాగం చేయవల్సివచ్చింది. 1878లో నారాయణస్వామిగారు రాజీనామాచేసి హెడ్మాస్టరు పదవినుండి తప్పుకోవడం, 1879 ఆఖర్లో స్కూలుకు ప్రభుత్వగుర్తింపు, గ్రాంటు

మరో చక్కని కొప్ప అవకాశము! కొప్ప ప్రైజులు!!
ఈ తరుణం ప్రైజులు మీదేకావచ్చు! త్వరపడుడు!!

బారాబతిరాఫిల్ 12-వ డ్రా' 31–10–65

[ఓరిస్సా ప్రభుత్వముచే ఆమోదించబడిన "ధర్మనిధి" లాటరీ]

టిక్కెట్టు చందా రూ. 1/-
18 టిక్కెట్లు (ఫారం) రూ. 12/-

గ్యారంటీ ప్రయిజులు మొత్తం
Rs. 2,61,690/-

మొదటి ప్రైజు
రూ. 1,10,000

రూ. 27,500/- చొ॥ రెండవ బహుమతులు 2
రూ. 13,750/- చొ॥ మూడవ బహుమతులు 2
రూ. 5,500/- చొ॥ నాలుగవ బహుమతులు 2
రూ. 2,750/- చొ॥ అయిదవ బహుమతులు 2

మరియు రూ. 1100/-; 550/-; 275/-; 110/-; 55/- ల
వివిధ తరగతుల గ్యారంటీ విధాన ప్రైజులు గలవు.

పోస్టుద్వారా టిక్కెట్లు పొందగోరువారు - పేరు, చిరునామా స్పష్టముగా తెలుపవలయును. తపాలా ఖర్చులు అదనముతో మనియార్డరు ఈ దిగువ అడ్రసుకు పంపుడు. వి. పి. పంపబడదు. టిక్కెట్లు చెంతనే పొందగలరు

స్వంత బాధ్యతలతో కలక్టర్ చేయువారలకు ఆకర్షణీయమైన షరతులు కమీషను బొందుటకు అవకాశములు గలవు - నదలవకాశము విడువకుడు.

పూర్తి వివరములకు:- ఆథరైజ్డ్ డిస్ట్రిబ్యూటర్సు Code No 123.

N. V. ఆచారి – "శ్రీనివాస్ ట్రస్ట్"

(ఆఫీసు టొబాకో వర్క్‌షాపుగేటు ఎదుట) ట్రంకురోడ్డు–నెల్లూరు



శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయంలోని ఆడిటోరియం భవనం

—పేరవ 16 వ పేజీలో

విద్యాలాశయాలతో విస్తరిల్లుతున్న విశిష్ట విద్యాసంస్థ

కావలి విశ్వోదయ

** "సాధకుడు" **

చిక్కని చిక్కని గీతలనుండి మనోజ్ఞమైన రేఖాచిత్రాన్ని వెలయించే చిత్రకారులు కొందరున్నారు. పిచ్చిపిచ్చిగ అనిపించే ఆలోచనలనుండి నిర్దిష్టమైన పథకాన్ని రూపొందించే భావనా చతురులున్నారు. ఘోరారణ్య హృదయాన సువ్యానాలను రాజ్యగలిగిన రామణీయకప్రియులున్నారు. స్వరార్ణవం మథించి హాలాహలాన్నిగాక సుభగమైన సంగీతామృతాన్ని ప్రవహించే నాదబ్రహ్మోపాసకులున్నారు. వీరందరిని ప్రేరేపించే విమలాశయంబక్కటే: "తేజస్వినావధీతమస్తు!"

అదే విశ్వోదయకు మూలకందం, అదే విశ్వోదయకు దీపస్తంభం! అయితే అది ఒకంతట మా కమిటీకి విదలించివేసేంత తేలి కాంతితో మార్గదర్శనం ఇవ్వలేదు. మనస్సు ఫలితమై, మనుగడ బాధాతప్తమై ఆత్మ ఎంతగానో ఆక్రోశించి దాహంతో అటమటించిన తర్వాతనే, ఈ ఉపనిషద్వాణి మొదట మా చెవులకు గుసగుసలుగా వినవచ్చింది. అదే పోనుపోను ఘంటారావమైంది.

ఇది కల్పనాకథకాదు: కల్పనాకథకంటే విచిత్రమైన వాస్తవకథనం ఇది. కలకు కాళ్లేవులు మొలిచాయి. కామితం చేతికి దొరికిపోయింది. ఆదర్శం అందు



విశ్వోదయను ఆరంభంలో ఆదుకొని, మరింతగా ఆర్థిక పరిపుష్టి కల్గించ సంకల్పిస్తున్న విద్యాదాత శ్రీ తిక్కవరపు రామిరెడ్డి

బాటైంది. ఇది నిజంగా సాధ్యమా? అవునో కాదో మేము నోరువిప్పిచెప్పితే స్వోత్కర్ష అంటారేమో లోకులు. కాయను కట్టి చెట్టువిలువ తెల్పేట్టుంటే, మా సాధన పూర్తికాకున్నా, కొంతమేరకైనా, లక్ష్యసిద్ధిని పొందినట్టేనని, లోకమే నేడంగీకరిస్తున్నది. గర్వంతో చెప్పేమాటలుకావివి. వినయానికి, వున్నదానిని దాచిపెట్టడమనే అర్థంలేదుకదామరి?

ఈ పురస్కృతి మా సంస్థకు ఎలా ప్రాప్తించింది? ఇతర సంస్థలకంటె ఇది ధనాఢ్యమైనది కాకపోగా, అడుగడుగునా అర్థికసమస్యల సవాళ్లతో సతమతమౌతు న్నట్టిది. ఇతర సంస్థలకంటే భవన సంపత్తిలో ఇది అధికమైనది గాకపోగా, ఎవ్వరికవ్వరు ఎక్కువౌతున్న విద్యార్థుల ఒత్తిడిని తీర్చేందుకు బాదుగ ఇళ్ళను

పెదుక్కోవలని వస్తున్నట్టిది. పూరి కొన్నుకూడా నమ్ముకోవలసివస్తున్నట్టిది. సంఖ్యాబలంలో విశ్వోదయ ఇప్పటికీ దుర్బలమైనట్టిదే. రూకబలమూ మూకబలమూ లేక, మరేవిధంగా విశ్వోదయ విశ్వోదయ కాగలుగుతున్నది? దీనికి నా జవాబు సంకల్పబలం అని మాత్రమే. అది మనస్సుకుమాత్రమే చెందిన పదార్థంకాదు. హృదయతలంలో పుట్టి పెరిగిన దినుసు. "మానవునిమనస్సుకు హద్దులుచెరపాలని, పగగొన్నకోత్తెతాచు కోరలనుండి అమృతం పిండాలని, గాయపడినగుండెలకు చందనంపూయాలని, గాలినిండా కళలపరిమళం పూరించాలని, ఏవోఆశలు! ఏవేవో మధురాశలు!!"



శ్రీ తిక్కవరపు రామిరెడ్డి నామాంకితంగా నిర్మాణమైన కావలి కళాశాల ప్రధాన భవనం

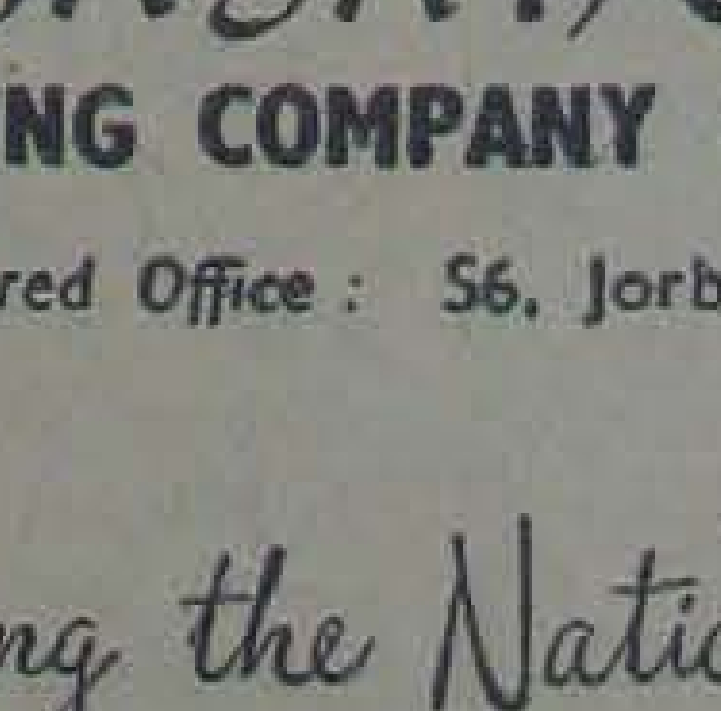
కవిత్వమని కొట్టివేయతగిన మాటలు కావివి. ఒక యువకుని మనోవేదనకు స్వస్తిచెప్పించిన ఆదర్శప్రాణవాయువులు. పదహారు సంవత్సరాలక్రిందటిమాట....

"బి. ఏ. ప్యాసైన వెనువెంటనే వాస్తవ ప్రపంచపు తలుపులను నేను తట్టగలిగాను. అవి ఇంకా మూతబడే వుండినందుచేత చేయడానికి ఏపనీలేక దిగులూ విచారాలనేవిలేక కావలసినంత తీరిక దొరికిన్నీ పుస్తకాలు ఆ మహా మనస్సుల అంతరాంతరాలను తరచి చూడవలెననే ఉత్సాహము నాకు చేకూర్చాయి...

..."నా ఈ దివ్యానందాన్ని చూచి ఓర్వలేక దుష్టశక్తులు కొన్ని విజృంభించి

—తరువాత 6 వ పేజీలో

WITH THE COMPLIMENTS OF



JAYANTI
SHIPPING COMPANY LIMITED
H. O & Registered Office: 56, Jorbagh, New Delhi-3.

Strengthening the Nation's Life Lines

"తేజస్వినా వధీతమస్తు"

—విశ్వోదయకు దీపస్తంభం ఇదే

(స వ పేటి కారవ)

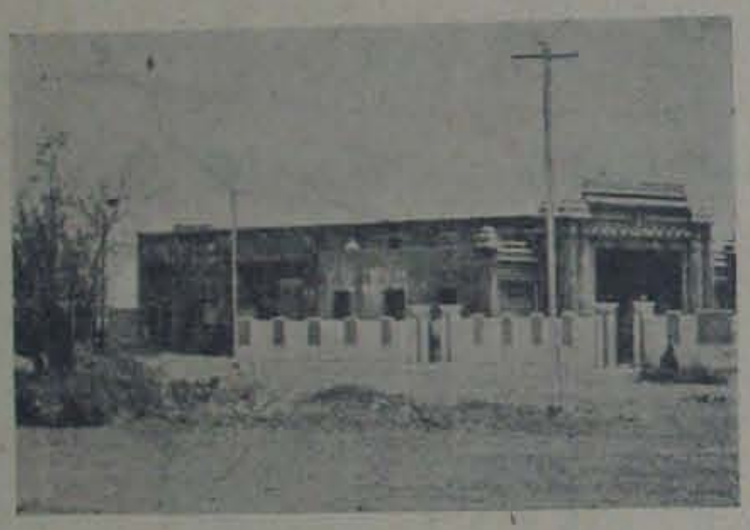
నల్లుగా ప్రపంచద్వారాలు ఒక్కపెట్టున తెరుచుకొని నన్ను లోపలికి నెట్టివేశాయి. ఈ కొత్త అనుభవాన్ని హాంతవరచుకొని మధ్యలపడే లోపలనే, జీవితమనేది వర స్పర విరుద్ధమైన ద్వంద్వాల సమీకరణ మనే జ్ఞానం నాకు పొడసూపింది. దుఃఖం పర్వేనర్వ్యాకా వన్ను వెన్నాడింది...

"...వాస్తవ ప్రపంచంలో నాకు ఎదు రైన అశాభంగాలను గురించీ, సేవాపిలాష గురించీ వివరిస్తూ నేసికాలంలో శ్రేయుతులు వుప్పులపల్లి హరిశ్చంద్రారెడ్డి, యస్. వి. రంగారాయశర్మగార్లకొక లేఖ రాశాను" అని విశ్వోదయస్థాపకుడూ నిర్వాహకుడూ అయిన శ్రీ కొర్ల రామచంద్రారెడ్డి ఒక వ్యాసంలో తెలియజేశారు. ('What is visvodaya?'-Deconnary souvenir, 1962) ఇలేఖ సారాంశం నంక్షిప్తంగా ఇదిః- మద్రాసునుండి తిరిగివచ్చిన తర్వాత తాను పొందిన విచిత్రాను భూతులను అయన వివరించారు. జీవిత సౌభా గ్యము మాధుర్యాలనూ కొల్లగొడుదామను కొన్న యువవయస్సారంభం, కలలనూ కామనలనూ కరిగించి తుందివేసింది. ప్రపంచం ఒక నందనవనమనేభ్రమ వైదొలగింది. 'ఈనాడుగినక నన్ను మీరుచూడగలిగితే, నవ్వుతూ పులాసాగా విలాసంగా బ్లీడ్ సూట్లతో, ఈజిప్టియన్ షర్టులతో, వెలింగ్టన్ బూట్లతో తిరిగిన యువకుడు మీకు కనిపించడు; తలవెంట్రుకలురాలి, ముడతలు పడినముఖం మీకెదురౌతుంది; ప్రతిఒక్క ముడతా వెయ్యిన్నొక్క చింతలకు గుర్తేనా!"

ప్రపంచంపాద తనపాద అనిపించింది. నవయవ్వనకాలపు ఆకాశసౌధాలు పేక మేడలుగా కుప్పకూలిపోయినట్లయింది. ఆలివర్ గోల్డుస్మిత్ వికార్ ఆఫ్ వేక్‌ఫీల్డ్, విక్టర్‌హ్యూగో నవల లేమివరబుల్స్ వాకకొత్త తాగర్భిని కలిగించాయి. "ఈ భయంకరమైన ఉపద్రవగనుండి మానవతాతిని కాపాడే నంజీవినిశక్తివంతి దయ, సేవానురక్తి యెవరిలో ప్రబలంగా కనిపిస్తాయో, వ్యాయపరులా, ధర్మాత్ములాఅయిన అలాంటి నవ్యరుములు మనకిప్పుడు అవనరంగా కావలసివుంది". (అదే లేఖ...)

దయ, సేవానురక్తి!

ఈరెండూ విశ్వోదయకు రెండు కనులయ్యాయి. వివరీతశక్తుల ముట్టడిలోకూడా నిరుత్సాహపడనియని రజాకవదాలయ్యాయి. ఆ యువకుని మనస్సుశాంతించింది. అత్యుత్సాహం కొనముట్టింది. ఆదర్శం వాస్తవజగత్తులో విద్యానంస్థగా కాలుమోపింది. అది 1951 వనంవత్సరం- అంటే వచనాశ్లేళ్ల క్రిందటిమాట ...మేమహోదయవేళ....బహుబ లేదు.....విశ్వోదయ స్థాపన జరిగింది!



కావలి విశ్వోదయ ఓపన్ ఎయిర్ థియేటర్

"తథాగతాస్య చరణ శరణా గత మహితాశయా" అని ఒక కవిచే కీర్తింపబడిన విశ్వోదయనంస్థ, ఈ పదునాశ్లేళ్ల వ్యవధిలో గుర్తించ దిలులేనంతటిమార్పుకు లోనైంది. ఒకేఒకటిగా వుండిన భవనం నేడున్నవాటిలో లెక్కకే రానంత పాతబడి పోయింది. ముగ్గురేవుండిన అధ్యాపకులు యిరవైయింతలుగా పేరిగిపోయారు. కళాశాలకు తోడుగా బాలబాలికలకు వేర్వేరుగా డున్నత పాఠశాలలు జతకలిశాయి. శిశు విద్యానంస్థ నిన్నమొన్నటి చేర్పు. లలిత కళాశాఖ విస్తృతమైన అస్తిత్వాన్నిపొందింది. అరుణయలు నాటకశాల నమకూరింది. విద్యార్థుల వనతిగృహం యేర్పాటైంది. మరెన్నెన్నో నిర్మాణదశలో వున్నాయి.

ఇటుకలు పేర్చి,సిమెంటువూసి,సొబగులు లేపినంతమాత్రాన వీనంస్థలుగాసిద్ధవ్యక్తిత్వం చేకూరినట్టుకాదు. కట్టడాలలోగాక మనుష్యుల హృదయాలలో దానిఅస్తిమూలాల్ని అన్వేషించాలి.

కీర్తిశేషులు కె. మల్లికార్జునంగారు (ఈ నంస్థకు నామకరణంచేసినవారు) తిరిగి రాగలిగితే, తామాంది స్వప్నించిన నంస్థను ఈనాటి విశ్వోదయంలో దర్శించ గలరా? "యత్ర విశ్వమ్ భవతి ఏకనీడమ్" అనేంతవిశాల ప్రాతిపదిక లేక పోయినా, "తమసోమా జ్యోతిర్గమయ" అనే ఉపనిషద్వాక్య నందేశాన్ని యీ గోడలు చెలువరించ గలిగితేచాలు,అయన నంతోషిస్తారు. అయనతోబాటు కీర్తిశేషులు విశ్వోదయ ప్రథమాధ్యక్షులు దొడ్డ వెంకట్రామిరెడ్డిగారునూ. నూరెకరాల నిసోన స్థలాన్ని ప్రభుత్వంచేత మంజూరు చేయించిన మాన్య శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డి, తమ వితరణశీలాన్ని యెన్నో అగ్నిపరిక్షలలో నిరూపించి ఈ నంస్థకు వట్టు గొమ్మగావున్న శ్రీ తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు, అటుంది గటుంది విశ్వోదయను బాల్యారిష్టాలనుండి తప్పించిన శ్రీ వుప్పుల పల్లి హరిశ్చంద్రారెడ్డిగారు, మూరాన రిలిచి సౌజన్యస్నిగ్ధ దృష్టులతో మా అభ్యుదయాన్ని వీక్షిస్తున్న శ్రీయుతులు దేశ్‌ముఖ్ దంపతులు, పి. వి. రాజమన్నారు, తదితరులు ప్రభృష్టు లైతే, మా ఆశయానికీ మా వాస్తవానికీ పొనుగుదల నమకూరినట్లే నని భావిస్తాము.

విశ్వోదయనంస్థలు తనిగాలోకంనుండి విడివడిలేవు; నిర్దిష్ట విధానానికి లోబడి విశ్వవిద్యాలయాంతర్భాగాలుగా పనిచేయ వలసివున్నాయి. అందుచేత, మా ఆదర్శం వాస్తవావనరాలకు అనువుగా వొదిగి వుండక తప్పలేదు. అలాగే ప్రభుత్వమనే యాదార్థ్యానికికూడా తలఒగ్గవలసివచ్చింది. నమాజాధిక్యానికి లోబడవలసివచ్చింది. అయినా, విదియనాటి శశిరేఖవలెనైనా విశ్వోదయాదర్శం నిలిచి వెలుగుతూనే వున్నదిగాని కువుమాసిపోలేదు:-"ప్రేమ, సేవ"-ఇవి విశ్వోదయకు శాశ్వత నత్యాలు.

సింహళంనుంచివచ్చి యిక్కడ బి. వి. చదువుకొంటున్న ఒకవిద్యార్థి, వేనవి శెలవుల్లో తనంతతానై మద్రాసులోని అమెరికన్ పి. ఎల్. 480 పథకనిర్వాహకులతో మాట్లాడి, కాలేజి ఆవరణలో రోడ్లు, వంతెనలు వగైరా నిర్మించేందుకు అవనరమైన ధననహాయాన్ని ఆర్జించి, చక్కావచ్చాడు. ఇతనికి ఈ నంస్థగురించి వొక్క నంవత్సరకాలంలోనే ఇంత నదభిప్రాయం యిలా యేర్పడింది?

కీర్తిశేషులైన ప్రెసిడెంట్ కెన్నెడీ స్థాపించిన శాంతిదళం (Peace Corps) యిలాకా మనుషులిద్దరు – శ్రీ డేనియల్ మౌల్టిజ్, కుమారి ప్లేష్కోపా– ఈ ఆవరణలోవుంటూ తమ శక్తిసామర్థ్యాలను బాలబాలికలకు సంతోషంతోటి వంచిపెడుతున్నారు. ఇండో – అమెరికన్ స్నేహ నంఘంవారితోమాట్లాడి శ్రీ మౌల్టన్ కాలేజి ఫిల్మ్‌సొసైటీ నిమిత్తార్థం ఒక ప్రొజెక్టరును యిప్పించగలిగాడు. ఇతనికి ఈ నంస్థపట్ల వొక్క నంవత్సరకాలంలో ఇంత మక్కువ యిలాయేర్పడింది?

సాధారణంగా ప్రైవేటు కాలేజీలలో మేనేజిమెంటుకూ అధ్యాపకవర్గానికీ మధ్య పచ్చగడ్డివేసినా భగ్గుమనే వాతావరణంలో

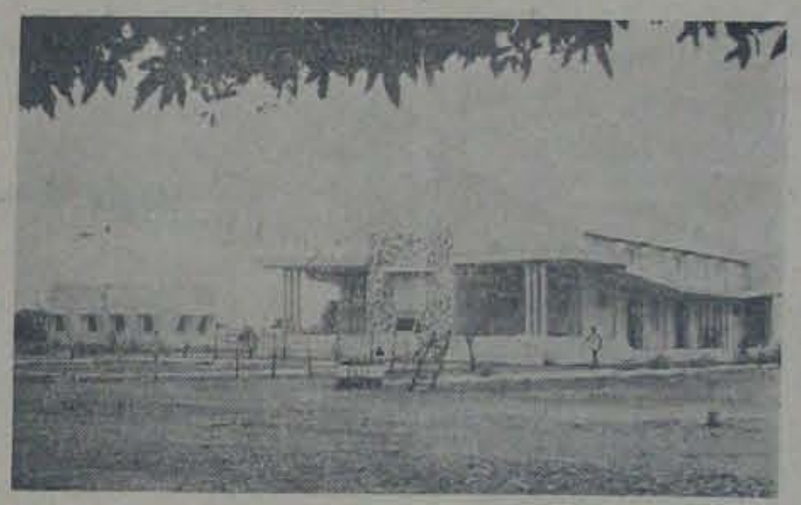


కావలి విశ్వోదయ ప్రాంగణంలోని బొటానికల్ గార్డెన్

తమంతతాముగా అధ్యాపకులు ఒక్క నంవత్సరం ఇంక్రిమెంటును కాలేజికి విరాళంగాయిచ్చి, మా ఆర్థికదుస్థితిని తొలగించేవిషయంలో ఉదుకాళక్తిని చూపా రెందుచేత?

ఏడేటా వందలనంఖ్యలో మా కాలేజిని వదిలిపోయే విద్యార్థులలో వదుల నంఖ్యలోనివారైనా ఈ నంస్థను తమ ప్రియాతిప్రియమైన నంస్థగా యెంచుకొని, హైదరాబాదులోనూ, తిరుపతిలోనూ ఓల్డు బాయిస్ అసోసియేషన్లు స్థాపించుకొంటు ఇవన్నీ మా రుణపత్రమనుకునేవాళ్లతో నేమిగాని, నిజానికి యివే మా ధనపత్రం.

ఈ హృదయోదార్యంలోని కీలకాలను మాకందరకూ యెరుకపరచినవారు శ్రీ ఎ. ఎంసి ఈ. సి. జేంపోగారు. కావలి కళాశాలకు 1954 నుండి ప్రిన్సిపాలుగావుండి, తమ అపార జీవితానుభవాన్ని వడబట్టగా వచ్చిన మంచితనమనే పెన్నిధిని మాకు మాపించారు డేంపో గారు. నేరుగా మోటుగా ఔర్యంకల్పించుకొని ఈ గుణపాఠాన్ని మామీద ఆయన రుద్దిన నన్ని



కావలి విశ్వోదయ ఆడిటోరియం

న్నారు– విశ్వోదయలో ఏ ప్రత్యేకతను చూసి, ఏ విశిష్టతనుమెచ్చి?

ఇలాంటి విడివిడి ఘటనలన్నీ చేరినప్పుడు, విశ్వోదయ వాతావరణమంశే యిలాంటిదో తెలిసివస్తుంది. అంతేగాని, అభాయాల జాబితా యిచ్చినంతమాత్రాన గాదు. డాక్టరు పి. వి. రామచంద్రారెడ్డి గారి ప్రేరణవల్ల యేర్పడిన విశ్వోదయ ట్రెండ్ షిప్ క్లబ్ ఈ భావప్రసారానికే అంకితమైంది. అదిరింది బెదిరింది, యాంత్రికంగానూ నిర్దయతోటి విద్యార్థులను గానీ, అధ్యాపకులనుగాని శిక్షలపాల్జేసి సాధించగలిగింది నాస్తి – ద్వేషము, విద్రోహము మినహా. ప్రేమతో లోకాన్నే జయించవచ్చు. ఈ విశ్వాసాన్ని అవరింప చేశం ఒక్కటికూడాలేదు. అయన కాలేజిలో వుంటున్నట్లురూడా అనిపించేదికాదు. దీర్ఘోపన్యాసాలు అయనకు నరిపడేవికావు. దండనం అనేది అయనకు తెలియనిది అయినా ఆయన ప్రభావం ప్రనరించని జీవితకోణం మాకు వీడీలేదు. ఈ నంస్థకు అయన నడక నేర్పారు, ఓనమాలుదిద్దారు.

ఇలాంటి చల్లని పరిపాలనలో యీ నంస్థలకు తమకు తెలియకుండానే తమ అవయవాలు గట్టివడ్డాయి. ఒకగాడి యేర్పడి అందులో నిరాటంకంగా చక్రాలు దొర్లిపోయే వీలుకలిగింది.

మిగత కాలేజిలలో కనిపించనంత సామర్థ్యమూ విశేషార్థాలలా కలిగిన అధ్యాపకబృందం మాకు లభించిందని అంటే, అబద్ధమేఅవుతుంది అతానులోని తుంటులే అయినా, విశ్వోదయ వాతావరణంలో అధ్యాపకబృందం ఐక్యదృక్పథాన్ని వేహరుచుకొంది. ఇక్కడికివచ్చిన ఒకటి రెండేళ్లలోనే ఈ వాతావరణానికి మచ్చికపడి, తమలోతమకు వుండరతప్పని నానా విబేధాలను అతిక్రమించి, నంస్థకోనం వొచ్చి కనూ నేవానిరతిని అలవరచుకొన్నారు అట్లని, చిట్టిపొట్టి వైమనస్యాలు లేవనూ

—కొరవ 17-వ పేజీలో

For all Educational Publications
and
Books for Children

– Please Contact –

VIVEKA PUBLISHERS

(REGD. EDUCATIONAL PUBLISHESRS)

Achari Street — NELLORE.

Phone No. 206



ఉన్నత విద్యావిస్తరణ విద్యాప్రమాణ పతనానికి దారితీయకూడదు!

శ్రీ ఎం. వి. రాజగోపాల్ ఎం. ఎ. (ఆక్సన్) ఐ. ఎ. ఎస్.

గత దశాబ్దంలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వున్నతవిద్యారంగంలో సంతృప్తికరమైన అభివృద్ధి జరిగింది. రాష్ట్రంలోవున్న ఆంధ్ర, ఉస్మానియా, వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయాలు బాహిరముగానేకాదు, అంతరంగికముగాను- అంటే విద్యాన్వేషణావకాశం లోను, సాంకేతికశాస్త్ర విద్యా వైవిధ్యంలోను గణనీయమైన అభ్యున్నతిని సాధించాయి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంలో ఇప్పుడు దాదాపు 22 శాఖలున్నాయి. భౌతిక, రసాయనికశాస్త్రాల్లాంటి ప్రాథమికశాఖలుసైతం శాఖోపశాఖలుగా విస్తరిల్లి, ఒక్కొక్క వుపశాఖ కూడా ఒక్కొక్క మహాశాఖావిభాగంగా అభి



శ్రీ రాజగోపాల్

వృద్ధిచెందింది. అట్లనే ఉస్మానియా, వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయాలుకూడా గుర్తు తెలియనంతగా అభివృద్ధిచెందాయి. ఇక సమీప భవిష్యత్తులో కేంద్రం ఆధ్వర్యంలో నైతేనేమి, రాష్ట్రం ఆధ్వర్యంలోనైతేనేమి ఆంధ్రలో మరొక విశ్వవిద్యాలయం యేర్పడనున్నదనే మాట వినబడుతున్నది. కేవలం విశ్వవిద్యాలయావరణంలోనే కాకుండా వాటి పరిధిలోవుండే అనుబంధ కళాశాలల్లో సైతం పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్ విద్యా సౌకర్యాలు కలిగించాలనే ఆలోచన వొకటి కనపడుతున్నది. నాలుగో ప్రణాళికలో యీ మూడు విశ్వవిద్యాలయాలలోను కనీసం మూడు కేంద్రాలలోనైనా యీ పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు విద్యానదుపాయం చేకూర్చేవీలు కల్గించబడింది. రాష్ట్రనాలుగు చెరగులకు యీ యేర్పాటువల్ల వున్నత విద్యావాహికలు కొనిపోబడగలవు.

మూడు విశ్వవిద్యాలయాలు సాధించిన అభివృద్ధి, అభ్యున్నతి వాటి అనుబంధ కళాశాలల విస్తరణలో సహజంగా ప్రతిఫలిస్తుంది. ఈ కాలేజిల స్థాపనలో ప్రయివేటు రంగంలో కనపర్చేశ్రమ, శ్రద్ధ ప్రశంసించి కీర్తించ తగినది. రాష్ట్రంలో చాలచోట్ల ఉదారులు, దూరదృష్టి సంపన్నులు ధన, శ్రవన, భూ విరాళాలతో ముందుకొచ్చి ఎన్నోని పుత్రుకశాలొల్యాలను ప్రవర్తించారు. ప్రభుత్వంకూడా యిందుకు తగినరీతిలోనే క్రొత్త కళాశాలలను ప్రారంభించడమో, ప్రయివేటు కళాశాలలను తీసుకొని వాటిని నిర్వహించడమో చేస్తున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణనాటికి (1-11-1956) ఆంధ్ర ప్రాంతంలో అక్కడక్కడా చెదురు మదురుగా ప్రయివేటు కళాశాలలువుంటూ, తెలంగాణా ప్రాంతంలో దాదాపు శూన్యంగా వుంటుండిన పరిస్థితి కాస్త యిప్పుడు చాలవరకు మారిపోయి, యీనాడు దాదాపు వంద కళాశాలలు-74 ప్రయివేటువి, 24 ప్రభుత్వానివి-యేర్పడ్డాయి. ఈ విద్యా వికాసోన్ముఖతకు నెల్లూరు జిల్లాయే కొంతకుకొంత సాక్ష్యం. రెండు సంవత్సరాలక్రితంవరకు జిల్లా అంతటికీ నెల్లూరులోను, కావలిలోను వుంటుండిన రెండేరెండు కాలేజీలకు తోడుగా, మహిళాకళాశాలనుకూడా కలుపుకొంటేనేడునాలుగుకొత్తకళాశాలలు యేర్పడ్డాయి. నెల్లూరుజిల్లాలో జరిగిన యీ వున్నతవిద్యా విస్తరణవల్ల ఆజిల్లా మాజీ కలెక్టరుగా నేనుపొందిన ఆనందాతిశయాన్ని యే మాటలతో తెలుపుకోగలను? కందుకూరు, ఉదయగిరి, దర్శి, పొదిలి ప్రాంతాలప్రజలుకూడా యీ మార్గంలో ప్రయత్నాలు చేసుకొని వొక కాలేజిని స్థాపించగలరనికూడా నా ప్రగాఢవాంఛ.

అనుబంధ కళాశాలల విస్తరణను

—తొరవ 14 వ పేజీలో



ఇది లంబర్ రూము అనుకొంటారేమో, కాదు! పేరెందుకుగాని గలీజాగావున్న హై కాలేజి క్లాసురూము.



కాలేజి ప్రధానదాత శ్రీ సన్నపరెడ్డి కృష్ణారెడ్డిగారు

సన్నపరెడ్డి కృష్ణారెడ్డి ప్రభుత్వకళాశాల-గూడూరు

**** కృతజ్ఞత ****

ప్రముఖ గూడూరు మైకావ్యాపారి శ్రీ సన్నపరెడ్డి కృష్ణారెడ్డిగారు ప్రజాసంస్థలపట్ల చూపిన దాతృత్వంతో ప్రజాభిమానాన్ని శీఘ్రకాలంలో పొంది జీవితాన్ని సార్థకం చేసుకొన్నారు. వీరు అనేక దానములు చేసిన రైతుప్రముఖులు. గూడూరులో పశువైద్యశాల భవనమును నిర్మించి రైతాంగపు అభిమానాన్ని చూరగొన్నారు. సుమారు 15 సంవత్సరాలకుపైగా గూడూరులో అప్పుడప్పుడూ కాలేజిస్థాపన ప్రయత్నాలు జరుగుతూ, విఫలమవుతూ గూడూరు డివిజను ప్రజల్లో నిరుత్సాహం నిండిపోతున్న దశలో శ్రీ రెడ్డిగారు ఈ కళాశాలస్థాపనకృషిలో ముందంజవేసి రూ. 1,25,000 విరాళము నొసగి తోడ్పడినందులకు గూడూరు డివిజను ప్రజలందరూ కృతజ్ఞులు. శ్రీ కృష్ణారెడ్డిగారి ఏకైక పుత్రుడు శ్రీ శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు ఉన్నత విద్యాధికులేగాక, వ్యాపారరంగంలోకూడా చిన్నవయస్సులోనే కీర్తి ప్రతిష్టలు పొందిన సహృదయులు, కళాశాల స్థాపన కార్యక్రమములో శ్రీ శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు కూడా శ్లాఘనీయమైన కృషి చేశారు.

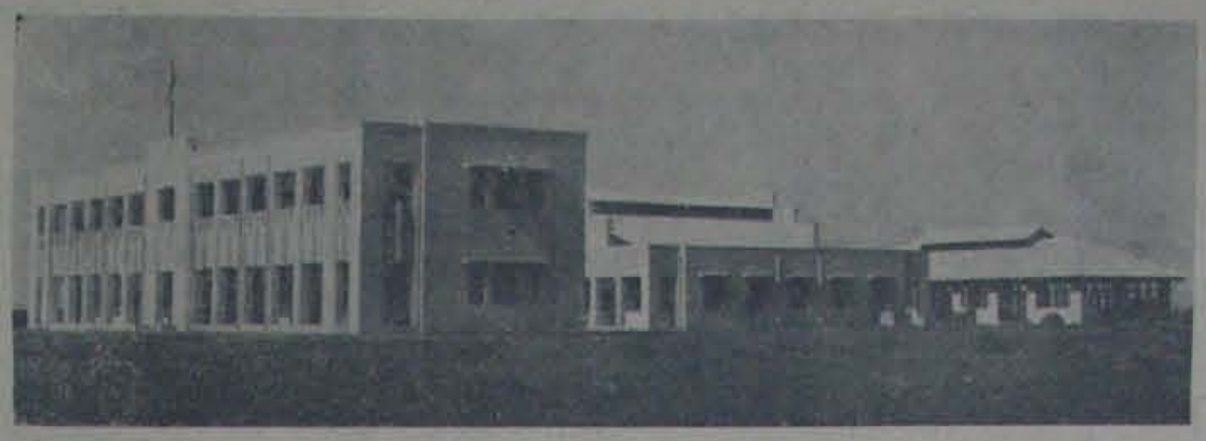
*  *

శ్రీ సన్నపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి

భవిష్యత్తులో ఈలాంటి గణనీయమైన దానములు చేయుటకు వీరికి భగవంతుడు ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యాభివృద్ధులు చేకూర్చుగాక!

—గూడూరు డివిజను ప్రజలు.

నెల్లూరు మండలంలోని సాంకేతిక విద్యాసంస్థలు



గూడూరు సిరామిక్ ఇనిస్టిట్యూట్ భవనం. ఈ భవనంలోనే ప్రస్తుతం శ్రీ నన్నపురెడ్డి కృష్ణారెడ్డి ప్రభుత్వ కళాశాల జరుగుతున్నది.

తమదేశ ఆర్థికాభ్యున్నతికి అత్యంతంగా ఉపయోగపడేదిగనుక పారిశ్రామికంగా బాగాఅభివృద్ధి చెందిన దేశాల్లో సాంకేతిక శాస్త్ర విద్యకు ఇప్పటికి ప్రాధాన్యత నిస్తారు. అటితమదేశ సాంఘిక వ్యవస్థకు అవిద్య అత్యంత అవసరం కూడాను. వేది నాగరిక సమాజంలో ఇంజనీర్‌కు చాలా ప్రముఖమైన స్థానమున్నది. సందేహం లేదు. సాంకేతిక సంబంధమైన కొంతవరకు యిరుకైన పరిధిలో అతనివిద్య కొనసాగుతున్నా అది అత్యంత ప్రధానమైన విషయమనే దానిలో యివరికికూడా వేరే వుండదు.

స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం సాంకేతిక శాస్త్రవిద్యకు అవకాశం లేకపోయింది. కాని నేడు యీ రంగంలో గుర్తు తెలియనంతగా మార్పులు జరిగి యావిద్యావ్యాప్తి యింతగానో ముందుకుపోయింది. నేడు దేశంలో దాదాపు 140 ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలుదాకా వున్నాయి, సంవత్సరానికి 20 వేలమందికి పైగా అందు ప్రవేశిస్తున్నారు. 350 పాలిటెక్నిక్ కేంద్రాలు దాక వున్నాయి. 50 వేల మందికి ప్రవేశం లభిస్తున్నది.

నెల్లూరు పాలిటెక్నిక్

1960-61 సంవత్సరంలో నెల్లూరులో ప్రైవేటు ప్రభుత్వ పాలిటెక్నిక్ స్థాపింపబడి పనిచేస్తున్నది. ఇందు 3 సంవత్సరాలపాటు సివిల్, మెకానికల్, ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీరింగ్‌శాఖలలో డిప్లొమా బోధిస్తున్నారు. ఒక్కొక్కశాఖలో సంవత్సరానికి 40 మందిచొప్పున చేర్చుకుంటున్నారు. ప్రస్తుతానికి ఇండస్ట్రియల్ ట్రైనింగ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌వారి భవనాలలో యిది వుంటున్నది. శాశ్వత భవనాలు, వర్క్‌షాపులకై రు. 11 లక్షల ఖర్చుతో నిర్మాణం జరుగుతున్నది. ఇక్కడ 1966 సంవత్సరానికల్లా పాలిటెక్నిక్ సాంకేతిక స్కూలును స్థాపించాలని పాలకవర్గం కూడా తయారైవున్నది.

పాలిటెక్నిక్‌లో ప్రవేశంకోసమై పోటీ కూడా యెక్కువగానే వుంటున్నది. ప్రస్తుతం మూడు సంవత్సరాలుకల్సి 310 మంది విద్యార్థులుంటున్నారు. గత సంవత్సరం ఇంజనీరింగ్ డిప్లొమాహైనల్ పరీక్షకు

—కొనవ 13 వ పేజీలో

స్త్రీల కళాశాల

—ఒక సమీక్ష

విద్య వైద్యాది రంగాలలో సమాజాభివృద్ధి సాధనలో ప్రముఖపాత్ర వహించినవాడే ఆ అభ్యున్నతి సాధ్యం. అందుకనే స్త్రీ జనాభ్యుదయానికి ప్రత్యేకంగా మహిళా కళాశాలలను ప్రభుత్వం స్థాపిస్తున్నది.

దాలకాలం క్రిందటే గుంటూరు, కర్నూలు పట్టణాల్లో అటువంటి కళాశాల లేర్పడి ఆ మండలాల స్త్రీ జనాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నవి. నెల్లూరులో ప్రైవేటు 25-7-64 నాడు దొడ్డ సుబ్బారెడ్డిగారి సతీమణి శ్రీమతి కొనల్యమ్మపేర ప్రభుత్వకళాశాల ప్రారంభమైంది. ప్రారంభోజులలోనే 117 మంది విద్యార్థినులు ప్రవేశించారు. 106 సరు సైన్సు, 8 మంది చరిత్ర, ముగ్గురు గణితశాస్త్రాలను తమ తమ ఐచ్ఛిక విషయాలుగా యెన్నుకొన్నారు.



దాతి శ్రీమతి కొనల్యమ్మ

3-8-64 నుండి శిక్షణ తరగతులు ప్రారంభింపబడినాయి. అధ్యాపకులు తమ శక్తి వంచనలేకుండా పాటుపడ్డారు. 1965 మార్చి పరీక్షలకు హాజరైన 113 మందిలో 55 సరు ఉత్తీర్ణులయ్యారు. వారిలో ఇద్దరు ప్రథమశ్రేణిలోను, 30 మంది ద్వితీయ శ్రేణిలోను ఉత్తీర్ణులయ్యారు. వి. ఆర్. కాలేజివారి అనుమతితో వారి లేబొరేటరీలను వినియోగించుకోవడం జరిగింది.

15 లక్షల రూపాయలఖర్చుతో నూతన భవన నిర్మాణం చురుకుగా సాగిపోతున్నది. తిల్లారివత్తువారి వసతిగృహములో మొదటి సంవత్సరంగడిపి ఈ సంవత్సరం జూలై నుండి సింహపురి కళాశాలలో



ప్రిన్సిపాల్ శ్రీమతి పి. రత్నావతి

—కొనవ 13-వ పేజీలో

VIJAYA SCIENTIFIC EQUIPMENTS

Dealers and suppliers of:—

★ Precision Scientific Apparatus
★ Laboratory Glass Ware
★ Chemicals etc.



Sole Agents in Andhra Pradesh

For

M/s. GANSONS PRIVATE LIMITED,
BOMBAY.

For:

Gas Plants, Ovens, Distilled Water Stills etc.

and

M/s. INSTRUMENTS & CHEMICALS PRIVATE LIMITED
AMBALA CITY.

For

Physics and Physiology Apps.

VIJAYA SCIENTIFIC EQUIPMENTS,

Sole Agents for Optical and Scientific Instruments in South India; for Optical in Instruments in Maharastra, Gujarat and Madhya Pradesh.

Zonal Office:
Block 6,
Rashtrapathi Road,
SECUNDERABAD-3.

Phone: 74066.

Grams:
"EQUIPMENTS"

Head Office:
Post Box No. 333,
Congress Office Road,
VIJAYAWADA-2

Phone: 665

విద్యావిషయంలో మన గమ్యస్థాన మేమిటి?

సోషలిస్టు సమాజాశయానికి మనవిధానం అనుగుణంగావుందా?

** శ్రీ బి. నాగేశ్వరరావు **

స్వాతంత్ర్య సముపార్జనానంతరం మిగతా అన్నిరంగాలలోవలెనే విద్యారంగంలోకూడా దిగతా దేశంతోపాటు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనూ అభివృద్ధి కొనసాగింది.

తృతీయ, చతుర్థ పంచవర్ష ప్రణాళికల విద్యాలక్ష్యాలను పరిశీలిస్తే మన ప్రస్తుత స్థితి, ఆద్యతనభావిలో వుండగల పరిస్థితి అవగాహనమవుతాయి.

చైనాదాడి కారణంగా దేశంలో ఏర్పడిన అత్యవసర పరిస్థితివలన తృతీయ ప్రణాళికలో విద్యరంగానికి కేటాయించిన మొత్తాన్ని తగ్గించినప్పటికీ, మొత్తంరాష్ట్రమంతటా ఈప్రణాళికాకాలం ముగిసేటప్పటికి రు. 21 కోట్ల 20 లక్షల వినియోగమవుతాయి. అనాదిగా 6 నుంచి 11 సంవత్సరాల వయసులోనున్న మొగపిల్లల్లో 92.9 శాతం, ఆడపిల్లల్లో 63.5 శాతం స్కూళ్లలో చేరారని అంచనా.

నాల్గవ ప్రణాళిక మొత్తం ఖర్చు రూ 750 కోట్లు వుంటుందని ఇవ్వటి అంచనా. దానిప్రకారం విద్యాభివృద్ధికి, రూ 64.50కోట్లు కేటాయించారు. ఇందులో అత్యధికమైన మొత్తం ఎలిమెంటరీ విద్యకు రూ. 24.20 కోట్లు కేటాయించారు. తరువాత సెకండరీవిద్యకు రూ. 18.60 కోట్లు, విశ్వవిద్యాలయ విద్యకు రూ 5.80 కోట్లు, ఇతర వయోజనులకు రూ 2.90 కోట్లు, సాంకేతిక విద్యకు రూ 10 కోట్లు, లలిత కళలకు రూ 1.15 కోట్లు, చేతివృత్తుల శిక్షణా కార్యక్రమాలకు రు. 1.85 కోట్లు కేటాయించారు. ఈ ప్రణాళికాంతానికి 6-11 వయస్సుల్లోనున్న బాలబాలికలు 37 లక్షలు స్కూళ్ల రిజిష్టర్లలో నమోదు అవుతారు. 11-14 సంవత్సరాల వయస్సులోనున్నవారు 6.66 లక్షలు, 14-17 సంవత్సరాల వయసులోనున్న వారు 2.73 లక్షలు స్కూళ్లల్లో చేర్తారు. నాల్గవ ప్రణాళిక లక్ష్యాలు ఇలావున్నాయి: మొదటి వర్గంలో 1970-71 నాటికి 48 లక్షలు, రెండవవర్గంలో 11.16 లక్షలు, మూడవ వర్గంలో 11 లక్షలు విద్యాలయాల్లో చేర్తారు.

రెండవ ప్రణాళికాంతంనాటికి మన రాష్ట్రంలో ఇంజనీరింగు కళాశాలలో సీట్లు 1,015 వుండేవి. మూడవప్రణాళికాకాలం సమాప్తమయేనాటికి ఈసీట్ల సంఖ్య 1,495 కి హెచ్చుతుంది; నాల్గవ ప్రణాళికాకాలం ముగిసేనాటికి, సీట్లసంఖ్య 1,855కి పెరుగుతుంది. రెండవ ప్రణాళికలో డిప్లమా కోర్సులకు 2,433 సీట్లు ఏర్పాటు చేశారు. సీట్లసంఖ్య మూడవ ప్రణాళిక అంతమయేనాటికి 3303 కి, నాల్గవ ప్రణాళికాంతం నాటికి 4,453 కి హెచ్చుతుంది.

ఇక్కడ మనం గమనించవలసిందేమంటే, ఈ ప్రణాళికలక్రింద జరిగే కార్యక్రమం, అన్ని, సాధారణంగా ప్రభుత్వ

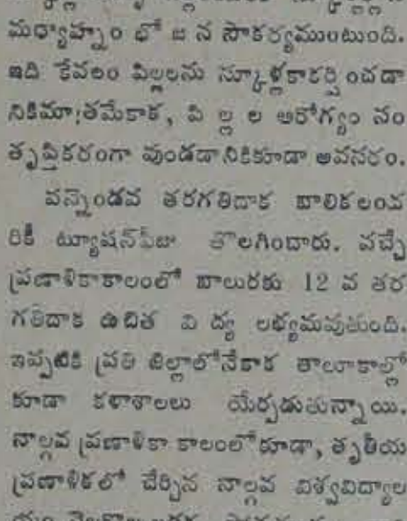


శ్రీకాకుళంజిల్లా విద్యాశాఖాధికారిగా ఆ శాఖలో నవనైతిక్యాన్ని, విద్యాలయాలకు వుత్తేజాన్ని కల్గించిన శ్రీ బి. శ్యామిదాసు

వార్షిక ఆదాయవ్యయాల పట్టిక (బడ్జెటు) లో కేటాయించినవాటికి అదనంగా వుంటుంది. 1960-62 నుంచి ఈ నంవత్సరం (1965-66) వరకు బడ్జెటు సంఖ్యలను మనం పరిశీలిస్తే ఈ ఐదేళ్లలో నగటున ఏడాదికి రెండుకోట్లుదొవ్వున విద్యకై అదనంగా కేటాయిస్తూవచ్చింది ప్రభుత్వం. ఈసంఖ్యలు ఇలావున్నాయి: 1961-62లో రూ 21.33 కోట్లు 1962-63లో రూ 21.02 కోట్లు; 1963-64 లో రూ 23.16 కోట్లు; 1964-65 లో రూ 27.41 కోట్లు; 1965-65 లో రూ 31.32 కోట్లు.

ఈ సంవత్సరం బడ్జెటు లో ఖర్చు మొత్తం రూ. 161 కోట్లని అంచనా; అంటే దాదాపు 18% విద్యకై కేటాయించారన్న మాట. ఇది ఏమంత సంతృప్తికరమైనది కాదు. మన పొరుగురాష్ట్రాలైన మద్రాసు, మహారాష్ట్రములతో పోల్చిచూసినప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో స్థిరపడ్డ యీ అనంశ్యపై యిందా యినుమడిస్తుంది. 1962-63 నాటికి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మొత్తం 1,650 హైస్కూళ్లు, హయ్యర్ సెకండరీస్కూళ్లువున్నాయి. మద్రాసులో 1712 వుండే, మహారాష్ట్రలో 2853 వున్నాయి. కాలేజీలసంఖ్య విషయంలో కూడా మనం వెనుకబడివుంటామని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. ఎలిమెంటరీ స్థాయిలో విద్యను నిర్బంధంచేశారు కనుక, రిజిస్టర్లలో నమోదైన పిల్లవంఖ్య చాలా వుంటుంది. కాని తరగతుల్లో హాజరయే శాతం చాలాతక్కువ. వీరిలో పానవుతూ ఎలిమెంటరీవిద్యను పూర్తిచేసేవారు ఇంకా తక్కువగావుంటారు. నాల్గవ ప్రణాళికలో 6-11 వయసులోనున్న మొగపిల్లలందరినీ, ఆడపిల్లలలో 75% స్కూళ్లలోచేర్చేటందుకు 30,000 అధ్యాపకులను అదనంగా నియమిస్తారు. తరగతుల్లో హాజరయ్యేవిధంగా పిల్లలనాకర్షించేటందుకు మధ్యాహ్నం భోజనం వుచితంగాపెట్టేకార్యక్రమాన్ని తలపెట్టారు. నాల్గవప్రణాళికలో యిందుకోనం రూ. 1 కోటి కేటాయించనున్నారు. దానితో 16 లక్షల బాలబాలికలకు వుచితంగా మధ్యాహ్నం ఫలహారమిస్తారు. వారికి వుచితంగా స్కూలు దుస్తులు, పుస్తకాలు, పాగితాలుకూడా యిస్తారు. అయితే ప్రణాళికలక్ష్యం ప్రకారము 48 లక్షలు స్కూళ్లలో చేర్తారు. వీరిలో మూడవవంతువారికిమాత్రం ఈ పుపాహారసాకర్యం వుంటుంది. నాగరిక మైన ఇతర అన్నిదేశాల్లోను ఎలిమెంటరీ స్కూళ్లకువెళ్ళే పిల్లలందరికీ స్కూళ్లలోనే మధ్యాహ్నం భోజన సౌకర్యముంటుంది. ఇది కేవలం పిల్లలను స్కూళ్లకాకర్షించడానికిమాత్రమేకాక, పిల్లల ఆరోగ్యం సంతృప్తికరంగా వుండడానికికూడా అవసరం.

పన్నెండవ తరగతిదాక బాలికలందరికీ ట్యూషన్‌ఫీజు తొలగించారు. పచ్చే ప్రణాళికాకాలంలో బాలురకు 12 వ తరగతిదాక ఉచిత విద్య లభ్యమవుతుంది. ఇప్పటికి ప్రతి జిల్లాలోనేకాక తాలూకాల్లో కూడా కళాశాలలు యేర్పడుతున్నాయి. నాల్గవ ప్రణాళికా కాలంలోకూడా, తృతీయ ప్రణాళికలో చేర్చిన నాల్గవ విశ్వవిద్యాలయం నెలకొల్పబడక పోవచ్చును. కాని దాదాపు రూ. 8కోట్ల వ్యయంతో ఇప్పుడున్న విశ్వవిద్యాలయాలు కాక మూడు పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు కేంద్రాలు మూడు ప్రాంతాల్లోను నెలకొల్పుతారు. వది కొత్తతరహా సైన్సు కళాశాలలు, రెండు ఎడ్యుకేషన్ డిగ్రీ కళాశాలలు ప్రారంభిస్తారు. ఇవికాక



విజయవాడ కళాశాలకు 2 లక్షల రూపాయలిచ్చిన దాత శ్రీ పొన్నలూరు రామచంద్రారెడ్డి



మన విద్యాలయాల దుస్థితికి సచిత్ర నమూనా: నెల్లూరు టవుక్‌లోని ఒక పాఠశాలకు చెందిన ఒక తరగతి గది.

కేంద్రప్రభుత్వమే ఒక కేంద్ర విశ్వకళా పరిషత్తును రాష్ట్రంలో ప్రారంభించవచ్చును.

అభివృద్ధి ఇలా వేగంగా జరిగిపోతున్నప్పటికీ మన విద్యానమస్యలు అపరిష్కృతంగా వుండడమేకాక ఇంకా జటిలమై పోతున్నాయి. ఈ నమస్యలు ప్రధానంగా రెండురకాలు: ఒకటి అసలు విద్యావిధానంద్వారా మనం పొందవలసినదేమిటి? విద్య విషయంలో మన ధ్యేయం, ఆశయం ఏమిటి? రెండవది విద్యాప్రమాణాలు. చదువులు చెబుతున్నారు, విద్యార్థులు పరీక్షల్లో ఉత్తీర్ణులవుతున్నారు; కాని వీరికి నిజంగా విద్య అబ్బుతున్నదా?

సూక్ష్మంగా పరిశీలిస్తే ఈ రెండు సమస్యలు వేర్వేరుకావు. ఒకదానితో మరొకటి ముడివడివున్నవే.

భారత ప్రభుత్వం కొంతకాలంక్రితం డాక్టర్ లక్ష్మణస్వామిమొదలియార్ అధ్యక్షతన యేర్పాటుచేసిన సెకెండరీవిద్యా కమిషన్‌వారు తమ నివేదికలో మన విద్యావిధాన ఆశయాలు, ఆదర్శాలనుగూర్చి కూలంకషంగా చర్చించారు. ప్రజాస్వామ్యమూ, సోషలిజమూ మన జాతీయ లక్ష్యములుగా అంగీకరింపబడినవి. వాటి దృష్ట్యా మన విద్యార్థులలో వారి ప్రజాస్వామిక నమాజంలో సృజనాత్మకమైన

—కొరవ 12 వ కేజీలో



విడవలూరు కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ బి. సుబ్రహ్మణ్యం ఎం. పి.,

వీరు నెల్లూరీయులు. మొదట వి. ఆర్. కాలేజిలో తర్వాత అనంతపురం ఇంజనీరింగు కళాశాలలో ప్రొఫెసర్‌గా పనిజేసి, విడవలూరు కాలేజి ప్రిన్సిపాల్‌గా నియమింపబడినారు. వీరి అధ్వర్యంలో విడవలూరు కళాశాల శీఘ్రంగా అభివృద్ధిచెందగలదని ఆశిస్తాము.

మంచినిమ్మతోట ఫలింపు

వేలం ప్రకటన

★ ★ ★

మనుబోలు - గూడూరు మధ్య డైవర్షన్ రోడ్డును ఆనుకొనివున్న సుమారు 7 ఎకరముల భూమిలోని మంచినిమ్మతోట ఫలింపు 5-9-1965 తేది మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు గూడూరులో బహిరంగముగ యేలము వేయబడును.

ఇతర వివరములు ఎర్రంరెడ్డి బాలకృష్ణారెడ్డి, గూడూరు, నెల్లూరుజిల్లా - వారివలన తెలిసికొనవచ్చును.

కవికోకిల

శ్రీ దువ్వూరి రామిరెడ్డిగారి

సంపూర్ణ సాహిత్యము

కవికోకిల గ్రంథావళి -	1-వ భాగము	(కావ్యములు)	రూ. 8-50 లు
,, ,,	2-వ ,,	(ఖండకావ్యములు)	రూ. 7-50 లు
,, ,,	3-వ ,,	(నాటకములు)	రూ. 6-50 లు
,, ,,	4-వ ,,	(వ్యాసములు)	రూ. 5-00 లు
,, ,,	5-వ ,,	(గులాబితోట)	రూ. 6-00 లు
,, ,,	6-వ ,,	(పండ్లతోట)	రూ. 6-00 లు
,, ,,	7-వ ,,	(డైరీ-ఉత్తరాలు)	రూ. 4-00 లు

కవికోకిల శ్రీ దువ్వూరి రామిరెడ్డిగారి
జీవితమూ-సాహిత్యము
రచయిత: శ్రీ కె. వి. రమణారెడ్డి రూ. 9-00 లు

—: ప్రతులకు :—

కవికోకిల గ్రంథమాల

శ్రీనివాస అగ్రహారం — నెల్లూరు.



ఒక వయస్సుకాదు, ఒక కులంగాదు, ఒక వర్గంకాదు, ఒక ప్రాంతంకాదు — ఏవరువీరంతా? అక్షరజ్ఞానంకొరకు, ఆశాజ…

సేవాక్షేత్రాలతో, విద్యాకేంద్రాలతో విస్తృతిచెంది, విఖ్యాతినందిన వాకాడులో

కళాశాల అవతరణ ఒక అలంకరణ!

వాకాడులో కళాశాల ఎందుకు?

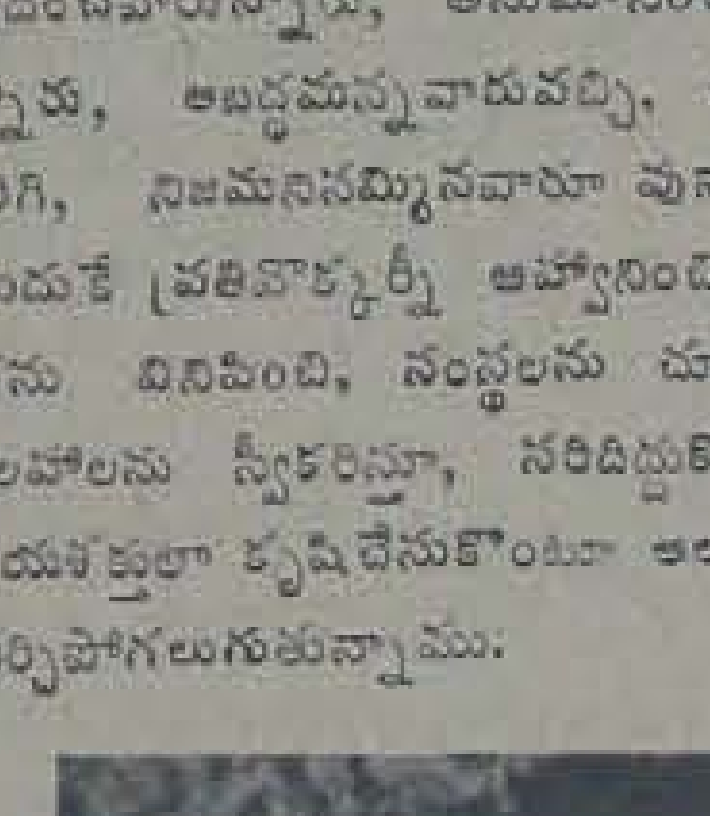
నిజమే. పట్టణంకాదు, ప్రయాణ సౌకర్యాలులేవు, పెగరవాసిని ఏమీలేని మారుమూల కుగ్రామం. అట్లాంటి వాకాడులో కళాశాల యెందుకుఅంటారు. సహజంగానే తోస్తుంది ప్రశ్న. దానికి జవాబు బహుశ భవిష్యత్తులో కాని దొరకకపోవచ్చు. ఎక్కడో ఉత్తరాంధ్రకొనన కొండల్లో, బండల్లో, రాతిగుట్టల్లో, ఎత్తువల్లాల్లో ఎగుడు దిగుడుగావుంటూ విజనమై, జనాకీర్ణమైన దారులతో కఠిన కంటక శిలాప్రాంత కాంతారంగావుండే శ్మశాన పాషాణప్రాంతమైన వాల్తేరు యిసుకపర్రల్లో తెలుగు చదువుల కాణాచిని ప్రతిష్ఠించగలిగిన స్వర్గీయ సి. ఆర్. రెడ్డి లాంటి విద్యావేత్తలు తిరుగాడిన యీ తెలుగు మాగాణంలో నేదురుమల్లి బాలకృష్ణారెడ్డిగారి లాంటి దీన జన బంధువు, విద్యాసేవకుడు నెల్లూరు కడగొట్టువల్లె వాకాడులాంటి కుగ్రామంలో ఏక కళాశాలని, చిన్నవాళ్ళె ఉనికి స్థాపించగలగడంలో ఆశ్చర్యమేముంది?



వాకాడు సంస్థల మూలపురుషుడు
శ్రీ నేదురుమల్లి బాలకృష్ణారెడ్డి

అయినా ముప్పైయేళ్లనాటి వాకాడు వేరు, నేటి వాకాడువేరు. "దారి డొంకలు లేని పూళ్లన్నా ఈవల్లెకొంపలు దమ్మిడీకి పనికిరావన్నా" అన్న నానుడికి వుదాహరణగా నిల్చివుండిన వాకాడు, నేడు వాడవాడల విద్యార్థులను రప్పించి రక్షణనివ్వగల్గుతున్నది, శిక్షణ గరపగలుగుతున్నది. బాలకృష్ణారెడ్డిగారి ఆ విద్యాస్వప్నం, ఆ మహిమాన్వితశక్తి వాకాడుకు రోడ్లు వేయించింది, బస్సులు నడిపించింది, విద్యుత్తును రప్పించింది, తీగలను వేయించింది, పచ్చిపచ్చి నాగరిక ప్రతీలతో పట్టణం కాలేదుగాని, సర్వసౌకర్యాలు సమకూర్చుకొన్న ప్రశాంత పల్లెసీమ అయింది. ఆనాడు 15 మందితో ప్రారంభమైన చిన్న సంస్థ యిప్పుడు 15 సంస్థలై 2500 మందికి పైబడ్డ లేత్రాయపు విద్యార్థులకు ఆశ్రయమిచ్చే చదువుల తల్లి అయింది. నర్సరీపాఠశాలమొదలు, ప్రాథమిక పాఠశాలలు, బాలికల- బాలల వున్నతపాఠశాలలు, శిక్షణాలయాలు, శరణాలయాలు, విద్యార్థి-విద్యార్థినీ వసతిగృహాలు, వృత్తి విద్యాలయాలు-ఇట్లావివిధవిధ సేవాక్షేత్రాలతో, విద్యాకేంద్రాలతో విస్తృతి చెందింది. ఇదంతా గారడీకాదు, వజ్రసంకల్పుడైన ఏకవ్యక్తి చేసిన మహాసృష్టి. దశాబ్దాల క్రితం రెవ. జె. బాచ్లర్, కార్ల్ విలియం, ఓబర్ డార్ఫర్ లాంటి మిషనరీలు తిరుగాడిన ప్రదేశంగనుక ఆ మిషనరీ తత్వం బాలకృష్ణారెడ్డిగారికీ పట్టుబడివుండవచ్చు.

అంతే. ఇవన్నీ చెపితే విని ఆశ్చర్యపడేవారున్నారు, ఆనందించేవారున్నారు, ఆశీర్వదించేవారున్నారు, అనుమానించేవారున్నారు, అబద్ధమన్నవారువచ్చి, చూసి, తిరిగి, నిజమనినమ్మినవారూ వున్నారు. అందుకే ప్రతివాక్కర్నీ ఆహ్వానించి, చరిత్రను వినిపించి, సంస్థలను చూపించి సలహాలను స్వీకరిస్తూ, సరిదిద్దుకొంటూ శాయశక్తులా కృషిచేసుకొంటూ అలుపును మర్చిపోగలుగుతున్నాము.



వాకాడు కళాశాల యువ వ్యవహర్త
శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి

అందుకే యిన్నాళ్ల ఒకస్థాయిలో, ఒకపరిధిలో అణిగి మణిగి యుండి పొదిగిన వాకాడు విద్యాసంస్థలమధ్య ఈనాడు ఒక కళాశాలలాంటి వున్నత విద్యాసంస్థ ఏర్పడుటతో సంపూర్ణత చేకూరిందనలేమగాని, సమగ్రత చేకూరిందని మాత్రం అనగలను.

ఇంతచెప్పినతర్వాత వెనుకబడినవారి కంకితమైన వాకాడు విద్యాసంస్థల ప్రత్యేకత ప్రత్యేకంగా మరేమీ లేకపోయినప్పటికీ ఇక్కడి విద్యాస్వరూపవైవిధ్యంమాత్రం పేర్కొనతగిందని మనవిచేయగలను. ఒక్కమాటలోచెప్పాలంటే యీ వైవిధ్య సాధనమూలంగా వాకాడు ఒకవిధంగా నేటి విద్యావిధానపు నుశిశాల ప్రతిబింబంగా, నూతన పద్ధతులకు, ప్రయోగధారాంగకు, శోధనలకు, ప్రయత్నాలకు సూచికగా, వుదాహరణగా వుండగలుగుతున్నది.

మచ్చుకు కొన్ని వుదాహరణలిస్తాను—యునిసెఫ్‌వారి ప్రోత్సాహంతో 'జవహర్ పీపుల్స్ ఒకేషనల్ ట్రయినింగ్ సెంటర్' ఏక…

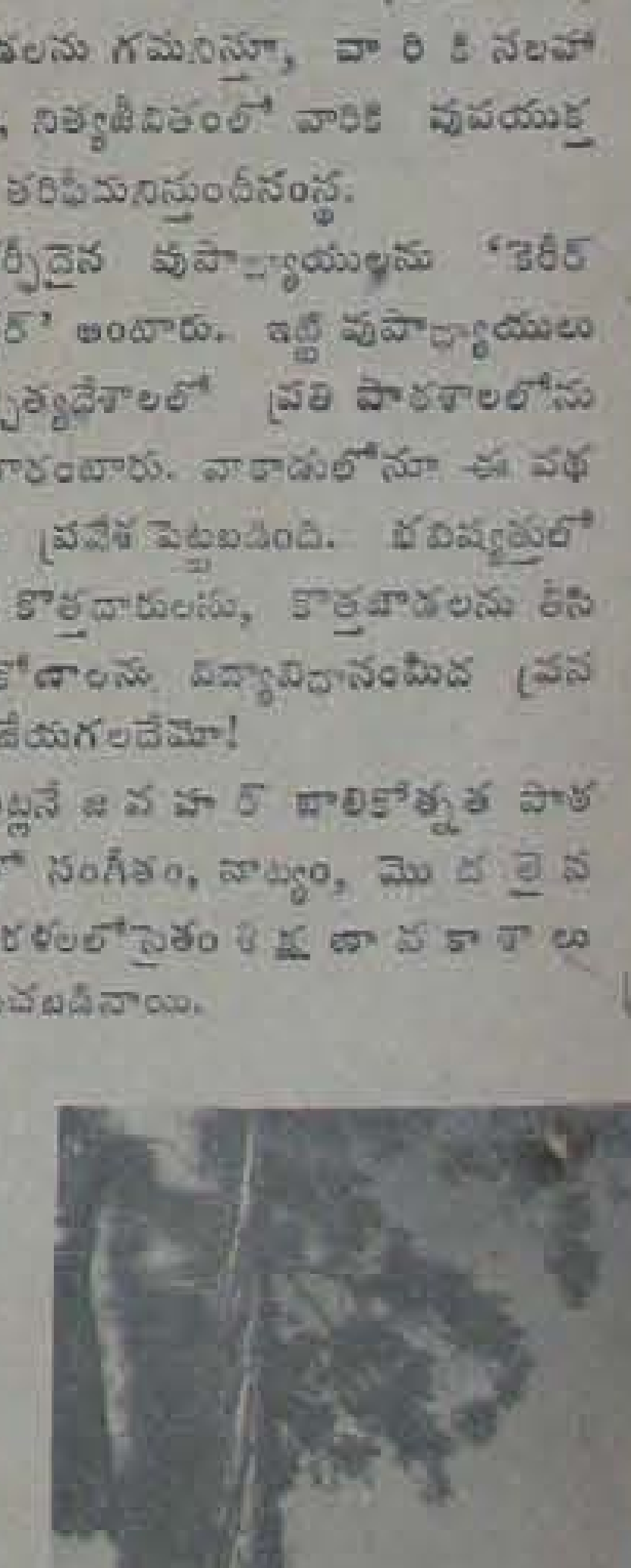
దానిని యీమధ్యనే వాకాడులో స్థాపించడం జరిగింది. ఏమిటి దీని తత్వం? గ్రామీణప్రాంతాల్లో 11–14 సంవత్సరాలలోపువారికి, విద్యానముపార్జనపట్ల అంత ఆసక్తి, అభిరుచి లేని వారికి [illegible], కమ్మరి, వెల్డింగ్, ఫిట్టింగ్, టర్నింగ్ మొదలైన వృత్తిపనులలో మూడుసంవత్సరాలకాలం శిక్షణనిస్తారు. అంతేకాదు, ఈ కాలంలో వారివారి అభిరుచి (Careers) పోకడలను గమనిస్తూ, వారికి సలహాలిస్తూ, నిత్యజీవితంలో వారికి వుపయుక్తమైన తర్ఫీదునిస్తుందీసంస్థ.

తర్ఫీదైన వుపాధ్యాయుల్ను 'కెరీర్ మాస్టర్' అంటారు. ఇట్టి వుపాధ్యాయులు పాశ్చాత్యదేశాలలో ప్రతి పాఠశాలలోను వుంటారంటారు. వాకాడులోనూ ఈ పథకము ప్రవేశపెట్టబడింది. భవిష్యత్తులో యిది కొత్తదారులను, కొత్తబాటలను కనికొత్తకోణాలను విద్యావిధానంమీద ప్రసరింపజేయగలదేమో!

అట్లనే జవహర్ బాలికోన్నత పాఠశాలలో సంగీతం, నాట్యం, మొదలైన లలితకళలలోసైతం శిక్షణావకాశాలు కల్పించబడినాయి.



[illegible] సువిశాలప్రదేశంలో క్రమశిక్షణతో బారులుతీరి నిల్చున్న బాలురు



జవహార్

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

విమర్శకుడు

అనుబంధం

మా విద్యానుబంధాన్ని చూడారుకదా!

ఈ సంవత్సరం మనజిల్లాలో మూడు కళాశాలలు నెలకొల్పబడినాయి. ఒక్కసారి ఒక్కజిల్లాలో యిన్ని కళాశాలలు స్థాపనైన సాదృశ్యం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో లేదు. పూర్వం ఎప్పుడో మద్రాసురాష్ట్రంలో మాత్రం యీ విధంగా ఒక్కసారి ఒక్క జిల్లాకు యిన్ని కళాశాలలు రావడం తటస్థించిందట. అందువల్ల ఇది అపూర్వ సన్ని వేశమే. ఈ ఆనందాన్ని వ్యక్తీకరించుటకే ఈ అనుబంధం. అంతేకాదు, ఈ సంస్థల స్థాపనకు మూలకారకులైన దాతలను, కృషీకులను అభినందించడం; జిల్లాలో ఉపాటికేవున్న విద్యాసంస్థల చరిత్రను, సేవను పాఠకులకు పరిచయం చేయడం; మన విద్యాసమస్యలపై పెద్దల అభిప్రాయాలను వినిపించడంకూడా మా అనుబంధ ఆశయం. మాకున్న సమయము, సాధన సంపత్తి, అవకాశాలలో అనుబంధాన్ని ఈమాత్రం తేగలిగాము. దీని గుణగణ నాదులను పాఠకులకే వదలుతున్నాము.

గత సంవత్సరము, ఈ సంవత్సరము నెల్లూరుజిల్లాలో నాలుగు కళాశాలలు ఆవిర్భవించినాయనే సంతోషమే కాని, ఈ నాలుగుకూడా ప్రభుత్వం తనంతటతాను పెట్టినవికావు; వుదారులైన దాతలు ముందుకువచ్చి, లక్షలు క్రుమ్మరించి, రాజకీయ నాయకులు పట్టుబట్టితే వచ్చినవే! ఇదికూడా అన్నీ ఆర్ట్‌-సైన్సు కళాశాలలే. ఉన్నతమైనసాంకేతికకళాశాలొక్కటీలేదు. ఏదివచ్చినా తిరుపతి, కర్నూలు! అందు బాటైనా కాకపోయినా, సౌకర్యాలున్నా లేకపోయినా, అర్హమైనా కాకపోయినా ఆ ప్రదేశాలలోతప్ప, అన్నివిధాల అనుకూలమైన – ఆరోగ్యకర వాతావరణంకల నెల్లూరులాంటివి నాయకులదృష్టిలో పడడములేదు. నాయకులదృష్టినరే మందగించినదనుకుందాము; తిరుపతి వెంకన్నకూడా వారి అడుపాజ్ఞలలో వుండిపోవడమే విచిత్రం!

నెల్లూరుకు ఈ కళాశాలలు చాలు, ఇక వృత్తికళాశాలలుకావాలె. ఇంజనీరింగు, మెడికల్, వెటరినరి, అగ్రికల్చర్ కాలేజీలు కావాలె. ఉదారుల దాతృత్వము, స్థానిక నాయకుల -మంత్రుల పలుకుబడి, శాసనసభ్యుల ఒత్తిడి, ప్రబల ఆందోళన యిక ఈదిశలో జరగాలె. ఆకృషి విజయవంతంకావాలె. అప్పుడు మేము యింతకు నాలుగింతలు అనుబంధం ప్రకటిందాలె! ప్రభుత్వంకూడా తమమాట చెల్లుబడి అవు తున్నదికదాఅని, విద్యాసంస్థ లన్నిటిని ఎడారుల్లో, పటిటవర్రల్లో కేంద్రీకరించడం వుచితంకాదు; ఇందులోనూ వికేంద్రీకరణ సూత్రాన్ని అనుసరించడం అవసరం; అన్నిప్రదేశాలను సమాదరంతో చూడడం ధర్మం.

మామూలు కళాశాలలకు సంబంధించి యిక చాలన్నాము. అది పొరపాటు. వెనుకబడిన కందుకూరు డివిజన్‌లో ఒక కళాశాల నెలకొనాలె, అది అన్నిటికి కేంద్రమైన కనిగిరిలో ఏర్పడాలె. దీనికి ఒకదాత రెండులక్షలు వాగ్దానం చేసివున్నారుకూడా. ప్రభుత్వస్థాయిలో కార్యానుకూలమైనపుడు ఆవిషయం ప్రస్తావింపకుందాము. మెట్టతాలూకాల కళాశాల ప్రతిపాదన శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిచే కాబట్టి, యిది సానుకూలం కావడంలో కష్టమేమీ వుండదని ఆశిస్తాము.

నెల్లూరు కళాశాలల దాతలైన వదాన్యులకు; కృషిచేసిన పెద్దలకు; సహకరించిన అధికార్లకు; సహాయంచేసిన ప్రభుత్వాధికులకు మా ఈ అనుబంధంద్వారా అభినందిస్తున్నాము; ధన్యవాదములు అందజేస్తున్నాము. సెంటరీస్థాయిలో శిష్యువులోగతిరి జిల్లాపరిషత్తుద్వారా శ్రీ చంద్రశేఖరరెడ్డి, శ్రీ సంజీవరెడ్డి ప్రభృతులు చేస్తున్న కృషికూడా ప్రశంసనీయమైనది. వారికీ మా అభినందనలు.

ఎల్లాయపాళెం స్కూలు

ఎల్లాయపాళెం రైతులు స్వయం సహాయంతో, స్వయంకృషితో, సుందరంగా అధునాతనంగా 150 వేలతోనిర్మించుకున్న హైస్కూలు భవనానికి మంత్రి శ్రీ పి. సి. మొన్న ప్రవేశోత్సవం జరిపారు.

ఆ వివరాలు సచిత్రకంగా మరువారం.

విసర్జన

శ్రీ విశ్వభారతి కళామందిర్‌వారు డాక్టరు గోపాలరెడ్డిగారు అనువదించిన కాహూరు నాటకాన్ని 23 తేది ప్రదర్శించారు.

ప్రేక్షకుల దృష్టిని అటుయిటు కదల్చకుండా ఆకట్టుకోగలిగినంత ఆకర్షణీయంగా, ప్రతిభావంతంగా వుండినది ప్రదర్శనం. సంస్కృత సమాసభూయిష్టమైన ఆ సంభాషణలను పొల్లుపోకుండా, కొసరు లేకుండా, సహజ గంభీరంగా వుచ్చరించ గలిగారు నటీనటులు. రాజగురువు వేషధారి శ్రీ వెంకటేశ్వర్లును ప్రత్యేకంగా అభినందించడం; అపర్ణ పాత్రధారిణి పుష్పలత అతి నటనను ఎత్తిచూపడం తప్పు కాదనుకుంటాను.

గిద్దలూరు గోపాలరావువ్రాసిన 'తెగని సమస్య' ప్రదర్శనము – రచన రెండూ బాగుండినవి. కొన్ని సంభాషణలు ఆత్రేయ వక్కిలో వున్నవంటే అతిశయోక్తికాదు.

నాటికలను దక్కగా ప్రదర్శించిన నటీనటులను శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు చివరన ముక్తసరిమాటలతో ప్రశంసించారు.

ఆడిటర్ ఆకస్మికమరణం

ఆడిటర్ ఎస్. వి. శేషయ్య, మెదడులోని రక్తనాళాలు పగిలిపోవడంవల్ల 25 తేది హఠాత్తుగా మరణించారు. పాపం! వయస్సు 40 ఏండ్లు;భార్య,7మందిబిడ్డలు.

హత్యానేరాలు: శిక్షలు

నెల్లూరుతాలూకా పాటూరువారి ఖండ్రికలో దొడ్ల నారయ్యను చంపినారని వల్లెం రామయ్య, వల్లెం రమణయ్య, వల్లెం పెంచలయ్య, దొడ్ల వెంకటసుబ్బయ్యలమీద మోపిననేరాన్ని జిల్లా సెషన్సుజడ్జి శ్రీ రామచంద్రరాజుగారు విచారించి; ఒక సెక్షన్‌క్రింద నలుగురికి 2 నెలలచొప్పున; ఇంకో సెక్షన్‌క్రింద మొదటిముద్దాయికి జీవితఖైదు; 2, 3, 4 ముద్దాయిలకు 2 సంవత్సరాలచొప్పున; 3వ ముద్దాయికి ఒకసంవత్సరం వేరు వేరుగ శిక్షలువిధిస్తూ; అన్నీ ఏకకాలమందు అనుభవించవలసినట్లు వుత్తరువు చేస్తూ 27 తేది తీర్పుచెప్పారు.

• • •

పొదిలితాలూకా మంగాపురంలో పెదకోటయ్యను హత్యచేసిననేరాన్ని అడిషనల్ జిల్లాజడ్జి శ్రీ కొత్తపల్లి పున్నయ్యగారు విచారించి, సూరా పెదకోటయ్యకు జీవితఖైదు విధిస్తూ 20 తేది తీర్పుచెప్పారు.

పోలీస్ వార్తలు

ఎస్. పి. శ్రీ చంద్రశేఖర్ ఢిల్లీకి బదలీపై; వారిబదులు విజయవాడనుండి శ్రీ శరణ్య నియమించబడినారు.

చంద్రశేఖర్ సందడి లేకుండా పోయారు; శరణ్యకు పుక్కుపిడుగనిపేరు. నెల్లూరుకు కొంతకాలం యిలాంటివారే కావాలె.

• • •

టవున్ సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టరు శ్రీ బి. పి. రామయ్య హైదరాబాదుకు బదలీ అయ్యారు; వారిస్థానానికి కనిగిరి సి. ఐ. శ్రీ రంగప్ప నియమింపబడినారు. రంగప్ప దురుకైనపోలీస్ అధికారి అని పేరు. చూద్దాం.

• • •

టౌన్ ప్రొహిబిషన్ ఎస్.ఐ. గా ఎవరో కొత్తవారు వచ్చారట. కావుడుసారాయి అంగళ్లు గజగజ వణికిపోతున్నవట; అంతు లేకుండా గుడాలులతీస్తున్నవట, అబ్బా! యిటువంటి అధికారి యిప్పుడున్నాడంటే పిలచి పూలమాల వేయాలనిపిస్తున్నది.

శ్రీ చెంచురామానాయుడు

మునిసిపాలిటీలమంత్రి శ్రీ చెంచురామానాయుడు తిరుపతి నుండి స్వగ్రామమైన చింతలపాళెంపోతూ, 30తేది ఉదయం 9 గంటలకువచ్చి కొంచంసేపు టి. బి. లో ఆగుతారట. 31తేది సాయంత్రం టంగుటూరులో ముఖ్యమంత్రి–నాయుడుగార్లకు పెద్ద పుత్సవ సన్మానమున్నది. 2 తేది హైదరాబాదుకుబయులుదేరి పోతారట.

బెయిల్ నిరాకరణ

శేనుంటపాడు స్వర్ణ బుజ్జయ్య హత్యానేరానికి సంబంధించి అరెస్టుచేయబడిన పంచాయతీ అధ్యక్షుడు శ్రీ గునుపాటి రామచంద్రారెడ్డి వగైరా 14 మందికి జామీను నిరాకరిస్తూ జిల్లాజడ్జి శ్రీ రామచంద్రరాజుగారు 23 తేది తీర్పుచెప్పారు.

టి. కె. ఎం. ధర

టి. కె. ఎం. ధాన్యానికి క్వింటాల్‌కు రూ 42-00 లు ధర నిర్ణయించింది ప్రభుత్వం, అంటే పుట్టి రూ. 357-50 అవుతుందన్నమాట. గత సంవత్సరం ఈధాన్యం పుట్టి రూ. 400 లకు పైగా అమ్మింది.

రైతు స్థితిగతులు, నెల్లూరు ధాన్యాల విలువ తెలిసిన పి. సి. ఆహారమంత్రి అయినారుకాబట్టి, ధరల నిర్ణయంలో యికనైనా పూర్తి న్యాయం చేకూరగలదని ఆశించవచ్చా?

ఘోరమైన చావు!

రెండునెలలు కాలేదు – మూలప్పేట వాకర్సురోడ్డుమీద లారీక్రింద ఇద్దరు పసిపిల్లలుపడి దుర్మరణంపాలై! నిన్న మళ్లీ ట్రయిల్ పోయిన ఎమ్. ఎం. ఎస్. బస్ క్రింద 7 ఏండ్లబాలుడు, రాయి శ్రీనివాసులు పడి ఘోరమైన చావుకు గురియైనాడు. అమాయకులైన పిల్లలు ఈ విధంగా ప్రమాదాలకు గురియై ప్రాణాలుకోల్పోతే ప్రతి ఒక్కరి హృదయం ఆక్రోశించి పోతుంది. ఈ ప్రదేశంలో యిలాంటి ప్రమాదాల నివారణకు చర్యలేమైనా తీసుకొనవలసి వుంటుందేమో పోలీస్ గమనించడం అవసరం.

నెల్లూరు, గూడూరు, ఒంగోలు

మునిసిపల్ ఎన్నికలు

నెల్లూరు

మునిసిపల్ ఎన్నికల కార్యక్రమం—

నామినేషన్లు: సెప్టెంబరు 4, 6 తేదులలో మ. 2 నుండి 4 గంటలవరకు; 7 తేది మ. 11 నుండి సాయంకాలం 5 గంటలవరకు.

నామినేషన్ల పరిశీలన: 8–9–65.

నామినేషన్ల ఉపసంహరణ: 10–9–65 తేది మధ్యాహ్నం 3 గంటలలోగా.

పోలింగు: 28–9–65

ఓట్ల లెక్కింపు: 29–9–65.

• • •

నెల్లూరులో 29 వార్డులు, 36 స్థానాలు వున్నాయి. ఇందులో 29 జనరల్‌స్థానాలు, 7 రిజర్వుడు సీట్లు. రిజర్వుడు సీట్లలో 3 గిరిజనస్థానాలు, 2 హరిజనస్థానాలు, 2 స్త్రీల స్థానాలువున్నాయి. 6, 19 వార్డులలో స్త్రీలకు; 11, 12, 21 వార్డులలో గిరిజనులకు; 1?, 29 వార్డులలో హరిజనులకు రిజర్వుడుసీట్లు కేటాయించబడినవి.

వార్డుల విభజనలో పాతవాటికీ, క్రొత్త వాటికీ చాలతేడావుంది. ఇప్పటినుండి జరిగిన ప్రతిపాదనలలో, ప్రభుత్వం చాల మార్పులు చేసినట్లు తెలుస్తున్నది. ఈ వార్డుల విభజనకు సంబంధించి అమద్య వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, మన్నెం శ్రీనివాసులురెడ్డి, అంకిరెడ్డి ప్రభృతులు ముఖ్యమంత్రికి ఒక నివేదిక సమర్పించారని, దానిమీదట మార్పులుజరిగాయని తెలుస్తున్నది. బనా పాతకౌన్సిల్ రోజులలో ప్రారంభమైన ఈ వార్డులవిభజనతంతు తుదిరూపం పొందుటకు ఎంతకాలం పట్టింది, ఎన్ని మార్పులు జరిగాయి! నిర్దుష్టమైన సూత్రాల ప్రకారం జరిగేట్లయితే ఈ తటపటాయింపులు, ప్రతిపాదనలు, ప్రత్యామ్నాయ సూచనలు, మార్పులు అవసరం వుండదు గదా!

• • •

కార్యక్రమం ప్రకటింపబడడంతో, ఎలక్షన్ సందడలంకూడా ప్రారంభమైంది. అభ్యర్థులఅన్వేషణలు, పార్టీలప్రయత్నాలు, వర్గాల కలయికలు, సంప్రతింపులు, సంభాషణలు కొనసాగుతున్నాయి.

ఇప్పటికి వినవస్తున్న దానినిబట్టి, ఆనంవారి వర్గం దాదాపు అన్నివార్డులకు అభ్యర్థులను నిర్ణయించినట్లుంది. మార్పులు, చేర్పులు వుండవచ్చు కాబట్టి, పేర్లు మాత్రం యింకా వెల్లడికాలేదు. ఈవిషయంలో శ్రీ పి.సి. సుబ్బారెడ్డిగారితో కూడా సంప్రతింపులు జరిగివుంటాయి; వారి సలహా, సూచనలు తీసుకోబడివుంటాయి. నామినేషన్ల అనంతరంకాని, వీరిఅభ్యర్థుల తుదిజాబితా బయటపడకపోవచ్చు. ఈవర్గానికి ఈసారి పూర్తిగా శ్రీ ఆనం వెంకటరెడ్డిగారే అధ్వర్యం వహిస్తున్నారు

వీరి అభ్యర్థుల నిర్ణయధోరణినిచూస్తే–మేము విన్నంతవరకు–గత కౌన్సిల్‌లో అధికార వర్గంలోవుండి, అధికారంలో వున్నవారిని వ్యతిరేకించిన వారిని వీరు ఈ దఫా దూరంగా వుంచుతున్నట్లున్నది. ఈ పట్టికలో పి. వి. సుబ్బారెడ్డి, గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డి, వత్తి నరసింహంశెట్టి యిత్యాదులంతా వుండవచ్చు. వత్తి నరసింహంగారుమాత్రం తానే విరమించుకునే వుద్దేశ్యాన్ని కనుపరచానంటారు. కాని వీరికి విరమణోద్దేశ్యం కలుగుటకు కారణమేమిటాఅనేది గమనిస్తే, యిది స్వచ్ఛంద విరమణక్రింద పరిగణించలేము. అయినా యింకా మార్పులకు అవకాశమున్నది కాబట్టి, యిప్పుడేమిచెప్పినా తొందరపాటుతోకూడిన అభిప్రాయంగానే వుంటుంది.

ఈసారి కొత్తగా కొందరు రంగప్రవేశం చేసేట్లుంది. ఈ సందర్భంలో శ్రీ వేగూరు వెంకటప్పయ్య, శ్రీ బషీర్ వగైరాలపేర్లు వినబడుతున్నాయి. వీళ్లిద్దరూ పూర్వం కౌన్సిలర్లుగావుండి, గత పర్యాయం దూరంగా వుండినవారు అట్లనే ఎప్పుడూ అధికారవర్గానికి వ్యతిరేకిగా వుంటుండిన శ్రీ పూనాటి మాలకొండయ్య (స్టోన్‌హావుస్‌పేట)కు ఈసారి అధికార ముద్ర పడబోతున్నదంటారు.

ప్రతిపక్షాలలో యింతవరకు ఐక్యత పొసగినట్లులేదు. లెఫ్టు–రైటు కమ్యూనిస్టుల మధ్యనే యింకా సామరస్యం కుదరలేదు. జనసంఘం – కమ్యూనిస్టుల మధ్యకూడా ఒప్పందం జరగలేదు. కాంగ్రెస్‌వర్గీయులైన పాత కౌన్సిలర్ల వ్యవహారం యింకా స్పష్టంగా తెలియడంలేదు. ప్రతిపక్షాలకు సంబంధించి పరిస్థితి ఈనాటివరకు అస్పష్టంగా, అనిశ్చితంగా, అయోమయంగానే వున్నట్లుంది. 'ఫ్రంట్' అనేది ఏదీ కార్యరూపంపొందే సూచనలు కనపడడంలేదు. అయితే అధికారవర్గాన్ని ఢీకొనాలనే సంకల్పం మాత్రం అందరిలో కనపడుతుంది. అది ఐక్యతారూపాన్ని పొందుతుందో, వ్యక్తిగతంగానే వుండిపోతుందో చెప్పలేము. నామినేషన్ల అనంతరం కాని పరిస్థితి యిదమిద్ధంగా తేలకపోవచ్చు. ఇప్పటివరకు అధికారవర్గమే బలంగా, ఒక నిర్దుష్ట కార్యసరణితో కనపడుతుంది.

• • •

ఇంతకూ నెల్లూరుకు ఈసారి ఛేర్మెన్‌గా ఎవరు వుండబోతారు? ఎన్నికలముందు సహజంగా ప్రస్తావనకువచ్చే ప్రశ్నయిది.

శ్రీ ఆనం వెంకటరెడ్డిగారేనని చాల కాలం క్రితంనుండి వినబడుతున్నది. వారు కౌన్సిల్‌కు పోటీచేసేట్లుంటే, ఛేర్మెన్ అభ్యర్థి కావడం ఖాయమేనంటున్నారు. వారు ఏవార్డులో పోటీచేసేది, అసలు పోటీచేస్తారాలేదా అనేదికూడా బయటవారికి రహస్యంగానేవున్నది. కాని, వారు డాక్టరు రామచంద్రారెడ్డి వార్డులో పోటీచేయవచ్చునంటున్నారు. ఈసారి డాక్టరుగారు వుండరనివూహ. వైశ్య వర్గాలవారుమాత్రం ఈసారికూడా శ్రీ లక్ష్మణగుప్తగారే ఛేర్మెన్ అంటున్నారు.

వైస్‌ఛేర్మెన్ పదవికి శ్రీ బషీర్‌ను వుండమన్నారని, కాని వారు విముఖత చూపారని ఒక అనధికారవార్త.

ఇంకా నాలుగు వారాలున్నవి. తిరిగ్గా అన్ని విషయాలు వ్యతిరేకముఖంగా మాట్లాడుకుందాం.

గూడూరు

నామినేషన్లు: సెప్టెంబరు 4, 6 తేదులలో మధ్యాహ్నం 2–4 గంటలమధ్య; 7 తేది ఉదయం 11 నుండి 5 గంటల వరకు.

పరిశీలన: 8 తేది

ఉపసంహరణ: 10 తేది

పోలింగు: 28 తేది

కౌంటింగు: 29 తేది.

సిద్దయ్యనాయుడుగారు యింకా గూడూరుకు దిగలేదు. వారు వచ్చినతర్వాతకాని వర్గాలు, పోటీలు, అభ్యర్థుల స్వభావం, స్వరూపం ,బయటపడవు. ఈసారి తాను ఛేర్మెన్ కావాలనే ఆశ శ్రీ నాయుడుగారికున్నదంటారు. శ్రీ కోటారెడ్డిగారికీ ఆ కోర్కె వుండకుండాపోదు. ఇరువురూ ఏకవర్గీయులే. కాని ఏవిధంగా సర్దుబాటు జరుగుతుందో చూచి, ఎన్నికవిషయాలు మరువారం ముచ్చటించుకుందాం.

ఒంగోలు

ఒంగోలులోకూడా నామినేషన్లు 4,6,7 తేదులు; పరిశీలన 8 తేది; ఉపసంహరణ 10 తేది; పోలింగు 28 తేది.

ఇక్కడ ఛేర్మెన్ పదవికి 5 గురు అభ్యర్థులపేర్లు వినబడుతున్నవి. శృంగారపు సీతారామయ్యనాయుడు, తాతా చినకన్నయ్య, వాకా వెంకటస్వామిరెడ్డి, నలమలపు సీతారెడ్డి, డాక్టరు ఎం. వి. ఎల్. నరసింహారావు. కౌన్సిలర్లుగా పోటీచేసేవార్ల పేర్లు కూడా వినబడుతున్నవి. ఇందులో ఎవరునిలుస్తారో, ఎవరు వైదొలుగుతారో, ఉపసంహరణల తర్వాత కాని తేలదు.

ప్రతిపక్షం ఐక్యంగా నిలబడి పోటీ చేయగల సూచనలులేవు. వార్డుల విభజన అన్యాయంగా జరిగిందనే అసంతృప్తి సర్వత్రా వినిపిస్తున్నది. మునిసిపల్ ఎన్నికలనేసరికి అభ్యర్థుల యోగ్యతలు, అర్హతలు ధనం తప్ప, పట్టణాభివృద్ధికి దోహదకారులుగా వుండగల వారెవరా అనేదృష్టి కనబడడంలేదు.

ఈ వివరాలన్నీ మా ఒంగోలు విలేఖరి వర్తమానంలోనివి. మిగత సంగతులు మరువారం.



పెళ్లిళ్లనుగూర్చి వ్రాయాలంటే ఏమి వ్రాయాలో తోచక అయోమయమైపోతుంటుంది. వ్యక్తిగతమైన విషయాలలోకి పోలేతివి. సర్వసాధారణమైన ప్రస్తావనలను చేయలేతివి; వివాహవార్తలలో క్రొత్తదనము, విశేషమూ ఏముంటుందిలేదు. 'టైమ్' పత్రికలో 'మైల్‌స్టోన్స్' అనే శీర్షిక ఒకటుంటుంది. అందులో పెళ్లిళ్లు, జనన మరణాలు అన్నీ కలసి వుంటాయి. పెళ్లిళ్లలో వరుని వయస్సు, వధువు వయస్సు; వరునికి ఎన్నవ పెళ్లి అయింది, వధువుకు ఎన్నో వివాహమైంది మున్నగు వివరాలుకూడా వుంటాయి. మనం ఎవ్వరి వయస్సూ చెప్పడానికి లేదు, ఇతర విశేషాలేమైనా వుంటే వుదహరించడానికిలేదు, లోపాలుంటే వ్రాయడానికిలేదు. అందువల్ల 'పెండ్లింట్ల పురాణం' కాలంతోపాటు క్రొత్తదనానికి సారహీనమైన శీర్షికగా తయారైంది. మేమిచ్చేది పెళ్లి పురాణంకాదు; కళ్యాణాల కేటలాగు. మండలాంతరంలో, రాష్ట్రాంతరంలో, దేశాంతరంలోవున్న పాఠకులకొరకు ఈ కేటలాగును మీముందు వుంచుతాము.

హరనాథ్ – ఇందిర

విడవలూరువాసి, వర్కవమేయం పెట్టుకొనని మాట నిలకడగల పెద్దమనిషి, మా మిత్రుడు శ్రీ రేబాల బలరామరెడ్డిగారి కుమారుడు చిరంజీవి హరనాథ్‌కు (రెడ్డి- అని పేరుకు చేర్చకపోవడంచూస్తే, బలరామరెడ్డి అభ్యుదయగామి అనికూడా అవగతమౌతుంది), ఆ గ్రామవాసియైన శ్రీ పి. రామసుబ్బారెడ్డిగారి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి ఇందిరకు గత 31 తేది నెల్లూర్లో వివాహం జరిగింది. మరుసటిరాత్రి శ్రీ బలరామయ్య విడవలూరులో అన్ని రుచులతో వసంతైన విందుచేసారు.

వసంత – రాజారెడ్డి

ఒక్కొకరిది అదృష్టం ఒక్కొరకం. ఒక్కొకరిది జాతకం, యోగం ఒక్కొవిధం. మా శ్రీ ఆనం పద్మనాభరెడ్డిగారికిమాత్రం ఇంజనీర్లు అల్లుళ్లుగా దొరకడం యోగం. మొదటి యిద్దరు అల్లుళ్లూ ఇంజనీర్లు; అది అచ్చివచ్చిన కవి – ఇంజనీరైన ఉండేలబోటే! ఇప్పుడు మూడో అల్లుడుకూడా ఇంజనీరే. పద్మనాభరెడ్డిగారి పుత్రిక సౌభాగ్యవతి వసంతకు, శ్రీ కొల్లి వెంకటరాఘవరెడ్డిగారి కుమారుడు ఆయుష్మంతుడు రాజారెడ్డి ఎ. ఎం. ఐ. ఇ. కి, 6 తేది వధువుయింట వివాహం జరిగింది.

శ్యామమోహన్ – ఇందిర

న్యాయవాది శ్రీ సి. వి. రెడ్డి – అన్నపూర్ణమ్మగారల ద్వితీయపుత్రుడు, కలకత్తా హిందుస్థాన్ స్టీల్‌కంపెనీ సేల్సు ఆఫీసరైన శ్రీ శ్యామమోహన్ బి. ఎస్‌సి. (ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీరింగు)కి; అన్నమేడు, శ్రీ అల్లూరు మునుస్వామిరెడ్డిగారి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి ఇందిర ఎం. ఎ.కు, 22 తేది శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయంలో వివాహం వైభవంగా జరిగింది.

అమెరికా పెళ్లి

ఆత్మకూరు శ్రీ డి. సి. రాఘవయ్యగారి పుత్రిక, విదుషీమణి, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ సంస్కృతశాఖలో అధ్యాపకురాలుగా వున్న డాక్టరు సరస్వతి ఎం. ఎ., పిహెచ్. డి. కి; శ్రీ పందిరి మల్లికార్జునరావుగారి కుమారుడు, డబుల్ ఎం. ఏ., అమెరికాలోని ఇల్లినాయిస్ యూనివర్సిటీ ఫిలాసఫీ అసిస్టెంటు ప్రొఫెసర్ శ్రీ కృష్ణమోహన్‌కు 16 తేది తిరుపతికొండమీద కళ్యాణం విద్యావాసనలతో, సంస్కృతి సౌరభంతో వేడుకగా జరిగింది.

నూతన దంపతులు ఈ నెలాఖరునే అమెరికాకు ప్రయాణం కడుతారట. ఆమె కూడా అక్కడే వుద్యోగం చేస్తుందట. చదువుకున్నవారికి దేశసరిహద్దులు లేవు- వారు విశ్వపౌరులుగదా!

వెంకటకృష్ణారెడ్డి – పద్మావతి

మెలగనూరు, స్వర్గీయ పూవిల సుబ్బరామరెడ్డి కుమారుడు, అంటే- కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉన్నతోద్యోగి శ్రీ ఎస్. ఆర్. రెడ్డిగారి మేనల్లుడు శ్రీ వెంకటకృష్ణారెడ్డి బి. ఏ. కి, మర్లపల్లె శ్రీ దువ్వూరు దశరథరామరెడ్డిగారి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి పద్మావతికి 22 తేది కన్యాదాత గృహమున పాణిగ్రహణ మహోత్సవం జరిగింది.

ప్రమీల – నారాయణరెడ్డి

లింగంపల్లె శ్రీ బేగా పిచ్చిరెడ్డి కుమార్తె, అనగా స్వర్గీయ బేగా రామరెడ్డిగారి మనుమరాలు, సౌభాగ్యవతి ప్రమీలకు; కడపజిల్లా పెనగలూరు వరుడు శ్రీ నైసా నారాయణరెడ్డికి 18 తేది నెల్లూరులో శ్రీపాండురంగ అన్నదాన సమాజమున అర్ధరాత్రి ముహూర్తంలో పెండ్లి జరిగింది.

కాంగ్రెసు – కమ్యూనిస్టు

నెల్లూరు బార్డిపేట (కపాడిపాళెం) లో 8 తేది కాంగ్రెస్-కమ్యూనిస్టు వివాహమొకటి జరిగింది. వరుడు: కాంగ్రెస్ అభిమానియైన శ్రీ తాడి పోలయ్యగారి కుమారుడు చిరంజీవి వెంకటనరసింహులు; వధువు: రైతు కమ్యూనిస్టు గోష్ఠీయుడైన శ్రీ తేరే సిద్దయ్యగారి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి నాగరత్నమ్మ.

మునిసిపల్ ఎన్నికల ముందు భిన్నమైన ఈ రాజకీయ బంధుత్వం ఎలా వుంటుందో చూద్దాం.

లెఫ్టినెంటు వివాహం

కావలి న్యాయవాది, సత్సంతానవంతులైన శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణయ్యగారి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి శర్వాణి బి. ఏ. కు; శ్రీ మామిడిపూడి సుబ్రహ్మణ్యంగారి కుమారుడు, వైమానిక దళోద్యోగి లెఫ్టినెంట్ డాక్టరు ఎం. సాయికుమార్ ఎం. బి., బి. ఎస్., ఎ. ఎం. సి. గారికి 22 తేది కావలిలో వివాహం శోభస్కరంగా జరిగింది.

రాజధాని పరిణయం

వధువు- అల్లూరీయురు, హైకోర్టు న్యాయవాద ముఖ్యుడు శ్రీ పర్వతరెడ్డి బాలులరెడ్డి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి నిర్మల; వరుడు: ఇందుపూరువాసి, శ్రీ కొల్లపూడి పట్టాభిరామరెడ్డి కుమారుడు, ఇంజనీరింగు పట్టభద్రుడు శ్రీ వీరారెడ్డి.

వీరి పరిణయం హైదరాబాదు ఎగ్జిబిషన్లలో 14 తేది బ్రహ్మాండంగా జరిగింది. అంటే ఆహూతులందరూ గొప్ప గొప్ప వారైనపుడు, అసంఖ్యాకులైనపుడు వివాహమూ బ్రహ్మాండమవుతుందిగదా!

ఆములూరు వివాహాలు

ఆదర్శ ఆచరణ సంస్కరణ శీలుడు, సహృదయుడు, సాతే ఆములూరుమునసబు శ్రీ రావర్ల సుబ్బయ్యనాయుడు సోదరుడు శ్రీ రామయ్యచౌదరి – శ్రీ రావి వీరయ్యనాయుడు కుమార్తె సౌభాగ్యవతి నాగభూషణకు 11 తేది; సుబ్బయ్యనాయుడు సోదరి సౌభాగ్యవతి సులోచనకు, శ్రీ నంబూరు వెంకమనాయుడు పుత్రుడు శ్రీ మోహన్‌రావు బి. ఎస్‌సి.కి 12 తేది.

నెల్లూరు పాండురంగ అన్నదాన సమాజంలో వివాహాలు జరిగాయి.

—తరువ 12వ పేజీలో

వెంకటేశ్వర ఇండస్ట్రీస్ ప్రారంభోత్సవం



ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్‌లో విద్యుద్దీపశోభతో వెలిగిపోతున్న వెంకటేశ్వర ఇండస్ట్రీస్‌వారి పాలిథీన్ సంచుల పరిశ్రమ భవనం



ఉత్పత్తిఅయిన పాలిథీన్ సంచులు వగైరాల వాణ్యాన్ని పరిశీలిస్తున్న మంత్రి శ్రీ పి. సి., వివరిస్తున్న నూకలపాటి రామిరెడ్డి ప్రభృతులు. చిత్రంలో ఎడమవైపు మొదటివ్యక్తి ఇంజనీరు శ్రీ ఎస్. సోమయాజులు



వేదికమీద మంత్రులు పి. సి., డాక్టరు చెన్నా రెడ్డి, కలెక్టరు శ్రావణకుమార్; స్వాగతమిస్తున్న శ్రీ అల్లంపాటి రామిరెడ్డి.

ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్‌లో ప్రథమ పరిశ్రమ

పాలిథీన్ పరిశ్రమకు ప్రారంభోత్సవం

వెంకటేశ్వర ఇండస్ట్రీస్ నిర్మాణదక్షత

నెల్లూరుకోకూడా పారిశ్రామిక వాడ (ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేటు) ఏర్పడిందని నెల్లూరు కొట్టకొనన పొలిమేరల్లో కట్టిన బోర్డుచూసినప్పుడు జ్ఞాపకానికొస్తూ మరకలం మాసిపోతూ వుండింది. బోర్డుగట్టి సంవత్సరాలైనా పట్టుమని పారిశ్రామికైనా యేర్పడలేదు. పరిశ్రమల సంచలనంకాని, సవ్వడికానిలేని మామూలు ప్రదేశంగానే వుంటూవచ్చింది. కాని మొన్న ఆదివారంతో దాని దశమారిపోయింది, పారిశ్రామిక భవనాల మీద సాగి దాని రూపు మారిపోయింది. సంవత్సరాలక్రితం ప్రారంభమైన పనులు సత్తనడక సాగిస్తుంటే కొన్నినెలలక్రితమే ఆసుకొని రంగంలోదిగి ఆరంభించిన శ్రీ వెంకటేశ్వర యిండస్ట్రీస్ వారి పాలిథీన్‌సంచులు, కారిగేటెడ్ షీట్లు, అట్టల పరిశ్రమ నగరమైనా గడవకముందే పూర్తయింది; వుత్పత్తినికూడా ప్రారంభించింది. మొన్న హైదరాబాదులో బాబుల్‌రెడ్డిగారింటిలో జరిగిన పెళ్ళిసందర్భంగా యిక్కడ తయారైన పాలిథీన్ సంచులను బహూకృతి చేయగా అందరూ వనితవాణ్ని చూసి ఆశ్చర్యపోయారట. ఈపరిశ్రమ యజమానులు పుళయ రామిరెడ్డి – అల్లంపాటి రామిరెడ్డి, నూకలపాటి రామిరెడ్డిగారల నిర్మాణదక్షతకు యిది సూటి నిదర్శనం అనవచ్చు.

ఫోటో ఎతిరాజ్

మా విద్యానుబంధంలోని విషయపూర్ణ వ్యాసాలకు అర్థవంతమైన ఛాయాచిత్రాలుతీసి సంచికకు వొక అలంకారస్ఫూర్తిని చేకూర్చిన ఛాయాచిత్రశిల్పి 'ఎతిరాజ్'కు మా ప్రత్యేక కృతజ్ఞత. —సం.జ.రై.

మొన్న ఆదివారం సాయంత్రం భారీయెత్తున ప్రారంభోత్సవంకూడా జరిపించారు. పరిశ్రమలమంత్రి డాక్టరు చెన్నారెడ్డి ప్రారంభంచేయగా, ఆహారశాఖ మంత్రి శ్రీ పి. సి. అధ్యక్షతవహించారు. దూరమైనా సింహపురి పౌరులు పలువురు విచ్చేసి యీ నూతన పారిశ్రామిక సంస్థను ఆశీర్వదించారు. వేదపండితుల శ్లోకాలతో, మంజుహోటల్ మేనేజరు శ్రీనివాసులరెడ్డి జాతీయగీతంతో సభ ప్రారంభమైంది.

మంత్రి శ్రీ పి. సి. క్లుప్తంగానే ప్రసంగించినా, మాట్లాడినంతవరకు నిష్ఠూరంగానే మాట్లాడారు. బియ్యానికిమాత్రం ప్రసిద్ధిచెందిన నెల్లూరు ఇకమీద చిన్నపరిశ్రమలకుకూడా ప్రసిద్ధి అనేపేరు తెచ్చుకోవాలన్నారు. ఇండస్ట్రీలుపెట్టాలని చాలామంది చదువుకొన్న, డబ్బుపెట్టగల యువకులు ముందుకొస్తున్నారుగానీ, పనిదగ్గరకు వచ్చేనరికి వారివుత్సాహం తరిగిపోతున్నదన్నారు. జిల్లాలో యింతవరకు భాగస్తులుగాచేరి చేసిన ఇండస్ట్రీ ఏదికూడా పనిచేయలేదని, పని ప్రారంభించకముందే తాళాలువేసుకొనిపోతున్నారని, ఆ ధోరణికి భిన్నంగా యిటీవల కొన్నిపరిశ్రమలు పనిచేస్తూ విజయం సాధిస్తున్నాయంటూ, అందుకు ఈ పరిశ్రమయే తార్కాణమని, త్వరలోనే ఇక్కడే అగ్గురుభాగస్తులతో మరో ఇండస్ట్రీ అవతరించబోతున్నదన్నారు. ప్రభుత్వమువారు అడిగినవారికంతా లైసెన్సులిచ్చి తర్వాత ముడిసరుకులకోటాదగ్గరికొచ్చేసరికి సరిపోయినంతగా కోటాయివ్వలేకపోతున్నందువల్లస్టెయిన్‌లెస్‌స్టీలులాంటివాటిల్లో పెద్దధోరణులు వ్యక్తమవుతున్నాయన్నారు. ఒక రైసుమిల్లుపెడితే నలభైమంది రైసుమిల్లులకు ఎగబడడం – ఇట్లా ఏదిపెడితేదాన్ని కాపీకొట్టి దానికోసంఎగబడడంకాకుండా, కొత్తకొత్త పరిశ్రమల స్థాపనకు పూనుకోవాలంటూ, ప్రస్తుతం జిల్లాలో కావలిప్రాంతంలో రాగిగనులు వున్నట్లు తెలుస్తున్నందువల్ల ఆ మార్గంలో కొంతరు కృషిచేయాలని సలహాయిచ్చారు.

తర్వాత చెన్నారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ చాలాచాలా ఆర్థిక-పారిశ్రామికవిషయాలు చెప్పారు వుద్వేగంతో, ఆవేదనతో. వేగవేగంగా, వుత్సాహంగాపనిచేసి, పరిశ్రమను పూర్తిచేసి వుత్పత్తిదశకు తీసుకొచ్చిన 'పుళయ రామరెడ్ల'ను అభినందించారు. నెల్లూరులో వుండే Artistic Touch కళాదృష్టినంతా ముద్దజేసి, ఫ్యాక్టరీ భవననిర్మాణానికి రూపకల్పన Design చేసిన సోమయాజులుగారిని అభినందించారు.

చిన్న పరిశ్రమలవారిని యెక్కడ కలిసినా చాల బాధగా వుంటుందనీ, ముడిసరకుల పర్మిట్లకోసం ఆఫీసులచుట్టూ, అప్పులకోసం కార్పొరేషన్లచుట్టూ తిరుగుతుండడం తనకు బాధగా కనపడుతుందన్నారు. మన రాష్ట్రపరిశ్రమలశాఖవారు కేంద్రానికి దూరదృష్టితో ముడిసరకుల అలాట్‌మెంటుకోసం తగినంతగా వత్తాసు పెట్టకపోవడాన్ని గర్హించారు. ఇప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వంవారు ముడిసరకుల దిగుమతిని వివరీతంగా తగ్గించడంవల్ల బహుశామేలు చేకూరగలదంటూమనదేశీయ ముడిసరకుల అన్వేషణకు యిది దారితీయగలన్నారు. ఈ దశలో ఆర్థికరంగంలో సైతం సోషలిస్టులాంటివారు

—తరువ 12వ పేజీలో



నకమైన భవిష్యత్తుకొరకు వచ్చి వాకాడు సేవాక్షేత్రంలో సురక్షితంగా, సుశిక్షితంగావున్న వేలాది నిరుపేద బాలురు



కళాశాలకు పెద్దపెద్ద భవనాలు లేవు. క్లాసులుజరిగే నిరాడంబరమైన, నిపర్గమైన కుటీరాలివి.



వాకాడు కళాశాల హాస్టల్ తాత్కాలిక కుటీరాలు, భోజన మందిరాలు

ఉపాధ్యాయ బేసిక్ శిక్షణపాఠశాలలో జూనియర్, సీనియర్ బేసిక్ శిక్షణతరగతులున్నాయి. బేసిక్ విద్యఅంటే వృత్తిమూలక విద్యఅన్నారు. బాపూజీ కలలుగన్న విద్యయిది. ఎందువల్లనో యీనాడు యెక్కడైనా బేసిక్ విద్యనున్నదంటే అది మాటకంగానే వుంటున్నది. ఆ మూలతత్వాన్ని అర్థంచేసుకొని ఆ పంథాలో ప్రవేశపెట్టగల నిర్వాహకులు లేకపోవడం కారణం కావచ్చు వృత్తి అనగానే మనం

ప్రవేశపెట్టగలిగిందల్లా వ్యవసాయం, నూలువడకడం అంతకుమించి యే ఉపయుక్తమైన వృత్తిని ప్రవేశపెట్టే స్థితిలో లేము. ఈ కారణంతో విద్యార్థుల్లో ఆసక్తి లేకపోవడం, ఉపాధ్యాయులు విధిలేక దానిని వికనాడడం జరుగుతున్నది. అధునాతన పరికరాలతో, పద్ధతులతో ప్రవేశపెట్టి నేర్పగలిగినవాడు అది సఫలీకృతం కావచ్చు.

ఇవి "బేదిక్కు" విద్య అన్నారొకా

యన. అంటే యేదిక్కులేని దరిద్రాబోలవారి భావం! వృత్తివిద్య యేలా వున్నా నంఘసేవోన్ముఖులుగా తయారుచేసేందుకు ప్రతి ఉపాధ్యాయుడు కనీసం నెలపాటు ప్రాథమిక విద్యార్థులతో ఉ



వాకాడు సంస్థల భవన నిర్మాణ బరువు బాధ్యతలను వహించే అజ్ఞాత కార్యకర్త శ్రీ ఎన్. పద్మనాభరెడ్డి

వుంటూ వారి కష్టాలను గమనిస్తూ సేవలు చేస్తూ వార్డనుగా వ్యవహరించవలసి వుంటుంది యిక్కడి శిక్షణాలయంలో.

విరామకాలంలో నేర్చుకొనేందుకుగా ఆడపిల్లలకు కుట్టుపని, టైలరింగ్ విద్యల్లో శిక్షణనిచ్చే పాఠశాల స్థాపితమైంది. నేరెయిర అధికసంఖ్యలోవున్న బాలబాలికల సుదరిగృహాలలో క్రమశిక్షణ పూర్వకమైన జీవితానికి అలవాటుపడేటట్లు నేర్పడం జరుగుతున్నది. ఇట్టి యిన్ని ప్రయత్నాలకు వేదిక అయింది వాకాడు. నేటి విద్యావిధానపు విపరీతముల మంచిదెబ్బలకు వాకా

డులో ప్రతిబింబాలు చూడవచ్చు, విలువగట్టవచ్చు.

ఇన్ని ప్రయత్నాలు పెనవేసుకొన్న ప్రాంతాన యిన్నాళ్లకు కాలేజీ అవతరించింది. గ్రామానికి 3 మైళ్లదూరంలో, రోడ్డు ప్రక్కన, చిన్నకొండ, కొండప్రక్కననది, గాలీ వెలుతురూ ధారాళంగా వీచే ఆరోగ్యకరమైన ప్రదేశంలో. త్వరలో హాస్పిటల్, నర్సింగ్ సెంటర్‌లుకూడా రాబోతున్నది.

కాలేజిముందు గురుతరమైన కొత్త ఆలోచనలు, పథకాలు యెన్నోవున్నవి. "Earning while learning"- అంటే "విద్యార్జనతోబాటు సముపార్జన" అని. ఈ పథకంలో అప్పుడే 80 మంది విద్యార్థులు తమ పేర్లు నమోదుచేసు కున్నారు. వారి విరామకాలంలో యేదైనా సంస్థకూ సేవనిచేస్తూ, తద్వారా వచ్చే సంపాదనను వారి పేర జమకట్టించుకుంటూవుంటారు. పైపునేర్చిన ఆడపిల్లలు కూడా తమపేర్లు నమోదుచేసుకున్నారు. వారికి సరియైన వ్యాపకాలు, పనులుమాపి పథకాన్ని జయప్రదంకావించాల్సినభారం కళాశాల మేనేజిమెంటువారిమీద వున్నది.



ప్రిన్సిపాల్ డాక్టర్ కె.బి. విలియమ్స్
ఎం. ఏ., పిహెచ్. డి.
(కొలంబియా)

ఈ పథక సాఫల్య ప్రయోజనకారిగా వుండేందుకు యిటీవలనే కొన్న నూరెకరాల మెట్టప్రాంతాన్ని వ్యవసాయక్షేత్రంగా రూపొందించి, వ్యవసాయంలో పట్టాలు పంచేమాదిరిగాకాకుండా అధునిక పద్ధతుల్లో వ్యవసాయకీలులను నేర్పించాలనే ఆలోచనలున్నాయి. చేతివనులకు ఆస్కారముకలవిగా కొన్ని లఘుపరిశ్రమలను యీప్రాంతం ధనికులసాయంతో స్థాపించి వాటిల్లో కొంత శిక్షణసౌకర్యాలు కలుగ

—తరువాయి 12-వ పేజీలో



నాట్యశిక్షణలో బాలికలు



లాల్ బహదూర్ స్మారక బాలికోన్నత పాఠశాల



కుట్టు, అల్లిక విభాగంలో బాలికలు

దేవస్థానం రిపేర్లకు టెండరు నోటీసు

****

ఇందుమూలముగ తెలియజేయునది ఏమనగా:- మన్నారుపోలూరు గ్రామంలో వేంచేసియుండు శ్రీ అంకమున్నారు కృష్ణస్వామి దేవస్థానము మూలస్థానము రిపేర్లకు రూ. 4850/- లు యెస్టిమేట్లు వేయబడి రూ. 4183/- లు శాంక్షను కాబడియున్నది. సదరు దేవస్థానము పనులు చేయుటకు టెండర్లు కోరబడుచున్నవి. టెండరుదారులు రూ. 200/- లు సదరు దేవస్థానము ఆఫీసులో చెల్లించి రశీదు టెండరు ఫారముతో ఆఖరుతేది 6-9-1965 తేదిన సాయంకాలము 5 గంటల లోపల సీల్డు టెండరు దాఖలు చేయవలెను. డిపాజిట్టులేని టెండరు ఆమోదింపబడదు. సీల్డు టెండర్లు 7-9-1965 తేదిన టెండరుదార్ల సమక్షములో తెరువబడును. వివరములకు దేవస్థానం ఆఫీసులో తెల్పుకొనవచ్చును.

మాకాని పెంచలయ్య,

ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు.

సూళ్ళూరుపేట, 25-8-65.

నెల్లూరు సబుజడ్జిగారి కోర్టులో

O. S. No. 59 of 1965.

ది మద్రాస్ పైకా | ఆసోసియేషన్ వగైరా | —వాదులు.

(10) యం. రాధాకృష్ణమూర్తి, టి. యల్. రాయలు అండ్ కో., (23) అలకుంట అంకయ్య వగైరా —ప్రతివాదులు.

2, 3 వాదులు, తదితరులు 1-వ వాది ఆఫీసు చేరర్లుగా యున్నట్టైన 7-4-65 తేదిన జరిగిన యకౌంటు దస్త్రసమ్మతమైన దనిన్ని, చెల్లతగినదని మొదలైన పరిహారములకుగాను తేబడిన పై దావా 3-9-65 తేదికి వాయిదా వేసి యున్నారు. మీరు సదరుతేది పై కోర్టుకు పగలు 10 గంటకు హాజరై ఆక్షేపణలు తెల్పుకొనవలయును. లేని యెడల దావా మీ పరోక్షమునందు తీర్మానించబడును.

—పి. వి. రమణారెడ్డి,

వాదుల అడ్వకేటు.

కాకినాడ డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 234 of 1961.

E. P. No. 1233 of 1964.

బగళా అప్పయ్యమ్మ —డిక్రీహోల్డరు,

పుంగరాల నారాయుడు వగైరా

—జెడ్జిమెంటు డెబ్టర్సు.

జెడ్జిమెంటు డెబ్టర్సువల్ల డిక్రీహోల్డరుకు రావలసిన సవరా డిక్రీ సొమ్ము రాబట్టుటకుగాను వారల తాలూకు యీ క్రింది పెద్యూలు స్థిరాస్తిని 28-9-1965 తేదిన పగలు 11 గంటల లగాయతు పై కోర్టువారిచే యాలము వేయబడును. కావలసినవారు యిస్తిహారు షరతుల ప్రకారము పాడుకోవలెను.

ఆస్తి వివరము:-

కాకినాడ తాలూకా, సామర్లకోట సబ్ రిజిష్ట్రారులో చేరిన సామర్లకోట భీమవరం శివారు వీరరాఘవపురం గ్రామములోని నెం. 7 రు, వార్డు డోర్ నెం. 7/577 రు తాటియాకుల యిల్లు, నివేశన స్థలముకు హద్దులు - కొలతలు:- [తూ] 114 లింకులు బల్లిగంపల కొండయ్య తాలూకుగోడ [ద] 62 లింకులు రాజవీధి [ప] 114 లింకులు బొడ్డిశెట్టి సూరప్ప తాలూకు స్థలం [ఉ] 62 లింకులు చందలాడ పద్మరాజుగారి తిరాయితీభూమి.

సదరు హద్దులమధ్య యు 0-07 సెం్టు, అందలి నానావస్తువృక్షములు సహా.

—వాది కిమ్మతు రూ. 1200/- లు.

—ఆమినాకిమ్మతు రూ. 1500/- లు.

—పొగుల సుబ్బారావు,

అడ్వకేటు - కాకినాడ.

విద్యాగమ్యం

(9 వ పేజీ తరువాయి)

పౌరులుగా బాలబాలికలను రూపొందించే విధంగా వారిలో అలవాట్లను, వైఖరులను, శీలాన్ని పెంపొందించడం; వారిలో ఆయావృత్తులలో పామర్థ్యం, ప్రతిభ, శ్రమంటే గౌరవం కలిగి శ్రమించేట్టు; వారికి సాహిత్యం, కళాదిరంగాలలో అభిరుచి, ప్రవేశం కలిగించి వారి వ్యక్తిత్వాలు పరిపూర్ణవికాసం పొందేట్టు కృషిచేయడం మన సెకండరీ విద్యాశయమై వుండాలని లక్ష్మణస్వామి మొదలియార్ కమిషన్ సిఫార్సు చేసింది.

ఉన్నతమూ, సమగ్రమూ అయిన ఈ లక్ష్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు మన విద్యార్థుల, వారు 'విద్యా'భ్యాసం చేసే నిలయాల్లోని స్థితిని పరిశీలించినప్పుడూ మన లక్ష్యాలకు, వాస్తవానికి యెంత వ్యత్యాసముందో అవగాహనకాకమానదు.

మన విద్యాప్రమాణాలగురించిన్నీ మన విద్యాలయస్థితి గురించిన్నీ, మన అభ్యాసకులకంటే మనకు ఎక్కువగా తెలియడం దుస్తరం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ టీచర్సు యూనియన్ వారు, భారతప్రభుత్వ శ్రీ కొఠారీ అధ్యక్షతన ఇటీవల నియమించిన ఎడ్యుకేషన్ కమిషన్‌వారికివ్వాలకి సమర్పించిన సమాధానాల్లో ఇలా పేర్కొన్నారు:

"స్వాతంత్ర్య సంస్థాపన తరువాత ప్రజల్లో విద్యార్జన గురించి ఆసక్తి వెల్లివిరిసింది. ఎన్నో కొత్తస్కూళ్లు కాలేజీలు ఏర్పడ్డాయి. కాని విపరీతమైన ఈ విస్తృతీకరణ, వివిధ పద్ధతుల ప్రయోగములకే తోడ్పడిందికాని, నిర్దుష్టమైన జాతీయవిద్యాశయం రూపొందాల్సడానికి కానీ, చెప్పుకోదగిన ఇతర ఫలితాలు కలగడానికి కాని ఏమాత్రం తోడ్పడలేదు. సమగ్రమైన విద్యావిధానం లేకపోవడమేకాక, వున్నసంస్థలకు అవసరమైన సౌకర్యాలు కలిగించి వాటిని సమున్నత పరచడం, వాటిలో ప్రమాణాలు హెచ్చించడం జరగలేదు. దేశం ఆర్థికంగా వెనుకబడివుండడం, ఆలోచనాత్మక శక్తిలేని పరిపాలనావ్యవస్థ, ప్రజాస్వామిక వ్యతిరేకమైన, ప్రజాసామాన్య విద్యాభివృద్ధికి విరుద్ధమైన, వర్గబద్ధమైన విద్యావిధానం, ఈ దుస్థితికి కారణం.

"ప్రణాళికా లక్ష్యాలనుసాధించేటందుకు ఆతురతకంటే, నిజమైన ఫలితాలను సాధించేటందుకు కృషిజరగాలి. విద్యలంటే విద్యావిలువలంటే తగు పరిజ్ఞానం, పరిచయంలేని వ్యక్తులు, వారి స్వాధీనంలో వున్నసంస్థల (పంచాయతీ రాజ్యసంస్థలు?) హస్తగతం కావడమే స్కూళ్లలో విద్యాప్రమాణాలు లోపించడానికి కారణం. అయితే పూర్వంకంటే ఈ రోజుల్లో విద్యార్థి పరిజ్ఞానం విస్తృతమైనది."

కేంద్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వాలుకూడా మన విద్యాలయాల్లో వుత్తమ వున్నత విద్యాభ్యాసానికి తగిన వాతావరణంలేదని గుర్తించాయి. ఈ పరిస్థితిని చక్కబరచడానికి వారెన్నో ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. చర్యలం తీసుకుంటున్నారు. కొత్త విద్యాలయ భవనాలు కడుతున్నారు. సైన్సు పరికరాలు సరఫరా చేస్తున్నారు. అధ్యాపకులకు శిక్షణ కోసం, రిఫ్రెషర్ కోర్సుల కోసం ఇతర సర్వీసు ట్రైయినింగుకోసం పథకాలు అమలు చేస్తున్నారు. విదేశ ప్రభుత్వాలు విదేశసంస్థలు మనకీరంగంలో యెంతో సహాయం చేస్తున్నాయికూడా. కనుక ఈనాడు కాకపోతే రేపైనా కొంత అభివృద్ధి తప్పదు. కాని మనం ప్రత్యేకంగా గమనించవలసింది, అసలు గమ్యస్థానమేమిటిలని. అది సోషలిస్టు సమాజమైన ట్లయితే, (అదేనని మన కాంగ్రెసు నాయకులు మనకు పదేపదే చెబుతూవుంటారు) మన ప్రభుత్వాలు పాలకులు అందుకు పూర్తిగా భిన్నమైన ఫలితాలనిచ్చే విధానాలు అవలంబిస్తున్నారని చెప్పవలసి వుంటుంది. మూడవ క్లాసునుంచీ మళ్లీ ఇంగ్లీషును ప్రవేశపెట్టడం, ఆస్తిపాస్తులోకల కుటుంబాలవారి కోసమని పబ్లిక్‌స్కూల్సు లాంటి విద్యాలయాలు జిల్లాల్లో కూడా ఏర్పాటు చేయడం, వున్నత కుటుంబాల వారికి ఇంగ్లీషుద్వారా చక్కని విద్య గరపడం, పేదవారికి సామాన్యమైన, దిక్కులేని, కనీససౌకర్యాలుకూడా లేని "విద్యాలయాలు" నిర్వహించడం జరుగుతున్నది. ఇది దేశానికే మహాపచారం చేసినట్లవుతుంది.

ఇటీవల బ్రిటనులో, బ్రిటిష్ జాతిసైన్సు రంగంలో అమెరికా, రష్యా, జర్మనీ దేశాలకంటే వెనుకబడివుండడానికి కారణమేమిటో తెలుసుకునేందుకు పొకవిచారణ సంఘాన్నివేశారు. అక్కడి విద్యావేత్తలు, ఇతర ప్రముఖుల అభిప్రాయంప్రకారం, బూజుపట్టిన పబ్లిక్‌స్కూళ్ళను యింకా పట్టుకొని వ్రేళ్లాడుతున్నందునను, జనసామాన్యానికి అందుబాటులోవుండే వున్నత సాంకేతిక వైజ్ఞానిక విద్యాసౌకర్యాలు లేనందుననే బ్రిటన్ వెనుకబడి వుండనీ; ఇందుకు విరుద్ధంగా అమెరికా, సోవియట్ యూనియన్లలో "మాస్ ఎడ్యుకేషన్" సమున్నతమైనస్థాయిలో పెంపొందుతున్నదనీ; గతంలోతరతరాలవరకు విద్యాగంధంలేని కుటుంబాలకు చెందిన వారికికూడా వున్నతవిద్యాద్వారాలు తెరిచినందున నూత్నభావాలు, ఆలోచనలు, ప్రతిభావిశేషాలు ఆశ్చర్యకరముగా పెల్లుబుకుతున్నవని వారు భావిస్తున్నారు. పురాతన వర్గవ్యత్యాసాలు కూలిపోతున్నాయని తహతహలాడుతూ, వాటిని పరిరక్షించేటందుకు, కొత్తకొత్త వర్గాలను సృష్టిస్తూ, వారిచుట్టూ కొత్తగోడలనుయెత్తే ప్రయత్నంచేస్తున్న మన "రాజులు" ఇంగ్లండుకు చికిత్సలకోసంకాక, అక్కడి విద్యావిధాన సంస్కరణకు, జరుగుతున్న కృషిని పరిశీలించడానికి వెళ్ళిరావడం అవసరం.



సుందరతర వాతావరణంలో, తరుఛాయలలో ఆనందంగా ఆడుకుంటున్న వాకాడు నర్సరీ పాఠశాల పిల్లలు



వాకాడుసంస్థలను నిర్వహిస్తున్న హరిజనవిద్యార్థి ఉద్ధారక సంఘ కార్యవర్గము

రాష్ట్రాలవారికి నేరుగా వాటావుండాలని, ఆ వాటాలను తామే స్వతంత్రంగా వాడుకొనే వీలుండాలనీ అన్నారు. దేశంలో పంటాబు రాష్ట్రాన్ని ఆదర్శంగాతీసుకొని లఘుపరిశ్రమలవిస్తరణకుపాటుపడాలనికోరారు. ఇప్పుడు మన జిల్లాపరిషత్‌లలో వున్న లఘుపరిశ్రమలస్థాయీసంఘాలు దమ్మిడీకి కొరగానివిగా తయారయ్యాయని, జిల్లాపరిషత్తు స్థాయిలో వొక పటిష్టమైన పరిశ్రమల సంఘాన్ని అధికారులు, అనధికారులు, సాంకేతిక నిపుణులతో కలిసి యేర్పరచి ముడిసరకుల పంపకాన్ని వారికప్పగించే ఆలోచన వుందన్నారు. గూడూరులోగూడా వొక పారిశ్రామిక వాడలాంటి దొకటి త్వరలో యేర్పడనున్నదనే ఆశాభావాన్ని వ్యక్తంచేశారు.

ప్రారంభంలో ఆల్లంపాటి రామిరెడ్డిగారు మంత్రులిరువురకూ, స్వాగతపత్రాలు సమర్పించారు. మద్రాసు విలియం జాక్స్ కంపెనీకి చెందిన శ్రీ ఎం. ఎస్. వెంకట్రామన్ ప్రసంగిస్తూ దేశంలో యీ పాలిథీన్ పరిశ్రమ వుంటున్న స్థితినిగూర్చి వివరిస్తూ నెల్లూరులో ప్రారంభించిన యీ పరిశ్రమకు వుజ్జ్వల, మహోజ్వల భవిష్యత్తు వుండగలదని చెప్తూ ప్యాకింగ్‌కు అత్యవసరమైన యీ సరకుకు ఎనలేని గిరాకీ వుంటుందన్నారు. సూరలపాటి రామిరెడ్డి యేర్పాట్లు అతిఇపి చక్కగాచేసి మన్ననలను బడశారు. శ్రీ అల్లంపాటి రామిరెడ్డిగారి వందన సమర్పణతో సభ ముగిసింది. —మా. వి.

పెండ్లిండ్లు

(10 వ పేజీ తరువాయి)

నటరాజేశ్వరి-విష్ణు

నాటక కళోపాసకుడు, నెల్లూరు ప్రింటర్సు అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడు శ్రీ ఎం. విశ్వనాథరెడ్డి తన తనయ నటరాజేశ్వరిని, అనంతపూరుజిల్లా ఏదర్ ఇన్‌స్పెక్టరు శ్రీ పి. ఆర్. విష్ణు ఎల్. ఎల్. బి. కి యిచ్చి 1 తేది ధర్మరాజుస్వామి ఆలయంలో పరిణయం జరిపారు.

పాలిథీన్ పరిశ్రమ

(10 వ పేజీ తరువాయి)

కావాలన్నారు. విదేశ మారకద్రవ్యంలో

వాకాడు

(11 వ పేజీతరువాయి)

జేయాలనికూడా వొక ప్రయత్నంవుంది. దాదాపు 200 లకు పైగా అధ్యాపకులు, వుపాధ్యాయులు, వుపాధ్యాయినులు వున్నారు. అనుభవజ్ఞులు, విద్యావంతులు, సమర్థులైన ప్రిన్సిపాల్ వున్నారు. లక్ష్యశుద్ధివుంది. లక్ష్యసిద్ధి గమ్యం - అంతదాక ప్రయాణం.

—సేవాప్రియ

*** సంతోషవార్త ***

స్క్విబ్ మందుల స్టాకిస్టులుగా

మేము నియమింపబడినామనే సంతోషవార్తను మా అభిమానులకు - ఖాతాదార్లకు తెలియజేస్తూ, వారి యథా ఆదరాన్ని అభిలషిస్తున్నాము.

ఆంధ్రఫార్మా డిస్ట్రిబ్యూటర్స్

(మందుల హోల్ సేల్ వ్యాపారులు)

ట్రంకురోడ్డు—నెల్లూరు



శ్రీ గుర్రం నుబ్బరామయ్యగారు నిడుబ్రోలు కళాశాల ప్రిన్సిపాల్‌గా ఉద్యోగ విరమణగావించిన సందర్భంలో కళాశాలవారు మనమైన వీడ్కోలు సన్మానం జరిపారు. ఆ సందర్భంలో తీసిన ఈ చిత్రంలో శ్రీ నుబ్బరామయ్యగారితోబాటు కాలేజి స్థానికులు శ్రీ పామర్తిపాటి బుచ్చినాయుడు, గుంటూరు మెడికల్ కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ పిన్నమనేని నరసింహారావు, నిడుబ్రోలు కాలేజి ప్రస్తుత ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ గోగినేని శ్రీమన్నారాయణ, అధ్యాపకవర్గము శ్రీమతుమ్మల సీతారామమూర్తి, వందిత శ్రీ కొత్త సత్యనారాయణ చౌదరి ప్రభృతులు కలరు.

సాంకేతిక విద్యాసంస్థలు

(8 వ పేజీ కొరవ)

పూర్తున్న 110 విద్యార్థులలో 53 మంది కృతార్థులయ్యారు. గత సంవత్సరం దాదాపు 250 మంది విద్యార్థులకు వ్యయం భంచుకాలేనేమో, యితర విద్యా స్కాలర్‌షిప్పులలాంటివి లేనేమి యివ్వబడినాయి.

ఈనంత్ లేబొరేటరీలో దాదాపు రు.6 లక్షలు విలువచేసే యంత్రపరికరాలున్నాయి. సాంకేతిక గ్రంథాలు దాదాపు రు. 20 వేలు నిలువచేసేవి వున్నాయి. వాలుగో ప్రణాళికలో 10 కోట్ల రూపాయలు సాంకేతికవిద్యకై రాష్ట్రప్రభుత్వం చేటాయించినది గనుక యీ పాలిటెక్నిక్ విద్యాసంస్థకు మంది భవిష్యత్తు వుండగలదని ఆశిద్దాం. ప్రస్తుతం శ్రీ సి. వి. సుబ్బరాయుడుగారు ప్రిన్సిపాల్‌గా వుంటున్నారు.

నెల్లూరు ఐ. టి. ఐ.

నెల్లూరులో పాలిటెక్నిక్‌కు ముందే ఇండస్ట్రియల్ ట్రెయినింగ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఒకటి ప్రారంభించబడి పనిచేస్తున్నది. విన్న చదువులవారికి మంది జీవన మార్గాన్ని చూపుతున్న ప్రయోజనకరమైన సంస్థయిది.

గూడూరు సాంకేతిక విద్యాసంస్థలు

గూడూరు సాంకేతిక విద్యానంస్థలలో ముఖ్యమైనవి సిరామిక్ ఇన్‌స్టిట్యూట్, మైనింగ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లు.

గూడూరులో మొదట పింగాణిఫ్యాక్టరీ స్థాపించినపుడు 1948 లో కేవలం ప్రభుత్వ పింగాణి పాఠశాలగావుంటుండినది. 1954 లో సిరామిక్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌గా మార్చి ఎల్. సి. ఇ., ఎల్. ఎం. ఇ. లు మాదిరిగా మూడు సంవత్సరాల డిప్లొమా కోర్సును ప్రవేశపెట్టారు. మొదట్లో యిందులో డిప్లొమాచాంది సుశిక్షితులైన వారు చాలమంది ప్రయోగశాల పరిశ్రమలలో ప్రముఖస్థానములనలంకరించివున్నతోద్యోగాలను నిర్వహిస్తున్నారు. నేడు యీ సిరామిక్ పరిశ్రమ ప్రముఖమైనదిగా పరిగణింపబడుతూ రిఫ్రాక్టరీలు, గ్లాసు, ఎనామిల్, సిమెంటు, ప్లాస్టర్, పాటరీ శాఖలుగా విస్తరిల్లినది. కలకత్తాలోని సెంట్రల్ గ్లాసు అండ్ సిరామిక్ రిసెర్చి సంస్థవారు యీ వివిధ శాఖలలో పరిశోధన జరుపుతున్నారు. నేడు భారతదేశంలో దాదాపు పందొరక పింగాణి ఫ్యాక్టరీలున్నాయి;



గూడూరు కళాశాల ప్రిన్సిపాల్
డాక్టర్ టి. ఎస్. పాలస్
ఎం. పి., ఎల్ఎల్. బి.,

4, 5 కోట్ల రూపాయల పింగాణి పరికరాలు తయారవుతున్నాయి. ఆంధ్రలో పింగాణి ఫ్యాక్టరీలు బహుకొద్దిగా వున్నప్పటికి మరికొన్ని స్థాపించడానికి అవకాశాలు లేకపోలేదు. ఒక అంచనా ప్రకారం యీనాడు దేశంలో దాదాపు 300 మంది సిరామిక్ సూపర్‌వైజర్లు సంవత్సరానికి కావల్సి వుండగా పట్టుమని 50 మంది డిప్లొమాహోల్డర్లు తయారు కావడంలేదు. దీనికి మంది భవిష్యత్తు వుండగలదు తగిన విధంగా యీకేంద్రాన్ని నడవగలిగితే. గత సంవత్సరం 17 మంది విద్యార్థులు పరిక్షకు వెళ్లగా 14 మంది వుత్తీర్ణులైయ్యారు. అందులో యిద్దరు ప్రథమ తరగతిలోవుడావచ్చారు. అవ్వడవ్వడూ యితరరాష్ట్ర విద్యార్థులుకూడా వచ్చి శిక్షణ పొందుతుంటారు. ఈ సిరామిక్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ నూపరింటెండెంటుగా శ్రీ ఎం. వి. ఆర్. దీక్షితులుగారు వ్యవహరిస్తున్నారు.

గూడూరులో మైనింగ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ప్రారంభించి 8సంవత్సరాలుకావస్తున్నది. ఎందువల్లనో యిది అభివృద్ధి చెందవలసినంతగా అభివృద్ధి కాలేకపోయింది. మైనింగ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ అయితే పెట్టారు కాని శ్రీ దీక్షితులుగారినే చాలకాలంనుంది దీనికికూడా ప్రిన్సిపాల్‌గా వ్యవహరించమన్నారు. అంధ్రలో ముఖ్యంగా వివిధ రకాల గనులు చాలావున్నాయి. మరిన్ని కొత్తవి అన్వేషించవల్సినవికూడా చాలావున్నాయి. ప్రారంభంలో యీ మైనింగ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో శిక్షణ పొందినవారికి మంది వుద్యోగ సదుపాయాలుకూడా లభించాయి. ఈ కోర్సుకూడా మూడుసంవత్సరాలదే. ఎందువల్లనో రోజురోజుకు యీ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ప్రాధాన్యత తగ్గించివేస్తున్నది ప్రభుత్వం. ఈ సంవత్సరం మొదటినంవత్సరం కోర్సులో విద్యార్థుల ప్రవేశాన్ని నిలువుదలచేశారు. అంచే దీనిని క్రమంగా రద్దుచేయాలని నిర్ణయం



గూడూరు కళాశాల కమిటీ కార్యదర్శి
శ్రీ దొడ్ల భాస్కరరెడ్డి

తీసుకొన్నట్లున్నారు. దీనిస్థానే పాలిటెక్నిక్ లాంటిది స్థాపించాలనే ఆలోచన వున్నట్లున్నది. ఏమైనా యీ అతిముఖ్యమైన మైనింగ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ప్రాధాన్యతను తగ్గించడం భావ్యంకాదు. గూడూరు వారు యీవిషయంలో శ్రద్ధకనువర్చాలి.

ఇకపోతే గ్లాసువరిశ్రమలో శిక్షణనిచ్చే నంత్ "గ్లాంబిపిల్ గ్లాస్ ట్రయినింగ్ సెంటర్" అనేపేటతో కొరబి గూడూరులో 1956 నుంచి వుంటున్నది గ్లాస్ ఫ్యాక్టరీకి అనుబంధంగా. ప్రతినంవత్సరం గ్లాసు పరిశ్రమలో కొందరికి శిక్షణనిస్తూ వచ్చారు. రాష్ట్రంలో మరెక్కడా యిట్టాంటి కేంద్రంలేదు. ఎందువల్లనో యిదికూడా అభివృద్ధి చెందవలసినంతగా అభివృద్ధి చెందలేకపోయింది. గ్లాసు ఫ్యాక్టరిని ప్రభుత్వంవారు ప్రయివేటు సంస్థకు యిచ్చివేయాలనే ఆలోచనలో వున్నట్లున్నారు. దీనివట్లకూడా గూడూరు వారు తగినంత శ్రద్ధవహించకపోవడం శోచనీయం.



నెల్లూరు శ్రీ కస్తూరిదేవి పారిశ్రామిక విద్యాలయ నూపరింటెండెంటు
కుమారి పి. వసుంధర

స్త్రీల కళాశాల

(8 వ పేజీ కొరవ)

మూడు ఇరవైనాలుగెకరాల అవరణ (జిల్లాకలెక్టరుగారి బంగళా)లోకి మారి తనవైనందిన కార్యక్రమాలను సక్రమంగా సాగిస్తున్నది.

మొదటి సంవత్సరం బి. ఎ., బి.ఎస్సీ. తరగతులుకూడా ప్రారంభమయ్యాయి. ఈ సంవత్సరం పి. యు. సి. లో రెండు సెక్షన్‌లు, బి. ఎస్సీ. లో ఒక సెక్షను పూర్తి అయినవి. బి.ఎ.లో మాత్రం విద్యార్థినుల ప్రవేశం మందకొడిగావుంది. స్వంత లేబొరేటరీ నిర్మాణానికి, యితర పరికరాల సేకరణకు తగినచర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి. ఈమధ్యనే టెలిఫోను సౌకర్యం కూడాయేర్పడింది. తగినసంఖ్యలో అధ్యాపకులనుకూడా ప్రభుత్వం మంజూరుచేసింది. పి. యు. సి. విద్యార్థినులకు సంగీతశాస్త్రం అభిమాన విషయంగా తీసుకొనేందుకు అవకాశం కల్పించబడింది.

ఈ సంవత్సరం అనుభవాన్నిబట్టిచూస్తే సైన్సు గ్రూపులలోకి ప్రవేశాన్ని అపేక్షించారు, అందులోనే విరివిగాచేరారు. ఇతర కౌశలపట్ల నిరాదరణ కనపడ్డది. ఇది ఒక రకంగా విపరీతధోరణి.

గత సంవత్సరం విద్యార్థినులు చాల మంది ఎన్. సి. సి. లోచేరి శ్రద్ధను కనపర్చారు. ఇద్దరు విద్యార్థినులు ఢిల్లీలో రిపబ్లిక్ పెరేడ్‌లో పాల్గొనేందుకు ఎన్నిక కాబడ్డారు. కాని తీరా అరోజు వచ్చేసరికి వాతెందువల్లనో వెళ్లలేదు.

ఇకపోతేలు: ఈయేడుకూడా కస్తూరిదేవి విద్యాలయంలో కొందరికి, ఇండస్ట్రియల్ స్కూలులో కొందరికి హాస్టలు సౌకర్యం సమకూర్చారు. త్వరలోనే స్వంత హాస్టలు యేర్పడగలదని ఆశిద్దాం.

అటుపక్క వొక్కమాట. ఈ కళాశాల యివ్వడు పట్టణానికి 2, 3 మైళ్ల దూరంలో వుండిగనుక కాలేజి అమ్మాయిలుబాగుగబంధుమాట్లాడుకొనో, రిక్షాలమీదనో వెళ్తున్నారు. ఈ ప్రయాణ ఖర్చులకే రానుపోను నెలకు 20, 30 రూపాయలవుతున్నది. మధ్యరకంవారికి యిదో పెద్దభారం. నెల్లూరు మండల మహిళలకు వున్నత విద్యావకాశాన్ని కల్పించిన శ్రీమతి దొడ్ల కౌసల్యమ్మగారే, విద్యార్థినుల సౌకర్యార్థం కొక వ్యాన్నూ బహూకరిస్తే ఎంతో కృతజ్ఞులం. కౌసల్యమ్మగారిపేరు నెల్లూరు స్త్రీ లోకంలో చరితార్థమవుతుంది.

బందరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. No. 476 of 1964

E. P. No. 479 of 1964.

మానేపల్లి నాగేశ్వరరావు —వాది.

వేను నూర్మహ్మదాకారావు వగైరా ... —ప్రతివాదులు.

ప్రై నెంబరులో 1, 2 ప్రతివాదులు తాలూకు ఈ దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా అస్తిని ప్రై కోర్టువారియెదుట 11-10-65 తేదిన వగలు 10 గంటలు లగాయతు వేలము చేయబడును. కావలసినవారుపట్ట పాట పాడుకొనవచ్చును.

కృష్ణా డిస్ట్రిక్టు, పెదన వట్రపిస్ట్రాదు వారి ఇలాకా, లాళ్ళపాలెం గ్రామంలోని రీ నర్వే నె. 38 కు, యు 8-00 గెంట్లులో య 1-00 ట్లు శేరీపల్లం భూమికి హద్దులు:- [తూ] జల్లూరి కాశీవిశ్వనాధరావు భూమి [ద] బోట్ల శ్రీరాములు [ప] బోట్ల నాగేశ్వరరావు భూమి [వు] నర్కారు వుంత. శిస్తు య 1-కి సంవత్సరమునకు పుమారు రూ. 20/- ఉ. కోర్టువారి కిమ్మతు రూ. 300/- ఉ.

ఇ. సి. దాఖలా 1-వ అయిటం 2-వ వ్యతివాదిపేర కొనకళ్ళ అదినారాయణ వగైరా 9-11-56 తేది రు. 900/- లకు వ్యాసిన క్రయం అయియున్నది. నదరు క్రయం 2-వ వ్యతివాదియొక్క హక్కును తెలియవరుచుచున్నది.

ఇ. సి. దాఖలా 2-వ అయిటం జల్లూరి మల్లికార్జునరావు పేర 2-వ వ్రతివాది 1-7-57 తేదిన రూ. 450/- లకు నెల 1-కి 100-కి రూ. 1-9-0 ఉ చొప్పున వ్యాయించియిచ్చిన అస్వాధీనపు తనఖా అయివున్నది. నదరు తనఖాకూడా తీరిపోయినందున లోబడనక్కరలేదు.

ఇ. సి. దాఖలా 3-వ అయిటం మోటమర్రి వెంకటచలంపేరను 2-వ వ్యతివాది 12-7-59 తేదిన రూ. 600/- లకు నెల 1-కి 100-కి రూ. 1-9-0 ఉ చొప్పున వ్యాయించియిచ్చిన అస్వాధీనపు తనఖా అయివున్నది. నదరు తనఖా బాకీ లోబడియాలము కావలెను.

—కె. ఎల్. నరసింహారావు—ప్లీడరు.

గూడూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

E: P. 22 of 65 S. C. 82 of 64

వందేటి నారాయణరాజు —వాది,

గోపిండు నుబ్బయ్య —ప్రతివాది.

ప్రతివాదికి నోటీసు: ప్రతివాది కాగా జప్తిచేయబడిన స్థిరాస్తినిగురించి యీ లంచరత్తును నిర్ణయించుటకుగాను 31-8-65 తేదికి వాయిదా వేయబడివున్నది. అందుకు పైదైనా ఆక్షేపణలున్నచో నీవు నదరుతేది వగలు 10 గంటలకు ప్రై కోర్టుకు హాజరై తెలువుకొనవలెను. లేనిచో నీపరోక్షమందు విచారించి తీర్మానించబడును.

—డి. వి. రమణయ్య, వాదిఅడ్వకేటు.

గూడూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

E, P. 19 of 65 S. C. 244 of 64

కరెట్టి నుబ్బయ్యశెట్టి —పి. హెచ్.

కొండారెడ్డి రమణారెడ్డి —కె. డి.

ప్రతివాది కాగా ఈ క్రింది షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్తిని 6-9-65 తేది వగలు 11 గంటలు మొదలు సాయంత్రం 5 గంటలలోగా ప్రై కోర్టువద్ద బహిరంగముగా వేలం చేయబడును.

షెడ్యూలు:- నెల్లూరుతిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా, కొమ్మలపూడిగ్రామంలో ప్రతివాది హక్కు అనుభవంగల మాగాణి చక్రాస్ 404 రు నర్వెనె 180/0, యు 1-00 లో య 0-40 ట్లు భూమికి హద్దులు: [తూ-ఉ] కరెట్టి చుక్కానమ్మ భూమి [ద] అనబెర్ల పల్లి కాల్వ [ప] గుర్రం రమణయ్య భూమి. నర్కారుపాటు రూ. 600/- ఉ.

—డి. వి. రమణయ్య, వాదిఅడ్వకేటు.

UMS, గ్రన్‌డిగ్ & ఎలక్ట్రో

రేడియోలు



Model P. 16
Rs. 250/- E. D. & S T
Extra

Dist. Distributors:—

శ్రీ వెంకటేశ్వర రేడియో ఎలక్ట్రికల్స్

(కాంట్రాక్ట్ డీలర్స్: ఫ్యాన్స్ & మోటార్స్)

ట్రంకురోడ్డు — నెల్లూరు.

విద్యాలయాలలో క్రమశిక్షణా రాహిత్యానికి కారణాలేమిటి?

శ్రీ. ఆర్ సుబ్బారెడ్డి
ఎం. ఏ,
ప్రిన్సిపాల్, వి. ఆర్. కాలేజి

కరీంనగర్ ఎస్. ఆర్. ఆర్. ప్రభుత్వ కళాశాల ప్రణాళికా పదస్యులవారు వారి విద్యార్థులనుండి సేకరించిన వివరములను బట్టి విద్యార్థులో క్రమశిక్షణ లోపించుటకు కారణములు యీ క్రింద విధముగా చెప్పివున్నారు. విద్యార్థులను ప్రశ్నించగా వారుచెప్పిన సమాధానములు: 43 శాతం మంది విద్యార్థులు తమ తల్లిదండ్రులు కారణమన్నారు. దాలవరకు యిది నిజముగాకూడా కనపడుతున్నది పిరు చెప్పిన దానినిబట్టి తమతల్లిదండ్రుల అజామాయిషీ తమమీద యేమీ లేకపోవడమే అన్నారు. తర్వాత యెక్కువమంది విద్యార్థులు చెప్పిన దానినిబట్టిహాస్యాంశములలోధననరిఅయిన స్థాయిలో వుండకపోవడమే కారణము చెబుతున్నారు. ఆతర్వాత 21 శాతం విద్యార్థులు (యిందులో 4 గురు విద్యార్థినులుకూడా వున్నారు) కాశేజిలలో సహాధ్యాయినులుకూడా కలసి చదవడం కారణమన్నారు. 27 శాతం చదువువట్ల తమకు తగినశ్రద్ధ లేకపోవడమన్నారు. 24 శాతం రాజకీయాల ప్రభావమన్నారు. 18 శాతం స్థానులలో యెక్కువ సంఖ్యలో విద్యార్థులు వుండుటయే కారణమన్నారు – ఇది వారు సేకరించిన వివరములు.

ఈ క్రమశిక్షణ అనునది అన్నిచోటములలోను, అన్నినంస్థలలోను వొకేవిధముగా వుండజాలదు. దేశమునుబట్టి, సంస్కృతిబట్టి, వ్యక్తులమీబట్టి వివిధ విధములుగావుండును. ప్రస్తుతము మనదేశములో క్రమశిక్షణ హీనదశలో వున్నదనియు, ముఖ్యముగా విద్యారంగములో మరీ హీన స్థితిలో వున్న దనియు పలువురు అభిప్రాయపడుచున్నారు. విద్యార్థులలో క్రమశిక్షణారాహిత్యమునుగూర్చి తరచుగా పెక్కురు చర్చించుట వినుచున్నాము.

విద్యార్థులలోని క్రమశిక్షణాలోపము పరు పూర్తిగా విద్యార్థులే బాధ్యులుకారు. వారూ సంఘములోని వొకభాగమే. సం



ఘములోక్క ప్రభావము వారిపై పూర్తిగా నుండకతప్పదు. విద్యార్థులను క్రమశిక్షణాయుతులుగా చేయవల్సినబాధ్యత అధ్యాపకులదే. అధ్యాపకులకు సంఘములో గౌరవమర్యాదలున్నయెడల విద్యార్థులకు వారిపై పూజ్యభావమును, గౌరవభావమును వుండును. "బ్రతుకుదెరువు లేనివాడు బడిపంతులు" అనుభావము సంఘములో వున్నంతకాలము విద్యార్థులకు ఉపాధ్యాయులపట్ల గౌరవభావముండుట అరుగదు.

కుటుంబమొయొక్క ప్రభావము విద్యార్థులపై తప్పకయుండును. క్రమశిక్షణకు నాంది కుటుంబమే అనవచ్చును. కుటుంబ పెద్దలు తమయింటిలోని విద్యార్థుల బాగోగులను పట్టించుకొనకున్నచో విద్యార్థులు క్రమము తప్పిపోవుటకవకాశమెర్పడును. సాధారణముగా కొందరధ్యాపకులు క్రమముతప్పినవిద్యార్థులను వారి పెద్దలు తమకు తెలియుననిగాని, లేక వారిపెద్దలు స్వైతం తమవిద్యార్థులేయనిచెప్పగాని చెప్పరించి, వారిని క్రమమార్గమననుంచ ప్రయత్నించి విజయమును సాధించుచున్నారు.

మంది ననునరించుట దుర్లభముకాని, చెడుననునరించుట మిక్కిలి సులభము. రాజకీయరంగములో క్రమశిక్షణ లోపించినపుడుసైతం దానిప్రభావము విద్యార్థులపై బడుటయు, దానిచే విద్యార్థులాకర్షింపబడుటయు జరుగుచున్నవే. ఒకసారి విద్యార్థుల పిడ్కోలునభలో విద్యార్థులలో ప్రశాంతత లోపించుటొక వుపన్యానకుడు గుర్తునకు తీసుకొనిరాగా, మరియొక వుపన్యానకుడు రాజకీయసమావేశములలో ఇంతకంటే అధికముగా అలజడి జరుగుచుండునని సమాధానమొసగెను. రాజకీయరంగములోని గడతేరిన నాయకులవలెనే కళాశాలలోని విద్యార్థులు తమ నంఘనాయకులను ఎన్నుకొనుచున్నారు. కళాశాలాధికారులు రాజకీయపక్షములను తమతమ కళాశాలలలో గుర్తింపకున్నను రాజకీయ ముల ప్రభావములు కనపడుచునే వుండును.

అన్నిటికన్నను విద్యార్థులపై వారి అధ్యాపకుల ప్రభావమెక్కువగా వుండును. తరగతి కాలన్యముగా పోవునట్టి యధ్యాపకుడు తనతరగతి కాలన్యముగావచ్చు విద్యార్థినీ విద్యార్థులను మందలింప అర్హుడు కాడు. పూర్వమొకఅధ్యాపకుడు తరగతిలో కాకిరెట్టి నములుట వొక విద్యార్థిని ప్రశ్నించెను. ఆ విద్యార్థియు అదే నమయములో కాకిరెట్టి నములుచుండెను. ఆ విద్యార్థి తమ అధ్యాపకునిప్రశ్నకు నమాధానము చెప్పుచుండగా ఆ అధ్యాపకుడు విద్యార్థినిచూచి అతని నోటిలో వేమున్నదో చెప్పమనెను. తమ నోటిలో వేమున్నదో నా నోటిలోను అదేవున్నదని ఆ విద్యార్థి బదులుచెప్పినాడు.అధ్యాపకుడుతమ నహాధ్యాయులనువిమర్శించుటనువిన్న విద్యార్థికి ఆ యిరువురధ్యాపకుల పట్లను గౌరవభావము క్షీణించుటమ్మాత్రమేకాక, వారి బోధనములనుసైతము ఆకళింపజేసుకొనుటలోనూ అశ్రద్ధ వహించుచున్నాడు.

ప్రైవేటుట్యూషన్ల వలనకూడా క్రమశిక్షణలోపించును. ట్యూషను చెప్పించుకొను విద్యార్థులు ఆ విషయము తరగతిలో బోధింపబడునపుడు మనము ట్యూషన్ చెప్పించుకొనుచుంటిమి కదాయన్న తలంపుతో అతరగతికిపోక యితరేతర విధములుగా కాలమును గడుపుచున్నారు. అధ్యాపకులు సాంతముగ తమ విధులను చక్కగా శ్రద్ధతో నిర్వర్తించినచో అట్టి అధ్యాపకులపై విద్యార్థుల కమిత గౌరవభావము వుదయించి నైక్రమముగా ప్రవర్తించెదరు. అధ్యాపకులను విశ్వసించి తమ బిడ్డలను అభివృద్ధిలోకితెమ్మని బాధ్యతను తల్లిదండ్రులు అధ్యాపకులకర్పించుచున్నారు. ఆ విషయమును గమనించి యధ్యానకులు వర్తించుకొనిన యెడల యెంతేని సేవచేసినవారుగా పరిగణింపబడెదరు.

తరగతిలో విద్యార్థులు అధికసంఖ్యాకులుగా నుండుటయు క్రమశిక్షణ మడుగంటుటకు మరియొక హేతువు. తరగతిలో యెక్కువమంది విద్యార్థులున్నపుడు వారి నందరిని గమనించుచు బోధించుట అభ్యాపకునకు నుసాధ్యమైన కార్యముకాదు. అర్హతలేని విద్యార్థులు తమ అర్హతకు అలవికాని, తమ అభిరుచికి అనుకూలంకాని విషయములు నెన్నుకొని వానిని గ్రహించు శక్తిసామర్థ్యములులేక,మీదయు తోడక ట్యూషన్లుపెట్టుకొనుట, తరగతులకు పోకుండుట మొదలగువనులు చేయుచున్నారు. నవవిద్యయును, చలనచిత్రములును విద్యార్థులలో క్రమశిక్షణమును పెంపొందించుటకుగాక క్షీణింపజేయుటకు కారణభూతములగుచున్నవి.

మీద వివరించిన వానివలన విద్యార్థులలో క్రమశిక్షణము లోపించుచున్నది. దావిభారత పౌరులలో క్రమశిక్షణము లోపించినవుడు దేశమునకు మంది భవిష్యత్తు వుండజాలదు. సంఘములోని ప్రతి వ్యక్తియు క్రమశిక్షణమునకులోనై నడచుకొనినవ్వుడే ప్రజాసీకము సత్ఫలితములను పొందగలదు. జాతివురోభివృద్ధిచెందగలదు.

——

ఉన్నత విద్య

(7 వ పేజీతరువాయి)

గురించి మాట్లాడే సందర్భంలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తినుకున్న అర్థవంతమైన వొక ము ఖ్యనిర్ణయం ప్రత్యేకించి పేర్కొనతగింది. తెలియవల్సినంతగా తెలియకపోయినా, అనుబంధకళాశాలల స్థితిగతులనుగూర్చి నమగ్రవిచారణ జరిపేందుకు యిటీవలనే డాక్టర్ వి. ఎస్. రెడ్డి అధ్యక్షతన వొక నంఘాన్ని ప్రభుత్వం నియమించింది. ఉన్నత విద్యావ్యాప్తికి నంబంధించి ఆ నంఘంవారు చేసిన ముఖ్యమైన సూచనలలో – నా దృష్టిలో ప్రత్యేకించి ప్రధానమైనది, సూరదృష్టివంతమైనది వొకటున్నదిః– ప్రయివేటు కాలేజీలలో, వాటి ఆదాయవ్యయాలలో నంబంధించే లోటును ప్రభుత్వంవారే పూర్తిగా భరించి భర్తీచేయాలనేసూచన. ఈ సూచననూ ప్రభుత్వం ఆమోదించినది. ఇందువల్ల అనుబంధ కళాశాలలవారిని తమ ఆర్థిక అంచోళనలనుండి తప్పించ గలుగుతుంది. వారు యికమీదట తమ శక్తినంతటినీ వినియోగించి విద్యాప్రమాణస్థాయి పెంపొందించేందుకు ప్రయత్నించే అవకాశం యేర్పడగలదు. నాకువున్న స్వల్ప అనుభవంతో చెప్పాలంటే వారు యీ మార్గంలో మరింత కృియాశీలదృక్పథంతో మెలగవల్సివుంటుంది.

ఇంతదాక ఉన్నతవిద్యా విస్తరణను గురించి కాస్త వుత్సాహంగా మాట్లాడాను. అయితే నిజంచెప్పాలంటే ఉన్నత విద్యారంగ విషయాలు ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడు ఉల్లానమయంగా కాకుండా కాస్త సంయమనంతో మాట్లాడడం వుచితంగా వుంటుంది. వావు అనేది బలువుగా భ్రమించరాదుగదా! ఉన్నత విద్యావిస్తరణ అనేది విద్యాప్రమాణాలహీనతకు దారితియరాదు. విడవలూరులో కాలేజీ యేర్పాటును నందర్శించేందుకు వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయ కమిషన్‌వారితోబాటు నేనుకూడా వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ యేర్పాటైన సంతోషకరమైన దృశ్యాలలో నేనిదేచెప్పాను – మీదగ్గర వరివుట్టి లేనిగ్రంథాలయాలతో, ప్రయోగశాలలతో, అర్హతలకు అర్హమైన స్థానాన్నివ్వకుండా అధ్యాపకులను ఎన్నికచేసే అబందరవర్తులతో కాలేజీలను ప్రోత్సహించడం భవిష్యత్తులో అవి వరాలుగాకాక శాపాలుగా పరిణమించగలవని చెప్పాను. ఉన్నత విద్యావిషయాల్లో 'ప్రమాణం' అనేది నర్వప్రాముఖ్యమైనది.

ఈ నందర్భంలో బ్రిటన్‌లో వున్నత విద్యావిస్థితిపై విచారంచేందుకు నియుక్తి చేయబడిన రాబిన్సన్‌సంఘంవారు చేసిన సూచనను వుదహరించవలదాను. వారు



7వ ఫారంలో నెల్లూరుజిల్లాలో అత్యధిక మార్కులుపొందిన (572) వి. ఆర్. హైస్కూలు విద్యార్థి
అల్లాడి వెంకటరమణ

తమ నిపేదికలో 1980-81 కాలానికి పటిష్టమైన విద్యావిస్తరణ ప్రణాళికా కార్యక్రమాన్ని నూచించారు. వారెంత దూరదృష్టి తో వ్యవహరిస్తున్నారో, ఎంత ముందుగా ఆలోచిస్తున్నారో చూశారా! ఆ నంఘంవారు అన్నమాటలు వినండి– "Equality of opportunity for all need not mean imposing limitations on some. To limit the progress of the best is inevitably to lower the standards of the average." (నమానావకాశాలంటే అది కొందరివట్ల పరిమితుల విధింపుగా పరిణమించకూడదు. ప్రతిభావంతుల అభ్యున్నతినిఅరికట్టడమంటే, సామాన్యుల ప్రమాణాన్ని తగ్గించడమే అవుతుంది.) ఉన్నతవిద్యవట్ల శ్రద్ధకనపర్చే ప్రతివొక్కరూ యీ మాటలను స్మరించవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

భారతదేశంలో వున్నత విద్యాస్థాయికి పెద్ద ప్రతిబంధకంగావుంటున్న విద్యార్థిజన క్రమశిక్షణారాహిత్యాన్నిసూర్చిన ప్రస్తావనతో ఈ విన్నివ్యాసాన్ని బాధాకరంగా ముగించవల్సివస్తున్నందుకు బాలా చింతిస్తున్నాను. విద్యాప్రమాణాలను దిగజార్చేందుకేకాదు, విద్యాకేంద్రాల పరిశుభ్రతను భంగపరచేందుకుకూడా ఏకైక పెద్ద ప్రతిబంధక కారణమేమిటోచెప్పమని నన్ను ఎవరైనా వత్తిడిచేస్తే – నంవత్సరం పొడుగునా జరుగుతుండే యీ విద్యార్థుల నమ్మె ప్రదర్శనలనే అంటాను. అభివృద్ధి చెందిన పాశ్చాత్యదేశాలలో ఇట్టా జరగనే జరగదు. అసియా, కొంతవరకు ఆఫ్రికా లాంటిదేశాలలో వ్యక్తమవుతున్న విచిత్ర మైన వమస్యలా కనపడుతున్నది యిది.

ఈ నమ్మెలు ప్రధానంగా విద్యాప్రమాణాలకు నంబంధించి వరిక్షలు రద్దుచేయాలనో, ప్రశ్నాపత్రాలను కష్టంచేశారనో నెపంతో నిరవన ప్రదర్శనలు జరుపుతున్నారు. ఈ నమ్మెలు తాముపొందే విద్యపై యెట్లాంటిప్రభావం చూపుతున్నదో విద్యార్థులే తీవ్రంగా ఆలోచింపకోవల్సి వుంటుంది. ఈనమ్మెలమూలంగా కాలేజీలు మూడవమ్మిదిగా నంవత్సర పర్యంతం మూతబడడంతో నిజంగా కష్టవడి చదివి విద్యావ్యానంగం చేయాలనుకొనే తెలివైన విద్యార్థులకు తీరనినష్టం వాటిల్లుతున్నది. నంవత్సర నంవత్సరమూ విడిగా జరుగుతున్న యీ నమ్మెలు, ప్రదర్శనలు వున్నత విద్యాస్థాయి ప్రమాణాలను దెబ్బ తీస్తుండడం యికమీదట జరగకుండా చూడవలసివుంటుంది. కళాశాలలు నర్వసౌకర్యయుతంగా రూపొందేటట్లుగాను, కళాశాలకోర్సులలో విద్యార్థులకు ప్రవేశంయిచ్చేముందుగా నిశితమైన ఎన్నికవిధానం రూపొందించుకొని కనీనమైనస్థాయి, ప్రజ్ఞ కలవారినిమాత్రమే చేర్చుకొని పరిక్షలలో మూకవుమ్మడిగా తప్పిపోవడం లేకుండా చేసుకోవల్సిన బాధ్యత ప్రతిఅధ్యాపకుని, పౌరుని, పరిపాలకునిపైన వున్న దనే విషయం గుర్తించుకోవాలి. నెల్లూరు నెహ్రూ రులు యిందుకు మార్గదర్శకులుగా వుండగలరని నేను విశ్వసిస్తున్నాను.

Panchayat Samithi - Kota

TENDER NOTICE

Sealed tenders are invited from the Social Welfare Contractors of Nellore District for the supply of First quality of Rice, Groceries etc. for the Government boys hostels at Chittamur. The tenders should reach the undersigned not later than 1st September 1965.

The detailed information regarding the nature, quality and quantity of articles required and the period of supply etc, are furnished below.

3. Intendding tenderers should pay an earnest money deposit of Rs. 100/- into Gudur Sub-treasury to the head of account "Kota Panchayat Samithi Funds" and enclose the chalan to the tender. The tender should be sent in sealed covers superscribed as "Tender for the supply of Rice, Groceries etc., for the Government boys hostel, Chittamur. The tenderer should specify the rate at which each article will be supplied by the tenderer, it being understood that each article conforms to first grade standards and is free from adulteration etc., The rate so tendered will include the cost of transport so concerned.

4. The tenders will be opened at 5. p, m. on 1st September, 65 by the Block Development Officer, Kota. The tenderers may also be present at that time if they so desire. The undersigned reserve the right to reject any tender without assigning reasons whatsoever.

5. The sanctioned rate for food charges is Rs. 17/- per boarder per month. The supplies should be made for months from September, 65 to the end of March, 66.

Rice	438 Grams.	Gingilly Oil	17 - 05 Grams.
Toor Dhal	44 Grams.	Vegitable	0 - 03 Paise per head.
Milk	8 - 08 Grams.		

With required amounts of consignments like Chillies, Tamirind, Onions, Charcoal, Firewood etc.

6. The successful tenderer should produce solvency certificate to an extent of Rs. 10.000 and should execute an agreement for the supply of food stuffs.

—S. SRINIVASA RAO, B. A.,
Block Development Officer.

చదువు

*** * శివారెడ్డి * ***

చదివి చదివి నీవు సాధించేదేముంటా
ఇంజనీరు వయ్యి యుండియూరు
పొలగట్టాపైబెండో పొలకర్వ తెలివయ్యి?
పెట్టి మొట్టె చదువు పేస్తుడబ్బు!

మారణాయుధాలు మరఫిరంగులు జేసి
చదివినోడు సృష్టి చదునుజేసితె,
చెట్టుచేమలెంటి చెమటోడ్చి లోకాన్ని
వుద్ధరించు పల్లె మొద్దుగాడు!

కమ్మవాళ్లు, రెడ్లు, కమ్మర్లు, బొమ్మర్లు,
కవ్వలోళ్లు, వడ్లి, వువ్వరోళ్లు
ఎక్కడెక్కడోళ్లో యుగ్రవాకసాగారు
చదువుకొఅకు పాఠశాల్లుబట్టి!

అవసరమ్ము ప్రజల కన్నమ్ము వస్త్రమ్ము
యింత కొంపగోడి అంతమటుకె,
దీనికొఅకు చదివి దేశదేశాల్ల
తిరుగుతావ నీవు తెలివిగలిగి?

కదురుబడితె గుడ్డ కజువు రానేరాదు,
అడిగినంతకూడు అరకబడితె,
పాట్టకూటికొఅకు లట్టాలుబడతావ?
బానిసోడవయ్యి బ్రతుకుతావ?

చదువుకోనివాడు సంపన్నుడౌతాడు,
మోసగాడుకాడు మోటుగాడు,
చదివినోడు అపర దాణక్యుడౌతాడు
కొంపదోచుతాడు కుట్రబన్ని!

ఏమ్ము ప్రభువు జదివె నేకిశాలల్లో?
బుద్ధదేవుడెచట విద్దెగఅచె?
పరమహంస యెచట పాఠాలువల్లించె?
అవసరాన్నిబట్టి అడుగుతుండ.

చదువునేర్చినోడు వువయాన్నె టీత్రాగి
అర్ధకవ్వ, యిడ్లి అరగిస్తె,
మొద్దు మొద్దుగాడు వద్ది బోంచేస్తాడు
తారతమ్య మింతె తఅచిమాస్తె!

పావభీతిబాస్తి, తాపత్రయమునొద్ది
దేవుడంటె భక్తి, దీనులంటె
ఆదరమ్ము ప్రేమ, అతలు రానోడు
దైవసముడు అతడు ధన్యతముడు!

పట్టా ప్రపధంలో పశువుల్యాడన్నారు
విద్దెలేనివాణ్ణి పెద్దలేమొ,
వండితుల్లో నేడు పశువుల్యాలే లేర?
నిజము బయటపెడితె నిష్ఠురమ్ము!

ఆ దినాల్లో పూర్వం ఆయ్యోర్ల గొలుమాలి
వసులంటేనికొరు ప్రాలుమాలి
అన్ని వదులుకోని అగచాట్లుబడ్డారు
చదువుకొఅకు యిదొక పాడు నెపము!

కాలుపెడితెటాలు కాలేజిభవనంలో,
పొదమిడితెటాలు పాఠశాల్లో
నూటుబూటు కొంపలాటి ఆవిద్యార్థి
బయటకొచ్చెతలికి బాకిమిగులు!

అలవిగానిపీజు ఆయానిఫారాలు
తప్తరాలకొద్ది పుస్తకాలు
వందలాదిబిర్చు ఎందుకీబాధంత
మానుకోర చదువు మతిచెడద్దే!

బంకచెమటబట్టి పంకాలనీడల్లో
ఆఫీసుల్లోకేర అంపటిస్తె
విజ్ఞతైనవాడు, విహారించు అజ్ఞాని
మందమారుతంలో సంబరేల!

కావలిస్తె మీకు కన్నెపసుస్తాను
నేను, నోసమాలు నేర్చుకొండి
అంతమటుకుటాలు అతికొయ్యారంటె
ముందుముందు తంట ఎందుకంట!

ఎపుడో పీక్షణమ్మొ యువనిర్బంధగాడు
బావు, వరుడు యిచట శాశ్వతంగ
వుండబోడు, యింతలో బండ చదువేల
కొలువులేల శ్రమల గుండనేల?

— —

ఆదర్శ విద్యాసంస్థ రూపొందాలె!

(మొందటి పేజీ తరువాయి)

చెప్పవలసిందిగా జిల్లా కలెక్టరు నన్ను కోరారు. ఆ సందర్భంలో రెండుమూడు పర్యాయాలు కలెక్టరు ఉద్యోగానుము కలుసుకొనవలసివచ్చింది. నేను చెప్పిన సంజాయిషీ వారికి తృప్తికరంగా లేకపోయింది. అందుచేత అధికారులు, పోలీసు వారు నాపై ఒక కన్నువేసివుండడం జరిగింది. ఈ సందర్భంలో ఒకపర్యాయం వెంకటగిరి కుమారరాజావారుకూడా నెల్లూరికివచ్చి, నా సంజాయిషీనికోరారు. నేను 1919 నుండి ఖద్దరు ధరిస్తూవుండేవాడిని. అదికూడా అధికారుల ఆగ్రహానికి కారణం అయింది. అప్పట్లో పోలీసువారు కాలేజి విద్యార్థులను కొందరిని చేరదీసి, వారికి రోజు రూపాయో అర్ధరూపాయోయిస్తూ, కాలేజిలో నేనుగాని, ఇతర అధ్యాపకులు గాని ప్రభుత్వానికి విరుద్ధంగా ఏమైనా మాట్లాడుతున్నామా అని తెలుసుకొంటూ వుండేవారు.

ఈ వ్యవసత్యాగ్రహకాలంలో జాతీయోద్యమంపట్ల పరమవిరోధియు, ప్రభుత్వంపట్ల అపరిమిత భక్తిగలవాడును అయిన పౌకరు జిల్లా విద్యాశాఖాధిపతిగా వుండేవారు. గ్రామాలకువెళ్ళి సహాయనిరాకరణోద్యమానికి విరుద్ధంగా ప్రచారంకూడా సాగిస్తూవుండేవారు. ఆ ప్రచారంలో నన్నుకూడా పాల్గొనవలసినదని వారు కోరారు. కాని నేను దానికి సమ్మతించలేదు. ఇదికూడా అధికారులకు నాపైనగల క్రోధానికి మరింత కారణమైంది. దీని మూలంగా కొన్నిచిక్కులు నాకు సంభవించడం తప్పలేదు. అంతమాత్రంచేత నేను భయపడి, జాతీయోద్యమంపైనను, స్వదేశీ వుద్యమంపట్లను నాకుగల అభిమానాన్ని నేను వదలుకొనలేను. వదలుకొనకపోవడమేకాకుండా 1931 మార్చిలో నెల్లూరు పట్టణాన ఒక స్వదేశీప్రదర్శనను ఏర్పాటు చేసినాను. దానికి నేను అధ్యక్షుడను. శ్రీ రేబాల పట్టాభిరామరెడ్డిగారు అందులో ప్రముఖపాత్రను వహించి నాకు తోడ్పడ్డారు. అది చాలా విజయవంతంగా జరిగింది. అదృష్టవశాత్తున అప్పటికి గాంధీ-ఇర్విన్ ఒడంబడిక జరగడంచేత పోలీసువారు ప్రదర్శనానికి ఏలాటి ఆటంకాలు కలిగించలేదు. మొత్తంమీద దేశంలో రాజకీయపరిస్థితులు విషమించినకాలంలో కళాశాల ఆధ్వర్యం కత్తిమీదసాముపంటిది అనే విషయాన్ని స్వానుభవంవల్ల తెలుసుకొనగలిగాను.

అప్పట్లో కళాశాలలో నావద్ద విద్యనభ్యసించి, ఉద్యోగధర్మంచేత కీర్తిప్రతిష్ఠలు సంపాదించినట్టివారు, ఇప్పటికికూడా ఉన్నతపదవులను అధిష్ఠించినవారు ముగ్గురు ప్రధానంగా పేర్కొనతగినవారు ఉన్నారు-వారిలో ఇద్దరు- శ్రీ వడ్లమూడి వెంకటరావుగారు, శ్రీ ఓరుగంటి రామచంద్రయ్యగారు-1930 లో ఉప్పుసత్యాగ్రహంలో పాల్గొని కారాగార శిక్షను అనుభవించినవారు. వీరిలో వెంకటరావు గారు ప్రస్తుతం అసాం రాష్ట్రంలోని గౌహతి విశ్వవిద్యాలయంలో రాజకీయ శాస్త్ర ప్రధానోపాధ్యాయులుగాను, ఓరుగంటి రామచంద్రయ్యగారు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంలో చరిత్రశాఖలో ప్రధానోపాధ్యాయులుగాను వున్నారు. మూడవవారు కె. వి. పున్నయ్యగారు. ప్రస్తుతం ఒంగోలు కాలేజికి ప్రధానాచార్యులుగా వున్నారు. వీరుముగ్గురు పరిశోధన రంగంలోను గ్రంథరచనలోను గొప్పకీర్తిని ఆర్జించినవారు.

1931 జూలైలో నేను కాలేజినివదలి, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయానికి వెళ్లాను. ఇది జరిగి యిప్పటికి 34 సంవత్సరాలు గడిచిపోయింది. కాని ఈమధ్య కాలంలో నాకు కాలేజితో ఏలాంటి సంబంధమూ లేకపోయింది. కాలేజి అధికారులుగాని, విద్యార్థులుగాని నన్ను ఏ ఉత్సవాలకు ఆహ్వానించలేదు. పెరటిచెట్టు మందుకు పనికిరాదన్న సామెత నా విషయంలో నిజమైంది. మూడుసంవత్సరాలపాటు యథాశక్తి కళాశాలపై ఆధ్వర్యాన్ని వహించి, అప్పటి విద్యార్థులయొక్కయు అధికారులయొక్కయు అధ్యాపకుల యొక్కయు మన్ననకు పాత్రుడనై, జిల్లాలోని విద్యాభివృద్ధికి కొంత తోడ్పడినవాడనైనప్పటికీ, తర్వాతికాలంలో కళాశాలతో నాకుఏలాటి సంబంధమూ లేకపోవడం అప్పటికీ ఇప్పటికీ నాకు కొంత బాధను కల్గిస్తూనేవుంది.

ఇవి అన్నీ వ్యక్తిగత అనుభవాలు. ఈ మధ్యకాలంలో కాలేజి ఎంతో అభివృద్ధిగాంచింది. బి. ఏ., బి. ఎస్‌సి., తరగతులతో ఫస్టుగ్రేడ్ కాలేజిగా రూపొందింది. విద్యార్థులసంఖ్య పెరగడంచేత ఆర్థికచిక్కులుకూడ తొలగిపోయినవి. ఇది చాలా ప్రశంసించ తగ్గ మార్పు. కాలక్రమాన యింతకంటె ఎక్కువగా కళాశాల అభివృద్ధి పొందవలెనని ఆశిస్తున్నాను.

గత ముప్పయిసంవత్సరాలమధ్య జిల్లాయందంతటవిద్య అతి చురుకుగాను దాహుళ్యంగాను వృద్ధిపొందుతూవుంది. జిల్లా శ్రేయస్సునుకోరే నావంటివారందరికీ ఇది చాలా గర్వకారణం. కావలిలో కొన్ని సంవత్సరాల క్రిందటనే ఒక కళాశాల స్థాపించబడ్డది. ఈ సంవత్సరం వాకాడు, గూడూరు, వింజమూర్లలో కళాశాలలు ప్రారంభించబడ్డవి. నెల్లూరు నగరంలో ఒక ట్రెయినింగు కళాశాల, ఒక స్త్రీల కళాశాల, ఒక పాలిటెక్నిక్ మొదలైనవి ఏర్పడడంకూడా ఈసందర్భంలో గమనించ తగ్గది. ఇదిగాక జిల్లాలో హైస్కూళ్లసంఖ్యకూడా ఎంతో పెరిగిపోయింది. నిర్బంధ విద్యావిధానాన్ని ప్రభుత్వంవారు ప్రవేశపెట్టడంతో ప్రాథమికవిద్యకూడా సర్వతోముఖంగా వృద్ధిపొందే అవకాశాలు ఏర్పడుతూ వున్నవి. మొత్తంమీద చదువుకొనేవారిసంఖ్య ఎంతో పెరిగింది. పూర్వకాలంలో అగ్రకులాలకు చెందినవారు, అందులోను పురుషులు మాత్రమే విద్యనభ్యసించేవారు. ఇటీవలకాలంలో యిది మారి, అన్నికులాలవారు, పురుషులతోపాటు స్త్రీలు విద్యను నేర్చుకొనడం జరుగుతూవుంది. దేశానికి స్వాతంత్ర్యంలభించిన తర్వాత మనం అన్ని రంగాలలో పురోగమిస్తున్నామని అనుకొనుటకు ఇది గొప్ప తార్కాణం.

చాలవరకు జిల్లాలో ఈ అభివృద్ధి జరుగుటకు ధనవంతులగు రెడ్లయొక్క ఔదార్యమే ప్రధానకారణం.

కాని ఈ సందర్భంలో ఒక ప్రధాన విషయాన్ని గుర్తించవలసివుంది. జిల్లాలో-దేశంలో అన్నిప్రాంతాలలో జరిగినట్లు-విద్యాలయాలసంఖ్య విద్యార్థులసంఖ్య పెరుగుతూవున్నా, విద్యాస్థాయిమాత్రం దీనికి అనుగుణంగా పెరగకపోవడమేగాక దినదినానికి దిగజారిపోతూవుంది. విద్యావంతులని ఈ రోజులలో పేరుగాంచినవారు సంపాదించేది మిడిమిడిజ్ఞానం అని విజ్ఞులందరూ అభిప్రాయ పడివున్నారు. ఇంతేకాక, రోజురోజుకూ మారుతూవుండే ఆర్థికరంగంలో ప్రవేశించి లాభకరమైన కార్యకలాపాలు చేయతగ్గవారుగా వారు తయారుకావడంలేదు. అందుచేతనే విద్యాధికులలో నిరుద్యోగసమస్య తీవ్రరూపం ధరిస్తూవుంది. దీనికితోడు విద్యార్థులలో క్రమశిక్షణ లోపించడం, వున్నత ఆదర్శాలపట్లవారికి శ్రద్ధాభక్తులు లేకపోవడం, వినోదాలు విలాసాలలో వారికాలం ఎక్కువగా దుర్వినియోగం కావడం, ఎలాటి గొప్ప లక్ష్యాలులేనివారుగా వారు తయారుకావడం జరుగుతూవుంది. నిజమైన విద్య వారికి లభించడంలేదు. అట్టి విద్యయందు వారికి ఆసక్తికూడాలేదు. పరీక్షలలో ఏదో ఒక మార్గాన-మంచి మార్గానగాని చెడు మార్గానగానీ - ఉత్తీర్ణులుకావడమే వారి ఆశయం. ఉపాధ్యాయులయొక్కయు అధికారులయొక్కయు, తల్లిదండ్రుల యొక్కయు ఆదర్శంకూడా ఈలాటిదే. ఎవరుకూడా నిజమైన బాధ్యతతో ప్రవర్తించేవారుగాలేరు. ప్రస్తుతం మనం ఎదుర్కొంటూవుండే సమస్య విద్యాలయాల సంఖ్యను, విద్యార్థుల సంఖ్యను యెలాగు పెంచడం అనేదికాదు. ఈ పెరుగుదల, దానంతట అదే జరిగిపోతూవుంది. మనం యెదుర్కోవలసిన సమస్య విద్యాస్థాయి దిగజారిపోతూ వున్న సమస్యయే. దీనికి కావలసిన పరిష్కారం మనం అన్వేషించవలసివుంది.

విద్యాస్థాయి పెరగడానికి విద్యాలయం ఒక ఆదర్శ విద్యాలయంగా మారడం అవసరం. ఆదర్శ విద్యాలయంలో ఉపాధ్యాయులు ఏకదీక్షతో పనిచేసేవారుగానుందారు. వారి అర్హతకుతగిన వేతనాలు గౌరవమర్యాదలు వారికి లభిస్తవి. విద్యార్థులుకూడా విద్యపట్ల ఆసక్తిగలవారై, క్రమశిక్షణకు లోబడి, చీటికిమాటికి సమ్మెలు లేవదీసేవారుకాక, ఉపాధ్యాయులతో సహకరిస్తూ, వారి మన్ననకు పాత్రులౌతారు. ఆదర్శ విద్యాలయంలో విద్యార్థులకుకావలసిన సౌకర్యాలలో ఏలాటి లోపమూ వుండదు. విశాలమైన భవనాలు, లాబరేటరీలు, గ్రంథాలయాలు, వ్యాయామ ప్రదేశాలు, అన్నీవుంటవి. అలాటి ఆదర్శ విద్యాలయం జిల్లాలో ఒకటి అయినా అథమపక్షం ఏర్పడ్డప్పుడే మనం గర్వించతగ్గ సమయం వస్తుంది. వందలాది కాకుల కూతలకంటె ఒక్క కోకిలగానాన్ని మనం ప్రశంసిస్తాం. అలాగే వున్నతస్థాయి అందుకోలేని పది కళాశాలలు, పదివందల హైస్కూళ్ళు జిల్లాలో ఏర్పడడానికంటె ఒక ఆదర్శవంతమైన విద్యాసంస్థ ఏర్పడడం మనం అందరం వాంఛింపతగ్గది. రెడ్డిప్రభువులు యీ సత్యాన్ని గ్రహించి, వారికి సహజమైన దాతృత్వాన్ని ఔదార్యాన్ని యీలాంటి విద్యాలయాన్ని ఒకదానిని స్థాపించుటకు వినియోగించవలసినదిగా విద్యారంగంలో నాకు అర్ధశతాబ్దిపైగా కలిగిన అనుభవాన్ని పురస్కరించుకొని మనవిచేస్తున్నాను. అప్పుడే మనం ప్రస్తుతం యెదుర్కొంటూవున్న ప్రధాన సమస్యకు పరిష్కారం లభించగలదు. ఈ సమస్య పరిష్కారం అయినప్పుడు ఇతర సమస్యలు ఏవీ వుండవు.

— —

విజయనగరం డి॥ము॥ కోర్టులో

S. C. 35 of 58 E. P. 457 of 64

అవాల సూర్యనారాయణ—వాది-డి. హో.

వాడపల్లి దినరామన్నదొర వగైరా

—ప్రతివాదులు-జె. డి.

పై నెంబరు డిక్రీబాకీ వగైరాలు వాది ప్రతివాదులవల్ల రాబట్టే నిమిత్తం ప్రతివాదుల తాలూకు విశాఖపట్నంజిల్లా విజయనగరం సబ్ డి॥ గరికివలస గ్రామంలో కొండవాని చెరువు యిసుకుచెందిన 1-వ ప్రతి పట్టా నెం. 482 రు సర్వే నె 31 రు సబ్ డివిజను నె 11 రు యు 0-21 ట్లున్ను 2 వ ప్రతికి డిటో పట్టాలో డిటో సర్వే నెంబరులో సబ్ డివిజను నె 5 రు ఎ 0-11 ట్లున్నూ 3-వ ప్రతి డిటో పట్టా నెం. సర్వే నెం 30 సబ్ డివిజను నెం 14 ఎ 0-12 ట్లున్ను వెరశి మూడుప్రతులు యు 0-44 ట్లు జిరాయితీ వల్లంటూములు మహారాజశ్రీ విజయనగరం డి॥ ము॥ కోర్టులో 6-9-65 తేదీ వుదయం 11 ఘంటల లగాయతు సాయంత్రం 5 గంటలవరకు వేలం కాబడునుగాన పలయువారు ఆసరికి హాజరయి వేలంలో పాడుకొనవచ్చును. వాది విలువ రూ 300 లు, అమీను విలువ రూ 310 లు కోర్టు విలువ రూ 350 లు.

—ద్రోణంరాజు సత్యనారాయణ,
వాదితరపు అడ్వకేటు.

విజయనగరం డిస్ట్రిక్టు మునసబ్ కోర్టులో

O. S. No. 251 of 1964.

E. P. No. 364 of 1965.

సూరంపల్లి అప్పలరాజు

—వాది-(డిక్రీహోల్డరు.)

తిరుమరెడ్డి గోవిందరావు

—ప్రతివాది-(జెడ్జిమెంటుడెట్టర్)

వేలం ప్రకటన:-

పై నెంబరు డిక్రీ ప్రకారం వగైరాలు రాబట్టుటకు వాది, ప్రతివాది తాలూకు ప్రథమ జప్తు చేయించిన విజయనగరం సంతపేట నార్తువార్డు వరవతివీధిలో సదరు వీధినుండి కుప్పిలివీధికి వెళ్ళేరోడ్డుకు దక్షిణశ్రేణిలో వున్నటువంటిన్ని ప్రతివాదికి హక్కు అనుభవములలో వున్నటువంటిన్ని మున్సిపల్ Asst. నె. 1076 రు. T. S. నెం. 562 రు, డోర్ నెం. 3-5-23 (1) గలిగినటువంటిన్ని: [తూ-ప] గ. 17 లు, అం. 6 లున్ను [వు-ద] గ. 8 లున్ను కొల్తలుగలిగినటువంటిన్ని మూడుగదుల పెంకుటియిల్లు, అందలి నివేశనం ప్రొక్లమేషను షరతులకు లోబడి 11-10-1965 తేదిన పగలు 11 గంటలు లగాయతు పై కోర్టువారియెదుట వేలం కాబడును. గనుక కావలసినవారు సదరు తేదిన పై కోర్టుకు హాజరై వేలంలో పాటపాడుకొనవచ్చునని ఇందుమూలముగా ప్రచురణచేయడమైనది. మిగతా వంశములు వాది అడ్వకేటుగారి ఆఫీసులో, ఆఫీసుటైంలో వుచితముగా తెలియచేయడమవును. వాది కిమ్మతు రూ. 3000/- లు, దేబామీనుగారి కిమ్మతు రు. 8000/- లు, సర్కారుపాటరు. 8000/- ప్రతివాది కిమ్మతు యిచ్చుటలేదు.

—జి. రెడ్డి - అడ్వకేటు.

కందుకూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. 70 of 64. O. S. 125 of 62

రాయి వీరరాఘవులువగైరా —వాదులు.

రావినూతల వెంకటసుబ్బమ్మ వగైరా

... —ప్రతివాదులు.

పై నెంబరు యీ క్రింది వాదులు తా॥ షెడ్యూలుఆస్తి 13-9-65 తేది పై కోర్టు వారియెదుట యాలము జరుపబడును.

షెడ్యూలు:- నెల్లూరు రి. డి. కందుకూరు సబ్ డి. లో చేరిన కందుకూరు తా॥ వావిలేటిపాడు గ్రామంలోని నెం. 39 రు పట్టాదాఖలా సర్వే నెం. 181/4 రు యు 4-02 ట్లుకు హద్దులు:- [తూ] డొంక [ద] రాయి వీరరాఘవులు భూమి [ప] నవులూరి రంగయ్యభూమి [ఉ] నవులూరి రంగయ్య భూమి. పై హద్దులలోని యు 4-02 ట్లు మెట్టభూమిలో వాదులకు హక్కుగల సమష్టిన యు 2-73 సెంట్లు. సర్కారుపాట రూ. 1000/- లు.

—కె. సుబ్బరాయుడు, అడ్వకేటు.

కావలి సబ్ కోర్టులో

E. P. No. 25 of 1965.

O. S. No. 40 of 1964.

పేటేటి వెంకయ్య —వాది.

షేరు మీరాసాహెబ్ —ప్రతివాది.

ఇందువల్ల తెలియచేయునది యేమనగా:-

ఈ దిగువ షెడ్యూలుదాఖలా స్థిరాస్తిని పై కోర్టుయెదుట 20-9-65 తేదిన బహిరంగమైన యాలము జరుపబడును. కాబట్టి పాట పెట్టదలచినవారు పాటపెట్టవచ్చును.

— షెడ్యూలు —

కోవూరు తాలూకా, తలమంచి గ్రామములో ప్రతివాది తాలూకు సర్వే

నె. 628 రు కొరుమానాణి	యు	3-39 ట్లు
నె. 643 రు డిటో	యు	3-47 ట్లు
నె. 627 రు డిటో	యు	5-94 ట్లు
—కుల్లు-	యు	12-10 ట్లు

మాగాణి సర్కారుపాట రూ. 30,000/-

—యం. కృష్ణమూర్తి,
వాది అడ్వకేటు.

ఆర్థిక క్లిష్టతలను సర్దుకొంటూ వెంకటగిరి రాజావారి భూరివిరాళంతో

కళాశాలగామారిన వి.ఆర్.హైస్కూలు

(4 వ పేజి తరువాయి)

ఆర్థిక యిబ్బందులు అట్లనేవుండేవి. అప్పు డప్పుడు వుపాధ్యాయులకు నెలలపర్యంతం జీతాలు ముట్టేవికావు. అయినా వారి వుత్సాహం తరిగేదికాదు.

చిత్రవిచిత్రమైన పద్ధతులన్నీ ఆలోచిం చారు– స్కూలుకు నిధులు సేకరించాలని. ఉదాహరణకు– స్కూలు పేరుతో వర్తకశాస్త్రవిధానము సంపాదించుకోవాలను కున్నారు. జాయింట్‌స్టాక్‌పద్ధతిన షేర్ల పథకాన్ని ఆలోచించారు. మరో తమాషా పథకం– వివాహాలు, ఉపనయనాలు జరిగినప్పుడు పన్నులమాదిరిగా వసూలు చేయాలనుకున్నారు. ఇన్ని ఆలోచనల మధ్య వెంకటగిరి సంస్థానంవైపు స్కూలుకమిటీదృష్టి అనుకోకుండానే ప్రస క్తమైవచ్చింది. ప్రారంభంలో వారిచ్చిన స్వల్పవిరాళం స్కూలును కొంత ఆదు కొన్నది. స్కూలులెక్కలు, రిపోర్టులు రాజావారికి పంపుకొంటూవుండేవారు. శ్రీ వెలుగోటి రాజగోపాలకృష్ణయాచేంద్రబహా దూర్ వారివద్దకు వొక డెప్యుటేషన్‌గా కూడావెళ్లారు.

1886 సంవత్సరారంభంలో రాజావారు రూ. 15 వేలు విరాళం ప్రకటించి, ప్రభుత్వ ప్రోనోట్లుగాని కొన్ని షరతులతో ఒక ఎండోమెంట్‌ను యేర్పాటుచేశారు. అ తర్వాతనే స్కూలును వెంకటగిరిరాజా స్కూలుగా నామాంకితంచేశారు.

ఈ సమయానికి మరో యిబ్బందికూడా యెదురైంది. పురాతన భవనం శిథిల మవుతూ వచ్చింది. పెరుగుతున్న విద్యా ర్థులదృష్ట్యా పున్నర్భవనవసతికూడా చాలేది కాదు. విద్యాచట్టం ప్రకారం అర్హతలు కల్గిన టీచర్లు దొరికేవారుకాదు. ప్రభుత్వం నుండి ఎన్ని తాకీదులు వస్తున్నప్పటికీ యీ లోపాలుసరిదిద్దుకోలేకపోయారు. 1887లో గ్రాంటు నిలుపుదలచేసినప్పుడు రిపేరుపని ప్రారంభించారు. రాజాగారు మళ్ళీ ఆదు కొన్నారు. 5 వేలు విరాళంగాను, 5 వేలు అప్పుగాను యిచ్చారు. భవనం రిపేర్లచేసి, నూతనంగా మూడు గదులు నిర్మించుకో గలిగారు. ఈ కొత్తగదులకు 1888 వసం ఐరు 12 తేదిన గవర్నర్ లార్డ్ కన్నె మెరా గారు ప్రారంభోత్సవం చేశారు. 1901 వరకు చెప్పుకోతగిన సంఘటన యేమీ జరగలేదు. 1901 జులై 24 న స్కూలును చట్టబద్ధమైన సొసైటీగా రిజిష్టరు చేశారు. ఈ సంవత్సరమే అబ్దుల్ ఖరీమ్ ఖాజా అనే వర్తకవర్యుడు కంట్రాక్టరు స్కూలు ప్రయిమరీ బ్రాంచిని స్థాపించారు. 2 వేలు విలువచేసే భవనం యిచ్చారు. మరో రెండువేలు విరాళంకూడా యిస్తా మన్నారు.

ఈస్టుహాలు

1902 లో గవర్నరు లార్డు ఏంప్టిల్ స్కూలును సందర్శించారు. ఆ హామతి ప్రదాన సభకు అధ్యక్షత వహించారు కూడా. అప్పటి ఈస్టుహాలుకు శంకుస్థాపన కూడా వారిచేతనే చేయించారు. నెల్లూరు పౌరులనుండి సేకరించిన విరాళాలు, ప్రభుత్వం భవనపు గ్రాంటులు, వెంకటగిరి రాజాగారి సాయంతో 1906 లో 11,300 రూపాయల ఖర్చుతో యీ భవన నిర్మా ణం పూర్తయింది.

1905 ఫిబ్రవరిలో కమిటీవారు మరో ప్రాథమికపాఠశాల నిర్వహణను చేపట్టి (అక్కరాజు రామయ్యగారి ప్రాథమిక పాఠశాల) దానిని తమ స్కూలు పువ శాఖగా చేశారు. 1908 లో రంగనాయకుల పేటలో మరోబ్రాంచినికూడా స్థాపించారు. 1909 లో యెందువల్లనో మూసివేశారు.

సాంస్కృతిక విభాగాలు

మొదటిసంవత్సరమే స్కూలులో 'డిబే టింగ్ సొసైటీ'ని స్థాపించారు. 1875 మే 27 తేదిన మొదటి డిబేట్ జరిగింది. కుక్కల్నిచంపడం, మద్యపానం, గ్రామీణ –పట్టణ జీవితం, స్త్రీవిద్య, విలాస యాత్రలు మున్నగు అంశాలమీద చర్చలు జరిపినట్లు తెలుస్తున్నది. రెండు వ్యాయామ మందిరాలుకూడా యేర్పాటు చేసుకొని, స్కూలుముందరి మైదానాన్నికొని ఆటలు ఆడుకొనేందుకుకూడా యేర్పాట్లు చేసు కున్నారు.

గ్రంథాలయం – పఠనమందిరం

1875 లో అప్పటి నెల్లూరు హెడ్ క్వార్టర్స్ పోలీస్ ఇన్‌స్పెక్టరు శ్రీ ఎం. దొరస్వామిమొదలియార్ బి. ఏ. గారు తమవద్దవున్న గ్రంథాలు బహూకరించ డంతో ఒక చిన్న గ్రంథాలయం ప్రారం భము చేసుకోగలిగారు. తర్వాత క్రమేపీ కొన్నిపుస్తకాలు చేరుతూవచ్చాయి. స్కూలు నిధులనుండికూడా కొన్ని కొంటూవచ్చారు. అంబూరు సుబ్బానాయుడు, ఎం. కొండప నాయుడు మొదలైనవారు అప్పుడప్పుడూ గ్రంథాలు పంపుతూవచ్చారు. ప్రఖ్యాత పండితులు, 'అముద్రితగ్రంథచింతామణి' పత్రిక సంపాదకులు అయిన స్వర్గీయ పూండ్ల రామకృష్ణయ్యగారు తమవద్దవున్న అమూల్య గ్రంథసంచయాన్ని స్కూలుకు యిచ్చివేశారు. ఒక చిన్న పఠనమందిరం కూడాయేర్పడి, పత్రికలుతెచ్చి బల్లలమీద వుంచేవారు, స్కూలుపిల్లలు చదువుకొనేం దుకు వీలుగా.

తొలి హెడ్‌మాస్టర్లు

స్కూలు ఆర్థిక అనిశ్చిత పరిస్థితి కొంత కారణం కావచ్చునేమో–పాఠశాల అధ్యాపకవర్గం మారుతూవచ్చింది. మొదట హెడ్‌మాస్టరుగా శ్రీ నారాయణస్వామిగారి మహిమాన్విత సేవలనుగురించి ముందే చెప్పుకున్నాము. వారు అక్షరాలా ఆదర్శ వుపాధ్యాయులు– డాక్టర్ అర్నాల్డురుగ్బీ కోవకు చెందినవారు. 1878 లో వారు స్కూలును వదిలినతర్వాత నీలంరాజు అప్పారావు బి. ఎ. గారు వొక సంవత్సరం పనిచేశారు. వారి తర్వాత జాన్‌రాబర్ట్ అండర్‌సన్ 1882 వరకు హెడ్‌మాస్టరుగా పనిచేశారు. ఆతర్వాత దేవరకొండ వెంకటరామయ్య బి. ఏ. గారు హెడ్ మాస్టరుగా వచ్చారు. ఆ తర్వాత కొంత కాలానికి స్కూలు ఆర్థిక పరిస్థితిని గమ నించికాబోలు మిషన్‌స్కూలు అసిస్టెంటుగా వెళ్లారు. మిషన్‌స్కూలు అసిస్టెంటుగా వుండిన సి. అరవమూడు అయ్యంగారు యీస్కూలు అసిస్టెంటుగా వచ్చిచేరారు. తర్వాత వారు అనారోగ్య కారణంగా సబ్ రిజిస్ట్రారుగా వెళ్లిపోయారు. ఇ. టి. బెర్నార్డ్ గారు కొంతకాలం యీ స్కూలులో పని చేశారు. 1885 లో శ్రీ కుప్పిశెట్టి వెంకట రామారావునాయుడు బి. ఎ. హెడ్‌మాస్ట రుగా చేశారు. 1901 అగస్టులో వారు దివంగతులయ్యారు. 16 యేండ్లపాటు వీరు చేసినసేవ ఎంతో నంస్తవనీయమైనది. తర్వాత వీరి స్థానంలో శ్రీ ఎ. సంతాన రామయ్యంగారు బి. ఎ. 1901 అక్టో బరులో హెడ్‌మాస్టరుగా వచ్చారు. వీరి ఆంగ్లభాషాబోధన యెంతో విశిష్టమైనదిగా ప్రఖ్యాతివహించినది. వీరు చాలకాలం హెడ్‌మాస్టరుగా పనిచేసి స్కూలును వొక వున్నత విద్యాసంస్థగా తీర్చిదిద్దారు. ఆ తర్వాత వచ్చిన అధ్యాపకవర్గంవారు ఈతరంవారికి తెలిసినవారే.

భాషా తరగతులు

1883 లో సంస్కృత తరగతులను కూడా ప్రారంభించారు. స్థానిక దివ్యజ్ఞాన సమాజంవారు యీ సంస్కృతశాఖ పండి తుని జీతం ఇచ్చుకొనేవారు కొన్నిసంవత్స రాలవరకు. తర్వాత తమిళం, హిందూ స్థానీ భాషాతరగతులనుకూడా ప్రవేశ పెట్టారు. ఆరోజుల్లో ఉత్తరాది ప్రాంతాని కంతా సక్రమంగా నిర్వహింపబడే విద్యా సంస్థల్లో యీ నెల్లూరు హిందుస్కూలే మొదటిదిగావుండేది. స్థానిక అమెచ్యూర్ నాటకసమాజం (అంటే నేటి ప్రొగ్రసివ్ యూనియన్) వారు 1900 నుండి "శేషా చారి మెడల్" అనేపేర మెట్రిక్యులేషన్ తరగతిలో మొదటగా వచ్చిన విద్యార్థికి వరుసగా కొన్నిసంవత్సరాలపాటుప్రత్యేక బహుమతిని యిస్తూవచ్చారు. తరువాత యెందువల్లనో యీ సూర్గంలో శాశ్వత యేర్పాటు జరగలేదు.

వెంకటగిరిరాజా భూరివిరాళం

1908 లో వెంకటగిరి రాజావారు 35 వేల రూపాయల విరాళమిచ్చి, పూర్వం యిచ్చిన 15 వేలనుకూడా కలిపి మొత్తం రూ. 50,000 లను వొక నిధిగా యేర్పరి నారు. ఈ నిధి యేర్పాటుతో యీ స్కూలుకు వొక నమ్మగమైన హంగుపేర్పడి పొడిదుడుకులులేని స్థితి ప్రాప్తించింది.

1908 పాఠశాల వుత్సవదినంనాడు మాట్లాడుతూ శ్రీ నుంకు నారాయణస్వామి శెట్టిగారు యిట్లన్నారు: "A tender sapling planted on a rocky soil on a mid-summer day has against adversities of a formidable nature grown into a mighty tree shedding its beneficient shade far and wide"

"ఒకనాటి మిట్టమధ్యాహ్న సమయాన కఠినశాల నేలమీద నాటిన వొక చిన్న మొక్క ప్రకృతి వైపరీత్యాలను తట్టుకొని వొక మహావృక్షంగా వర్థిల్లి నీడలను విస్త రిల్ల జేసింది."

ఆమాట అనాటికి నిజమోకాదో గాని యీనాటికిమాత్రం అక్షరాలా నిజమని చెప్పుకోవచ్చు. వారిమాట చలవవల్లనేమో 1920 లో అది కాలేజికూడా అయి జిల్లాలో మొట్టమొదటి కళాశాలగా చాల సంవత్స రాలు పరిసర జిల్లావాసులకుసైతం ఉన్నత విద్యాగంధాలను వెదజల్లింది.

1920 జులై 2 తేదిన శ్రీ వెంకటగిరి మహారాజాగారు కళాశాల తరగతికి ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. కాలేజికి మొదట ప్రిన్సిపాల్‌గా విజయనగరం కాలేజిలో వుపన్యాసకులుగా వుండిన శ్రీ మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్యగారికి వుద్యోగమివ్వబడిందట కాని, తమకు వుద్యోగమక్కరలేదని వెంకటరంగయ్య గారు చెప్పివేసినందువల్ల మొదటి ప్రిన్సిపాల్‌గా శ్రీ రాయసం వెంకటశివుడు గారు వచ్చారు. వి. ఆర్. హైస్కూలు హెడ్‌మాస్టరుగా పనిచేస్తుండిన శ్రీ సంతాన రామయ్యంగారు కూడా ప్రిన్సిపాల్ పద వికి గట్టిప్రయత్నాలు చేసారటకాని ఆయితే వారికి ఎం. ఏ. డిగ్రీ లేకపోయి నందువల్ల ఆ పదవి వారికి లభించకుండా పోయినట్లున్నది. దానికి ప్రతిగా కళాశాల పాలకవర్గంలో ప్రిన్సిపాల్‌తోబాటు సంతాన రామయ్యంగారికికూడా స్థానమిచ్చి గౌరవించారు.

కళాశాల ప్రారంభంనాటికి 18 మంది విద్యార్థులుండినారు. నలుగురు వుపన్యా సకులు–కాజ శివరామకృష్ణారావు(చరిత్ర); ఎం. ఎన్. రాఘవన్ (తర్కం); దుర్భా సుబ్రహ్మణ్యశర్మ (తెలుగు) రాయసం వెంకటశివుడు (ప్రిన్సిపాల్ – ఆంగ్లం) బోధించేవారు. 1921 ఫిబ్రవరి నెలాఖరుకు మూడునెలల జీతాలు కళాశాలబోధకులకు బకాయిపడివుండగా ముందుకూడా యిట్లనే వుంటుందేమోనని భీతిల్లినట్లుగా శ్రీ రాయ సంవారు తన ఆత్మచరిత్రలో వ్రాసు కొన్నారు.

1921 సంవత్సరం జులైనుండి ప్రకృతి గణితశాస్త్రాలుకూడా బోధించేందుకు యేర్పాట్లు జరిగాయి. 1923 జనవరిలో సంతాన రామయ్యంగారు దివంగతులయ్యా రట. 1920 సంవత్సరంలో 18 మందితో ప్రారంభమైన కళాశాల 1928 కల్లా 200 మంది విద్యార్థులయ్యారు. ఆర్థిక పరి స్థితి అంత సంతృప్తికరంగా వుండేదికాదు. నకాలంలో వుపాధ్యాయులకు జీతాలు ముట్టేవికావు. "ఈ విషయమై కళాశాల పాలకవర్గంవారూ, శ్రీ రాజావారు వుపేక్ష చేయుచునే వచ్చారు" అని రాయసంవారు తన ఆత్మచరిత్రలో వ్రాశారు.

1928 సంవత్సరం మే 1 తేది రాయ సంవారు ప్రిన్సిపాల్ పదవినుండి విర మించితప్పుకున్నారు. తర్వాత శ్రీ మామిడి పూడివెంకటరంగయ్యగారు మూడేళ్లప్రిన్సి పాల్‌గా పనిచేసినపిదప శ్రీ ఎం. ఎన్. రాఘవన్ 1931నుంచి దశాబ్దంపైగాప్రిన్సి పాల్‌గా వ్యవహరించిన మీదటస్వర్గీయ కె. సచ్చిదానందంగారు 1957 వరకు ప్రిన్సి పాల్‌గా పనిచేశారు. తర్వాత వచ్చినవారు ఈతరంవారికి బాగాతెల్సినవారే. 1944లో బి. ఎ., 1951 నుంచి బి. ఎస్‌సి. తరగ తులు ప్రవేశ పెట్టబడి యిప్పుడు మండ లంలోని పెద్ద కళాశాలలగా వుంటున్నది.

కాఫీలేకుండా కాలం గడపదు!

అంతటి ప్రాణప్రదమైన కాఫీ ఎంత బాగుండాలి?

మీకు రుచిగా - సంతృప్తికరంగా - చురుకుదనంగా - ఆరోగ్య కరంగా వుండాలంటే కల్తీలేని స్వచ్ఛమైన కాఫీపొడి వాడాలి:

ఎవరిదైనా కొనండి - ఎక్కడైనా కొనండి

ప్యూర్‌కాఫీ మాత్రం కొనడం తప్పకండి!

ప్యూర్‌కాఫీ రుచిఏమిటో తెలుసుకోవాలంటే మామిడ్డైమీద మాకాఫీ ఒకకప్పు సేవించి చూడండి. మీ కుటుంబానికి మంచి కాఫీ కావాలంటే మా డికెక్షన్ లేక స్పెషల్ కాఫీపొడిని వాడండి.

కాఫీ త్రాగినతర్వాత మా వక్కపొడిని ఎటూ మీరు వేసుకోకుండా వుండలేరు!

నిర్మలకాఫీవర్క్సు - ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు

(ఫోన్ :: 280)

కొట్టు అమ్మబడును

నెల్లూరు చిన్నబజారు వార్డు నెం. 19 రు, డోర్ నెం. 382 రు గల 5 అంకణముల అంగడి కొట్టు అమ్మబడును. వివరములకు:-

నెల్లూరు ఏజన్సీస్,

(తిప్పరాజువారిసత్రం)

ట్రంకురోడ్డు.— నెల్లూరు

ఇలుపూరు గ్రామపంచాయతీ

టెండరు నోటీసు

* * *

సూళ్ళూరుపేట తాలూకా, యిలుపూరు గ్రామ పంచాయతీ యేరియాలోని యీ దిగువ సుదహరించిన పనులకు సీల్చువేయు బడిన టెండర్లు ఈ పంచాయతీ ఆఫీసులో 6-9-1965 తేది సా॥ 4 గంటల వరకు పదరు పంచాయతీ సర్పంచ్‌గారిచేగాని, వారి అనుమతి పొందినవారిచేగాని సీల్డు టెండర్లు తీసుకొనబడి, అదేరోజు సాయం కాలం 4-30 గంటలకు హాజరుకాబడిన టెండరుదార్ల సమక్షమున తెరువబడును. ఇతర వివరములు ఆఫీసు పనిచేయు కాలములో తెలుసుకొనవచ్చును.

(1) వీధిరోడ్డు వేయుట:-

ఎస్టిమేటు మొత్తం	రూ. 1550/-
ధరావతు	రూ. 80/-

(2) బందెలదొడ్డి కాంపౌండుగోడ కట్టుట:

ఎస్టిమేటు మొత్తం	రూ. 940/-
ధరావతు	రూ. 50/-

యం. రాఘవయ్య మొదలి,

సర్పంచ్ - ఇలుపూరు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ వర్క్సుశాఖ, నెల్లూరు.

టెండరు నోటీసు

****

పనిపేరు:- నెల్లూరుజిల్లా, కనుపూరు కాల్వ తవ్వకము 19/7-వ మైలు నుండి, 20/0 మైలువరకు.

సూపరింటెండెంట్ ఇంజనీరుగారి ఆఫీ సులో 6-9-65 తేదిన పై పనికి కె. టు. ఫారములో సీల్డుటెండర్లు తీసికొనబడును.

టెండరు డాక్యుమెంట్లఖరీదు రూ. 10-20

టెండరు డాక్యుమెంట్లు కోరుటకు ఆఖరు తేది } 1-9-1965

టెండరు ధరావతురుసుము రూ. 3750/-

సి. హెచ్. జగన్మోహనరావు,

సూపరింటెండెంగ్ యింజనీరు,

నెల్లూరుసర్కిల్ - నెల్లూరు

గుత్తి డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C: No. 603 of 1962.

E. P. No. 608 of 1964.

బొమ్మగాని హనుమప్ప —వాది.

ఈడిగె లక్ష్మినారాయణ —ప్రతివాది.

యేలము నోటీసు:-

షెడ్యూలు దాఖలా ఇల్లు పై కోర్టువారి యెదుట 22-9-65 తేది పగలు 11 గంట లకు యేలము వేయబడును. కొనదలచిన వారు పై తేదిన కోర్టువారు నిర్ణయించు షరతులకు లోబడి కొనవచ్చును.

— షెడ్యూలు —

అనంతపురంజిల్లా, గుంతకల్లు సబు రిజిష్ట్రేషన్ డి. చేరిన వాదరుపేట పంచా యతీలో చేరిన ఇంటినెంబరువారి వివరం:- [తూ] సర్వే నెం. 214-A రు [ప] రస్తా, దేవమానుదు [ద] రస్తా [వు] గద్దాపె మునెప్పరావు తరిఖాలు. [తూ-ప] 8 గజ ములు [వు-ద] 8 గజములు. దక్షణము తలవాకిలి గలిగినది.

—ఎం. నారాయణరావు—వాదివకీలు.

సేవ్య సేవక సంబంధాలు లేవు-
ఉన్నదంతా స్నేహితుల సమష్టియాజమాన్యం

([illegible])

పోలేదు. అవి తీవ్రవిద్వేషాలతో ముళ్లుగా చీలిపోనందుకే వారిని అభినందించాలి. ఏ బంధకాననానికి లొంగని వీరందరూ ఒక్కటయ్యారు, ప్రేమకుతప్ప?

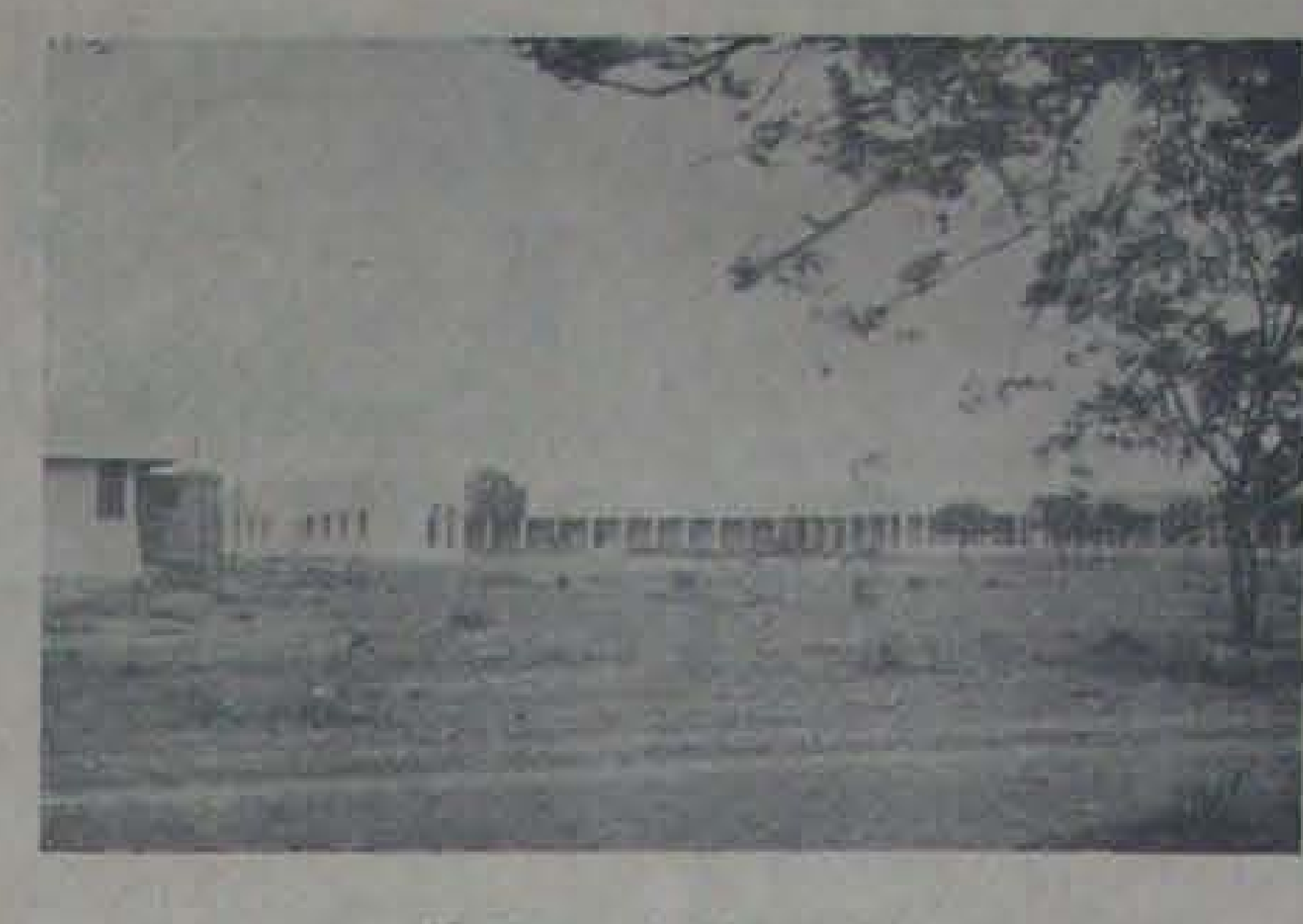
ఉన్నదంతా ఒకేఒక్క సమానుల సమ్మతిపరిపాలన! సేవ్యసేవక సంబంధాలు లేవిక్కడ. స్నేహితుల సమష్టియాజమాన్యం! పెత్తనాలులేవు, [illegible]లు లేవు. పరస్పర విమర్శలున్నాయి. సహనం వున్నంతగా అధికార దుష్ప్రయోగం లేదు. ఉండేవీలుకూడా కొద్ది. సమవయస్కత, నిత్యసాహచర్యం, భావసామరస్యం, ఈ దోషాలను మొగ్గలోనే తుంచివేస్తుంది. ఏవ్యక్తి, ఏవ్యక్తుల కూటమి సర్వసుగుణోపేతం కాలేదుకాబట్టి మానవ సంబంధాలలో ఘర్షణలు తప్పవు. వాటి తీవ్రతను తగ్గించడమే చేయదగింది. మేనేజిమెంటు వల్లన చిరుబురులూ, కోపాలూ, సాధింపులూ; అధ్యాపకుల వల్లన మనస్తాపాలూ, అలకలూ, ఎక్కడైన వుంటాయి. అయితే విశ్వోదయావరణలో ఇవి యింతవరకూ యెలాంటి అవాంఛనీయ పరిణామాలకూ దారితీయలేదు. పైపెచ్చు, పరస్పర సహకారం ఇప్పుడిప్పుడే కొత్తచిగుళ్లు తొడుగుతున్నది. ఉదాహరణకు, ఆవరణ లోపలా వెలుపలావున్న అనేక విద్యార్థి వసతిగృహాలను రోజువారీగా దర్శించి సరిచూచేబాధ్యత అధ్యాపక వర్గానికే దత్తమైంది. ట్రైముటేబిలుతో సరిపెట్టుకొనే తత్వంగాక, తమ తీరికసమయాన్ని నిర్వ్యాపారత్వానికో వ్యసనాలకో వెచ్చించే పద్ధతిగాక, కొత్తకొత్త బరువులనుతమపై మోపుకొనే అధ్యాపకులు మారుతున్నారు. వారులేకుంటే, విశ్వోదయకు కాలుచేతులు లేనట్లే.

విద్యార్థుల ముక్కు మొగానెరుగనంతగా విశ్వోదయ సంఖ్యాబలం పెరిగిపోలేదు. క్లాసురూములలో ప్రతి విద్యార్థినీ పేరుపేరునా పలకరించి, అతని విద్యాప్రమాణాలను ఎప్పటికప్పుడు సరిదిద్దుతూ, అతనితో సాన్నిహిత్యం పెంపొందించుకోవడం సాధ్యమౌతున్నది. అయితే యీ సామీప్యం చాలదు. క్లాసురూముకే అది పరిమితంకాలేదు. వారంలో పొకరోజున ఒక వేళలో అధ్యాపకుడైన ప్రతిఒక్కడూ స్వల్పసంఖ్యాకులైన విద్యార్థులను క్లాసు బయట ఏదో ఒక స్థలంలో కలుసుకొని వారితో యిష్టాగోష్ఠి చేస్తాడు. పైచూపులకు ఈ వ్యవహారం చులకన చేయదగినంత సామాన్యంగా కనిపించవచ్చుగాని, దీనిలో ఎంతో తత్వం గర్భితమైవుంది. వైదికయుగంలో ఋషులు సచ్ఛాత్రులను ముందిడుకొని తత్వోపదేశం చేసేవారు. ఆ ఉపదేశాలే ఉపనిషత్తులు. ఉపనిషత్ శబ్దానికి సమీపోపవిష్టులైన శిష్యులకు గురువుచేసే ఉపదేశమనే అర్థవివరణ. నిర్మాణంలో మా 'సెమినార్లు' వైదికయుగ సంస్థను పోలివుంటాయి. అయితే వాటిప్రయోజనంవేరు. సెమినార్ అనే పదానికిగల మూలాలలో ఒకదానికి 'నారుమడి' (Seminary) అనే అర్థం వుంది. అలాగే, అపరిణత మనస్కులైన లేబ్రాయపు వారిని తీర్చిదిద్దడమే, వారిని వ్యక్తులుగా మలచడమే మా సెమినార్ వ్యవస్థ సంకల్పం. సన్నిహితమైన నిత్య సంపర్కంవల్లనే ఇది సాధ్యమౌతుంది. కాలేజి లోపలా వెలుపలా విద్యార్థి నడవడిని అభిరుచిని పర్యవేక్షించడానికి యిది చాలా వుపయుక్తమౌతుంది. ఇప్పటికి విశ్వోదయ ప్రత్యేకత పాక్షిక రాజకీయ కక్షలతో విద్యాసంస్థల జీవితాన్ని ఏటేటా కల్లోలపరుస్తున్న విద్యార్థి యూనియన్లకంటే నిజానికి యిది ఎక్కువ ప్రయోజనకారి. సెమినార్ల వల్లన్నే యిప్పుడు విద్యార్థుల కార్యకలాపాలన్నీ నిర్వహింపబడుతున్నాయి. వక్తృత్వం, వ్యాసరచన, మాక్ పార్లమెంటు, మాక్ యు. యన్. ఓ. రంగప్రయోగం-వీటన్నిటినీ సెమినార్లే నిర్వహిస్తున్నాయి: అంటే, విద్యార్థులూ వారి అధ్యాపకులూ కలిసి ఒకే ఒక విశాల ప్రాతిపదికమీద స్వాతంత్ర్యం నెరపుకొంటున్నారు. విశ్వోదయ ఒక రాజ్యమనుకుంటే ఇందులో పాలకులూ పాలితులూ అని రెండు కక్ష్యలులేవు. ఏకకాలంలో పాలించుకొంటూ పాలింపబడుతూవున్న రాజ్యం లాంటిదిది. ప్రజాస్వామ్యానికి యింతకంటే గొప్ప నిర్వచనంలేదు.

ఇది ఆమూలాగ్రమూ ఒక ఉన్మత్తుని పగటికల అని కొట్టివేసే ప్రబుద్ధులూ లేకపోలేదు. దీనినొక కపట నాటకంగా భావించి, ఏప్పి నిరంకుశత్వానికి వేసిన ప్రజాతంత్రపు మేలిముసుగంటూ విమర్శించేవారూ వున్నారు. ఇది నియంతృత్వమే అయితే, ఇంటిలో తండ్రి పెత్తనంకూడా నియంతృత్వమవుతుంది. తండ్రి గద్దింపూ, తల్లి లాలింపూ, మిత్రుని హితోక్తి, భార్య ప్రియోక్తి, వైద్యుని సలహా— ఇవన్నీ కలగలిసిన వ్యవహారం విశ్వోదయది. అందుచేతనే మా సంసారంలో కీచులాటలున్నాయేమోగాని రచ్చలు, రాపిడ్లులేవు. మందలింపులున్నంతగా అదలింపులులేవు. ఒద్దిక, ఓర్మి, కూర్మి— ఇవి మా సాధనోపకరణాలు. ప్రేమ మా ఆయుధవిశేషం. సంస్కృతివ్యాప్తి మా ధ్యేయం.

"సర్వకళలూ, సర్వవిద్యలూ
సర్వసంస్కృతులూ ఒకటిగా పల్లవించి
సర్వవ్యాపకమైన మానవాత్మ
సత్యసౌందర్యసౌజన్యగీతాన్ని ఆలపించే
వైతాళిక [illegible]
విశ్వోదయ తపన! తపస్సు!"

విశ్వోదయస్వప్నం విమల మానవలోకం—లేమి, బాధ, అవిద్యలనే అడ్డంకులులేక మానవాంతరాళం స్వచ్ఛందంగా శతపత్రమై వికసించి సువాసనలతో ఆకాశమంతా నింపినప్పుడే "ఈ స్వప్నం నిజమౌతుంది. ఈ స్వర్గం రుజువౌతుంది." అంతవరకూ విరామంలేదు, మజిలీలు మాత్రమేవున్నాయి. గమ్యం సుదూరాన వుండి నిరవాహ్వానాలు పంపుతోంది. నడవాలి ముందుకు, మున్ముందుకు!



కావలి కళాశాల హాస్టలు భవనాలు

మీ ప్రత్తి పంట లాభాలను

CYANAMID

మెలాథియోన్ తో

అధికం చేయండి!

కీటకాల బెడద నుంచి ప్రత్తి తోటను కాపాడే క్షేమకరమైన క్రిమినాశని

సయానమిడ్ మెలాథియోన్ శక్తివంతమైన సర్వవిధ క్రిమిసంహారిణి

సయానమిడ్ మెలాథియోన్ బజారులో దొరికే ఏ ఇతర క్రిమినాశని కన్నా ఎక్కువ రకాల కీటకాలనూ, చీడలనూ అద్భుతంగా నిర్మూలిస్తుంది. 80 రకాల పంటలను నాశనం చేసే నూరు రకాల చీడపురుగులనూ, పశువులకూ, కోళ్లకూ, జంతువులకూ, మనుషులకూ హాని కలిగించే కీటకాలనూ సంహరిస్తుంది. ప్రతి పంటకి పరమ శత్రువులైన ఎఫిడ్స్, కాటన్ బగ్స్, కాటన్ జసిడ్స్, కాటన్ లీఫ్-రోలర్స్, కాటన్ ప్లాంట్ మైస్, కాటన్ వైట్ ఫ్లైస్, త్రిప్స్ వంటి అనేక చీడలను క్షణంలో నాశనం చేస్తుంది. సయానమిడ్ మెలాథియోన్ ఒక్క చుక్క వేస్తే చాలు, వేలకొద్దీ కీటకాలు వెంటనే చస్తాయి! పైగా ఇతర క్రిమినాశక ద్రవ్యాలకు పొర్తిగా మొండికెత్తిన కీటకాలను కూడా ఇది తుదముట్టిస్తుంది.

అయినా సయానమిడ్ మెలాథియోన్ క్షేమకరమైనది

సయానమిడ్ మెలాథియోన్ క్షేమకరమైనది కనకనే చెరకు తోటకి ఏ హానీ కలగదు: పశువులకూ, కోళ్లకూ. పొలంలో పనిపాటలు చేసే వారికి ఏ ప్రమాదమూ జరగదు: తోటలో చల్లేటప్పుడు ముసుగు వేసుకోనక్కరలేనంత క్షేమకరమైనది.

సయానమిడ్ మెలాథియోన్ చల్లండి...ఏ ఏటికా యేడు ఏ పంటకా పంట పుష్కలంగా పండించండి

CYANAMID

మెలాథియోన్



పంట చీడలకు క్షయకరం
పల్లె రైతులకు క్షేమకరం





CMCI 4 TE

సయానమిడ్ ఇండియా లిమిటెడ్, పోస్టు బాక్సు 1994, బొంబాయి 1.

Situation Vacant

* * *

Applications are invited by the undersigned from qualified persons for the posts of Bank Inspectors in the Co-operative Central Bank Limited, Nellore upto 10—9—65.

Qualifications required:-

1. S. S. L. C. Passed or its equallent examination.
2. A pass in 'CO-OPERATIVE TRAININC for Non-Official Subordinates" Course.

The candidates should furnish original certificates in respect of Educational and Technical qualifications and also proof of age at the time of interview.

—A. VENKATA REDDY,
President.
Nellore, 20-8-65.

In the Court of the District Munsiff of KUPPAM.

O. E. P. No. 6 of 1965.

O. S. No. 75 of 1962.

Between:-

Subrahmanyiah (died) by his L. Rs. B. Subbiah & another —Decree Holders.

And

M. V. Ramachandra Rao —Judgment Debtor.

The schedule mentioned immoveable property of the defendant is ordered to be sold in Court auction at the above court on 27—9—65 between 11 a. m. to 5 p. m. Public who are interested may take part in the auction sale and bid.

SCHEDULE:-

Chittoor District, Kangundi Sub registration dist. House situated in Nethaji Road, Kuppam, within the limits of Kuppam Panchayat Locality No.2. East: Rajakalva, South: Shop bearing D. No. 3-1-46 belonging to M. Venkata Reddy and P. Venkatamuni Chetty, West: Kuppam — Palmaner Road, North: Lane & Police Lone, last house bearing Door No. 3-1-42.

D. H. terraced house Nos. 3-1-43, 3-1-44, 3-1-45.

Value: Rs. 5000/- subject to mortgage of Rs. 5000/-

—D. V. Gopal Rao,
Advocate for D. H.

In the Court of the Subardinate Judge, ANANTAPUR.

I. P. No. 19 of 1965.

Between:-

R. Lakshmipathi —Petitioner.

And

Y. Narasimha Murthy and Others —Respondents.

The petitioner has filed I. P. No. 19 of 65 to adjudicate him as an insolvent and the same petition is posted to the notice of the respondents on 31—8—65. They may appear in person or through their Advocates failing which, the matter will be decided exparte

—L. Krishna Rao,
Advocate for the Petitioner.



* * * కొలను బ్రహ్మానందరావు * * *

"రహస్యం" ప్రారంభోత్సవం-నాగేశ్వరరావు కారుపై రాళ్లవర్షం

ఆగస్టు 6 వ తేదీన శంకరరెడ్డి నిర్మిస్తున్న 'రహస్యం' చిత్రం ప్రారంభోత్సవం హైదరాబాదులోని సారథీస్టుడియోస్‌లో జరిగింది. ఆర్థికమంత్రి డాక్టర్ చెన్నారెడ్డి కెమెరాస్విచ్ ఆన్‌చేశారు. నాగేశ్వరరావు, కృష్ణకుమారి, కెమెరాముందు నిలబడ్డారు. రేలంగి 'క్లాప్'కొట్టారు. ఈ తొలి షెడ్యూలులో నాగేశ్వరరావు, కృష్ణకుమారి, రంగారావు, ఛాయాదేవి, వరలక్ష్మి, లింగమూర్తి, కాంతారావు, రేలంగి, నాగయ్య పాల్గొన్నారు. వీరితోపాటు అలనాటి అందాల హీరో సి. హెచ్. నారాయణరావుకూడా మళ్లీ తెరపైకిరావటం విశేషం.

తొలిషెడ్యూలులో పాల్గొన్న నటీనటులతోపాటు, ప్రారంభోత్సవానికి కథానాయిక సరోజాదేవికూడా హైదరాబాద్ వెళ్లివచ్చింది. వీరుగాక సూర్యకాంతం, గిరిజ, గుమ్మడి, రమణారెడ్డికూడా యీ చిత్రంలో నటిస్తున్నారు.

షూటింగ్ ప్రారంభమయేముందు నాగేశ్వరరావు ఈ కొత్తస్టూడియోకు వస్తుంటే, తైటమూగినజనం ఆయన కారుపై రాళ్లు రువ్వారని, కారుగ్లాసులు బ్రద్దలైనాయని, చివరకు పోలీసులువచ్చి గుంపును చెదరగొట్టారని, పోలీసు బందోబస్తుతో 'రహస్యం'చిత్రం ప్రారంభోత్సవం జరిగిందని తెలుస్తోంది.

సావిత్రికి మగబిడ్డ

సావిత్రి, మైలాపూర్‌లోని నర్సింగ్ హోంలో మగబిడ్డను ప్రసవించింది. తల్లీ బిడ్డ కులాసాగావున్నారు. తొలికాన్పులో ఆమె ఆడబిడ్డనుకన్నది. కాబట్టి అందరి ఆడవాళ్లవలెనే ఆమెకూడా ఈసారి మగబిడ్డకావాలని కోరుకుంది. ఆమెకోర్కె ఫలించింది.

మగబిడ్డ కలిగినందుకు జెమినీగణేశన్ కూడా ఆనందభరితుడై రామేశ్వరంలో అభిషేకంచేయిస్తానని మ్రొక్కుకున్నాడు.

సావిత్రి గర్భవతిగావుండగా, దంపతులిద్దరూ రామేశ్వరం తీర్థయాత్రకువెళ్లటం, అప్పుడు గాలివానలోచిక్కుకుని అదృష్టవశాత్తూ బయటపడటం మీకు యింతకుముందే తెలియజేశాను.

వీరాభిమన్యు సెన్సారింగ్

ఒక్కో తెలుగుచిత్రాన్ని సెన్సార్ చేయటం చూస్తుంటే ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది. సెన్సారు సభ్యులు దేనికి అభ్యంతరం చెప్తారు, దేనికి చెప్పరు అనేది ఎవరికీ అర్థంకావటంలేదు.

'దేవత' చిత్రంలో అతి సామాన్యమైన ఒక చిన్నమాటను 'కట్' చేసిన సెన్సారువారు 'వీరాభిమన్యు'లో ఇంత రేంజింగ్‌గా అసభ్యతను ఎందుకు అనుమతించారో ఊహకందని విషయం.

ఆ చిత్రంలోని ఒక దృశ్యం మీకు గుర్తుకు తెస్తాను. మీరే ఆలోచించండి.

ఉత్తర అభిమన్యునిసమాధి వలచింది. వలపు తలపులతో ఆమె విరహాగ్నికి లోనవుతుంది. సాధారణ సినిమా సంప్రదాయంవలెనే ఉత్తరకూడా విరహంతో కోటల్లోపడి తిరుగుతుంటుంది. ఆ ఉద్యానవనంలో స్ప్రింగ్ పాంజెలాలుకూడా ఉంటాయి. ఉత్తర ఒక పాంజెలామీంద 'సెక్సీ'గా పడుకుంటుంది. తల పాంజెల పైన ఉంటుంది. కాళ్లు [illegible] ఉంటుంది. పాంజెల్‌లోంచి వస్తున్న సిటీధార ఆమె మర్మావయవ ప్రాంతాన పడుతుంది. ఇదీ ఆ షాట్! ఈ షాట్‌లోని అర్థం మీరే యోచించండి. విరహాగ్నితో వేసారిపోతున్న ఉత్తరకు అది శాంతినిస్తుంది!!

మన పురాణాల్లోని పాత్రలకు మన నిర్మాతలు, దర్శకులు యిస్తున్న ట్రీట్‌మెంట్ యిది! అసలు పురాణగాథలను వికృతం వాటికి భంగకరంగా తీసినా, అనుమతించరాదని సెన్సారు నిబంధన ఉన్నది. కాని సెన్సారువారు ఈ నిబంధనలను పాటించుటలేదని, ఇటీవల వస్తున్న మన పౌరాణిక చిత్రాలే తెలియచేస్తున్నవి. దీనిని యిట్లాగే వదలివేయటం మంచిదా?

అన్నపూర్ణావారి చిత్రం

'దోస్తి' చిత్రాన్ని ఆధారంగా అన్నపూర్ణావారు తీయాలనుకున్న చిత్రాన్ని ప్రస్తుతానికి వాయిదావేసి అదుర్తి అసోసియేట్ విశ్వనాథ్ దర్శకత్వంలో ఒక చిత్రాన్ని ఆగస్టు 15 వ తేదీన హైదరాబాద్‌లో ప్రారంభించారు నాగేశ్వరరావు, కాంచన, రాజశ్రీ, రేలంగి, గుమ్మడి తదితరులు నటిస్తున్న ఈ చిత్రాన్ని అక్టోబరు నెలలో విడుదల చేయాలని ప్రయత్నం.

మద్రాసులో నాగేశ్వరరావు

ఫిలిం పరిశ్రమలో వెనుకబడినవారి సహాయార్థం ఏర్పాటు చేయనున్న ట్రస్ట్ విషయమై పదిమందితో సంప్రదించేందుకు నాగేశ్వరరావు హైదరాబాద్‌నుంచి మద్రాసు వచ్చారు. మొన్న 19 వ తేదీ సాయంకాలం వాణీమహల్లో బహిరంగసభ కూడా ఏర్పాటు చేశారు. ఈ ట్రస్ట్ విషయమై విపులంగా వచ్చేసంచికలో వివరిస్తాము.

సినిమా పెళ్ళిళ్ళు

దర్శకుడు మధుసూదనరావు కుమార్తె వీణాకుమారికి చిరంజీవి రామలింగేశ్వరరావుకు ఆగస్టు 22 వ తేదీ ఉదయం త్యాగరాయనగర్‌లో బ్రహ్మాండంగా వివాహం జరిగింది. వధువు బి. యస్. సి. చదువుతోంది. వరుడు ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థి. సాయంకాలం రిసెప్షన్‌కు పెద్దలంతావచ్చారు. ఘంటసాల, మాధవపెద్ది, సుశీల, శ్రీనివాస్ మొదలైనవారి పాటకచ్చేరి, కె. వి. మహదేవన్ సంగీతం; 'గొప్పింటి గోత్రాలు' నాటకం, విందు భోజనాలు జరిగాయి.

• • •

ఆగస్టు 14 వ తేదీన దర్శకుడు కామేశ్వరరావుగారి పుత్రిక లక్ష్మీసుందరికి, పానుగంటి వెంకటకృష్ణారావుకు విజయవాడలో వివాహం జరిగింది. వధువు బి.యస్‌సి, వరుడు విశాఖపట్నంలో లెక్చరర్. రాష్ట్రపతి రాధాకృష్ణన్, బి. ఎన్., కె. వి. రెడ్డి, బ్రిజ్‌మోహన్‌దాస్ తదితరులనేకమంది ఆశీస్సులుపంపారు.

"పెళ్ళాడిచూడు"

'ప్రేమించిచూడు' అని పి. పుల్లయ్యగారు చిత్రాన్నితీశారు. అచిత్రం 'విశేషం' కాకపోయినా, ప్రేమించినతర్వాత పెళ్ళి జరగడం మంచిదికాబట్టి, తదుపరిచిత్రానికి పుల్లయ్యగారు "పెళ్లాడిచూడు" అని పేరుపెట్టారు. ఈ చిత్రంలోకూడా నాగేశ్వరరావు హీరో! నిర్మాత వెంకటేశ్వర్లు.

"కన్నెమనసులు" తరిఫీదు

'కన్నెమనసులు'చిత్రం షూటింగ్ కార్యక్రమం సెప్టెంబరులో ఆరంభమవుతుంది. హీరో రామ్మోహన్‌కు గుర్రపుస్వారిలో ట్రైనింగ్ యిస్తున్నారు. నటనలోకూడా యింకా తరిఫీదు యిస్తారనుకుంటా.

'కన్నెమనసులు' నటీనటబృందానికి ట్రైనింగ్ యెక్కువైంది. రిహార్సల్సు చేసి చేసి, వారు 'షేక్'లోకివచ్చినా, మూడ్‌లోకి వచ్చినట్టుగా కాక, ఏదో మెకానికల్‌గా చేసినట్లుగావుంది. ఈ లోపాన్ని ఆదుర్తిసుబ్బారావుగారు గ్రహించివుంటారు. ఈసారైనా వారికి యెక్కువ శిక్షణనివ్వకుండా 'ఈజ్'గా వదిలేస్తే రక్తికడుతుందేమో!

తిరిగి తెరపై అంజలీదేవి

ఆమధ్య స్వంతచిత్రనిర్మాణాన్ని కొనసాగించాలనే దృష్టితో బయటిచిత్రాలలో నటించనని అంజలీదేవి భీష్మించుకున్నది. హిందీచిత్రంతర్వాత ఆమె ఆర్థికపరిస్థితులు తారుమారైనవి. ఆమె మళ్లీ తెరమీదకు వచ్చేందుకు నిర్ణయించుకుంది.

ప్రస్తుతం 'సక్కుబాయి', 'పోతన' చిత్రాలలో నటిస్తోంది. కె. ఎస్. గోపాలకృష్ణన్ తమిళంలో నిర్మించిన 'ఎన్నడా ముడివు' చిత్రంలో కూడా అంజలీదేవి నటించింది. ఆచిత్రం బ్రహ్మాండంగావుంది కూడా!

"కోటీశ్వరుడు"

'దేవత' విజయశంఖం పూరించడంతో పద్మనాభం కొత్తచిత్రానికి సన్నాహాలు పూర్తిచేశాడు. ఆదుర్తి నరసింహమూర్తి హాస్యరసమైన జానపదకథను రాశాడు. స్క్రిప్టువని పూర్తిఅయిందికూడా. పద్మనాభం, రేలంగి ఈచిత్రంలో నటిస్తారు. బహుశా గీతాంజలి కథానాయిక పాత్రను ధరించవచ్చు. దర్శకుడు హేమాంబరధరరావు.

ఈచిత్రం పూర్తికాగానే రామారావు, సావిత్రిలతో 'మాభూమి' అనే చిత్రాన్ని నిర్మించేందుకు తగు సన్నాహాలు జరుగుతున్నాయి. పాలగుమ్మి పద్మరాజు స్క్రిప్టుపని చూస్తున్నారు. రైతు కుటుంబాలకు సంబంధించిన కథ యిది.

బెంగాలీలో పాండవ వనవాసం

తెలుగులో విజయవంతమైన 'పాండవవనవాసం' చిత్రాన్ని కలకత్తాలో బెంగాలీ భాషలోకి డబ్ చేస్తున్నారు.

బెంగాలునుంచి మనం కథలను తెచ్చుకోటం యింతవరకూ రివాజు. ఇప్పుడు అందుకు భిన్నంగాజరగటం విశేషంకదూ!

—

జమున మొగుడు ఎట్టుంటాడు?

13-8-56 తేదీ జమీన్‌రైతు పత్రికలో జమున పెండ్లిసంబరాలు, జమున పెండ్లి జంటఫోటో వడినవి. పత్రిక వెలువడిందో లేదో బజారులో ఒక్కపత్రికలేదు! విచిత్రంగా వెలపోయాయి! మరునాడు ఉదయమునుండి సాయంకాలం ఆఫీసు మూసేవరకు ఒకటే రామందాడి-"జమీన్‌రైతు యిస్తారా" అని. ఒక్కనిముషంగూడ పని జరగలేదు. ముఖ్యంగా ఆడపిల్లలు యెగబడివచ్చారు పత్రికకోసం. "పత్రికలు లేవమ్మా, ఎందుకమ్మా పత్రిక" అని అడిగితే "జమున మొగుడు ఎట్టుంటాడో చూడాలి" అని జవాబువచ్చేది.

ఎట్టుంటాడు? తెల్లగా, పలుచగా, పొడుగ్గా, కడ్డీలాగుంటాడు. మాంచి అందమైన మిలిటరీఆఫీసరువలె వుంటాడు, దానికితోడు తలనిండా చదువుకూడా వుంది.

—

విద్యాసమస్యలు

(2.వ పేజీ తరువా)

నిర్వహణకు వొక ప్రత్యేక డైరెక్టరునునియమించడానికి ఆలోచిస్తున్నారు. ఇది వొక విధంగా కొన్ని కారణాలవల్ల సమర్థనీయమైన యేర్పాటేనని అంగీకరించాలి. ప్రత్యేక డైరెక్టరును నియమించడంవల్ల ప్రభుత్వం ఉన్నతవిద్యకై చేస్తూన్న ఖర్చుకు తగినట్లు ఉత్పత్తిని సంపాదించకలిగితే, కాలేజీలలో విద్యాబోధన హెచ్చుస్థాయిని అందుకోగలిగితే, యువకులలో ఉన్నతాభిప్రాయాలు, వున్నతలక్ష్యాలు, వారువారు యెన్నుకున్న సబ్జెక్టులలో ప్రావీణ్యం సంపాదించే ఆశయాలు, అన్నిటికంటే ముఖ్యంగా విద్యార్థులలో క్రమశిక్షణ పెరగడానికి తోడ్పడితే, అందరకూ సంతోషం కలిగిస్తుంది. కాని ఏ కొన్ని వున్నతవుద్యోగాలు కొంతమంది ప్రత్యేక వ్యక్తులకు కొన్ని కులాలకు చెందినవారికి కల్పించేందుకుమాత్రం యీ ప్రణాళిక వుపయోగించబడితేమాత్రం దానివల యిదివరకువున్న పరిస్థితులకన్న అధోగతి పరిస్థితులు యేర్పడి రాష్ట్రంలో వున్నతవిద్యా పురోగమనం మొత్తంమీద కుంటుపడడానికి సందేహంలేదు. ఈకొత్త పథకాన్నిగురించి ప్రభుత్వం సముచితమైన నిర్ణయానికి త్వరలో రావడం మంచిది.

ఉన్నత విద్యకు సంబంధించినంతవరకు యీమధ్య ప్రాముఖ్యత వహించిన ఒక గడ్డు సమస్య విద్యార్థులలో క్రమశిక్షణారాహిత్యం, దాన్ని యెదుర్కొనవలసిన అవసరం. ఈ విషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యార్థులు మరికొన్ని యితర రాష్ట్రాల విద్యార్థులకన్న కొంత మెరుగే అయినప్పటికీ 1961-64 మధ్య క్రమశిక్షణారాహిత్య చర్యలను అవలంబించడంలో ఆంధ్రరాష్ట్రం కేరళ తరువాత రెండవస్థానాన్ని ఆక్రమిస్తున్నట్లు ఆ విషయమై విచారణ సల్పిన యూనివర్సిటీ గ్రాంట్సు కమీషన్ ప్రత్యేక కమిటీ పేర్కొన్నది. క్రమశిక్షణారాహిత్యానికి "కళాశాలలలో విద్యార్థులను అత్యధిక సంఖ్యలో చేర్చుకోవడం, వారికి విద్యను అభ్యసించేందుకు తగిన సదుపాయాలు లేకపోవడమూ, అధ్యాపకుల వర్గానికి, పాలకవర్గానికి, విద్యార్థులకూ మధ్యగల అంతరం పెరిగిపోవడం కారణాలు"ని ఆ కమిటీ పేర్కొన్నది.

ఈ పరిస్థితులను బాగుపరచేందుకు విద్యార్థులు విద్యాభ్యాసంపై తమ దృష్టిని కేంద్రీకరించేందుకు వీలుగా కళాశాలలు అన్నింటిలో హాస్టల్ సౌకర్యాలు విరివిగా కలిగించాలనీ, ట్యుటోరియల్ పద్ధతి విస్తరింపచేయాలనీ, విద్యార్థులకృషి సంవత్సరం మొదటినుండి సక్రమంగా కొనసాగేందుకు విద్యాబోధన పద్ధతులు పటిష్టం చేయాలని, ఎప్పటికప్పుడు పరీక్షలు, టెస్టులు, ఏర్పాటుచేసి వారిని ఎప్పుడూ వాటికి తయారుగా వుండేటట్లు బోధన కార్యక్రమం యేర్పాటుచేయాలని, ఉపాధ్యాయుల సంఖ్యను బట్టి విద్యార్థుల సంఖ్యను నిర్ణయించే నిష్పత్తి తగ్గించాలని, కొన్నినెలల క్రిందట హైదరాబాదులో జరిగిన ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలేజీ పరిపాలక, అధ్యాపక సంస్థల ప్రతినిధుల సమావేశంలో ప్రత్యేక సూచన చేయబడింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వున్నతవిద్య విస్తృతంకావడానికి ఎక్కువ అవకాశాలు, అవసరంకూడా వున్నాయి. కాని యింతవరకు యేర్పాటయివున్న సంస్థలు సక్రమమైన, పటిష్ఠమైన పద్ధతులపై నిర్వహింపబడడానికి తోడ్పడేటటువంటి అవసరమయిన కార్యక్రమాలకే కొంతకాలం ప్రధానస్థానం యిచ్చి ఆటుతరువాతనే క్రొత్త సంస్థలను స్థాపించేందుకు పూనుకోవడం అన్నివిధాలా శ్రేయస్కరం. మన నాల్గవ ప్రణాళికలో ఉన్నత విద్యాపథకం ఈ సూచనకు అనుకూలంగా రూపొందించడం అవసరం.

—



★ పెండ్లికొరకు రెండుహైస్కూళ్ళమూత- సూళ్ళూరుపేట హెడ్మాస్టరు వింతచర్య

★ రాళ్ళపాడు రిజర్వాయరులో నీళ్ళు నాట్లకువదలనిస్థితి: రైతుల ఆందోళన

★ ఎ.ఎస్. పేట అధ్యక్షునిపై అవిశ్వాసం

★ గూడూరుతాలూకాలో క్షామపరిస్థితి- సహాయానికి శ్రీనివాసులురెడ్డి విజ్ఞప్తి

★ అమెరికాకుపోతున్న ఇనకపాళెం హెల్తు సెంటరు డాక్టరుకు వీడ్కోలు

ఎవరి పెండ్లికొరకో రెండు హైస్కూళ్ల మూత?

16 తేదినాడు జిల్లాపరిషత్తు హయ్యర్ సెకండరీ స్కూలులోని ఇరవై-ఇరవైఐదు మందిఉపాధ్యాయులుఒక్కసారిశెలవుపెట్టారట. అంతే, హెడ్మాష్టరుగారు ఆరోజు స్కూలు మూసివేశారు. బాలురహైస్కూలు మూసివేయబడింది కాబట్టి, బాలికల హైస్కూలు కూడా మూసివేయబడిందట. 16 తేది దాదాపు 1500 మంది బాలబాలికలు యిండ్లలో వుండిపోయారట.

ఆరోజు పండగవచ్చిం ఏమిలేదు. అందువల్ల శెలవురోజుకాదు. సూళ్లూరుపేటలో మాత్రం రెండు హైస్కూళ్లు మూతబడినవి. కారణం విచారిస్తే సూళ్లూరుపేటవాసియైన జిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి యిరువురు కుమార్తెలకు 15 తేది రాత్రి మద్రాసులో వివాహం. దానికి హాజరయ్యేందుకుగా ఉపాధ్యాయులు ఎవరికారణాలతో వారు శెలవు పెట్టారని తెలిసింది. శెలవుపెట్టిన టీచర్లంపరూ పెండ్లికిపోయారా అంటే అదీ కనపడదు. హెడ్మాష్టరుగారు, మరికొందరు పోయినట్లుంది. పెండ్లికి పోతుండా, ఐడికి రాకుండా యింతమంది ఒక్కరోజు ఎందుకు శెలవు పెట్టవలసివచ్చిందో విచిత్రం. లోపుగా విచారిస్తేకాని కారణం బయట పడకపోవచ్చు. ఇంతమంది విద్యార్థులకు సంబంధించిన సంస్థలను, ఎవరో ఒకవ్యక్తి యింట్లో పెళ్లికొరకుగా మూసివేయడం వుచితమాఅంటే, ఆరోజుకుకు ఇంకోరోజు పెట్టుకుంటాంలేంటారట హెడ్మాష్టరుగారు. ఈరోజు ఒకరి పెండ్లికొరకు మూసివేస్తే, రేపు యింకొకరి కార్యానికికూడా మూసేవ రదా! ఇందులో ఒకరోజు స్కూలు మూసివేసినందువల్ల మునిగిపోతుందనేది కాదు సమస్య; అసలు యిలాంటి పద్ధతి, సాంప్రదాయం చెడ్డదనేది గమనించవలసిన విషయం. అత్యవసర పరిస్థితుల్లోనో, స్థానికంగా ప్రత్యేకకారణాలవల్లనో అందరికీ సంబంధించిన కారణమైతే స్కూళ్లు మూయవచ్చు, శెలవు యివ్వవచ్చు. కాని వ్యక్తిగత కారణాలతో స్కూలు మూసే స్వతంత్రం ఆ హెడ్మాష్టరుగారికి ఎక్కడిదో, ఆ అధికారం వారికి ఎవరుయిచ్చారో తెలియదు. అధికారంలో వున్నవారి అభిమానం తమకుంటే, వారివల్ల తమకు ఉపయోగమంటే అన్యమార్గంలో అభివృద్ధిని పొందవచ్చు. అంతేకాని ఆ అభిమానాన్ని ధనువను ఈ విధంగా దుర్వినియోగం చేయకూడదు. అది తనకు పనులిచ్చేవారికి చెడ్డపేరును తెస్తుంది. ఇకమీదటైనా వ్యక్తిగత కారణాలతో వారు ఈ విధంగా చేయకుంటే మంచిది.

రాళ్లపాడు ప్రాజెక్టు

ఈ సంవత్సరం రాళ్లపాడు ప్రాజెక్టు క్రింద నార్లకు సకాలంలో నీరు వదిలారు. అందువల్ల రైతులందరూ నార్లు పోసుకున్నారు. నార్లు పోసినది మొదలు వర్షం లేదు. రిజర్వాయరులో 13 అడుగుల నీరు నిల్వవున్నది. ఇంతనీరు వున్నప్పుడు నాట్లకు వదలవచ్చు. కాని అధికారులు పిటి కలువులు ఎత్తివేసే నీరంతా క్రిందకు వదిలేశారు. ప్రాజెక్టుక్రింద పదివేల ఎకరాలు సాగుకావలసి వుండగా, ఒక్క ఎకరాకు కూడా నీరివ్వకుండా, క్రిందకు వదిలి వేయడం అన్యాయం. బహుశా కరేడు, మాచవరం రైతుల పలుకుబడివల్ల అధికార్లు ఈ విధంగా చేశారేమోననిపిస్తుంది. ఈ విధంగాచేస్తే ప్రాజెక్టు ప్రయోజనం విఫలమైపోతుంది. ఇప్పటికైనా అధికార్లు నాట్లకు నీరువదిలి, రైతాంగం ఆశాభంగం చెందకుండా చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

—ఒక రైతు

ఎ. ఎస్. పేట అవిశ్వాసం

ఆత్మకూరు తాలూకా అనాసముద్రంపేట పంచాయతీ అధ్యక్షునిమీద ప్రతిపాదింపబడిన అవిశ్వాస తీర్మాన చర్చకుగా నెల్లూరు డిప్యూటీకలెక్టరుగారిచే 13 తేది పంచాయతీ సమావేశం ఏర్పాటు చేయబడింది. అర్గురుసభ్యులు హాజరైనారు. అధ్యక్షుడు, యిద్దరు సభ్యులు సమావేశానికి రాలేదు. అవిశ్వాసతీర్మానం ఏకగ్రీవంగా ఆమోదింపబడింది. క్రొత్త అధ్యక్షుని ఎన్నిక త్వరలో జరుగుతుంది.

ఈ పంచాయతీ అధ్యక్షుడు శ్రీ పూటుకూరు శ్రీకంఠయ్య. మొత్తానికి పంచాయతీలలో ఈఅవిశ్వాసతీర్మానావకాశం వున్నందువల్ల, కొందరైనా ఒళ్లు దగ్గరపెట్టుకొని పంచాయతీపాలన నిర్వహిస్తారేమో!

గూడూరు తాలూకా క్షామం: శ్రీనివాసులురెడ్డి ప్రకటన

కోటసమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు ఈ క్రింది విధంగా ప్రకటిస్తున్నారు—

నెల్లూరుజిల్లా గూడూరు తాలూకాలో క్షామ పరిస్థితులు యేర్పడినవి. వర్షాలు లేనందున ఒక్కచుక్కకూడా చెరువులలో నీరులేదు. మంచి నీటిబావులలో నీరు యింకిపోయినందున మంచినీటికి కటకట యేర్పడినది. పశువులకు నీరు, గ్రాసము కొరవడినది. నార్లుపోసుకొనుటకుకూడా నీరులేదు.

తిక్కవరం పిర్కా రైతుల పరిస్థితి చాల ఆందోళన కరముగనున్నది. గత సంవత్సరంకూడా తిక్కవరం పిర్కా రైతులు తిండిగింజలకు నోచుకోలేదు. ఈ పిరి రైతుల పరిస్థితి వివరింపనవసరములేదు.

ఇట్టి దుర్భరపరిస్థితిలో ప్రభుత్వము శిస్తుల, లోన్ల బకాయిలను కట్టమని వత్తిడి చేస్తున్నది. అప్పులుచేసి వేలంలో ఒక్కొక్క రైతుకున్న భూమిని పదిసరూపాయిలకు ప్రభుత్వమే కొంటున్నది. ఇట్టి పరిస్థితిలో ప్రభుత్వము కార్మిక కర్షకులను తక్షణం ఆదుకొనవలెను. శిస్తుల, లోన్ల బకాయిల వసూళ్ళ వాయిదా వేయాలి. వ్యవసాయ కూలీలకు తక్షణం కరువుపనులు కల్పించాలి. చౌకడిపోలు విరివిగా నెలకొల్పాలి. తూపిలి చెరువుకు నీటి వసరులు కల్పించుటకై స్వర్ణముఖిలో నిర్మాణములోవున్న అడ్డగోడను త్వరలో పూర్తి చేయించాలి. మామిడి కాలువనుండి కొత్త కాలువత్రవ్వి తిక్కవరంపిర్కా గ్రామాలకు నీటివసరులు కల్పించాలి. తిక్కవరంలో పంబలేరు పంపింగ్ స్కీమును వెంటనే అమలు జరపాలి. బల్లవోలు మురుగునీటి పథకమును సత్వరమే చేపట్టాలి. గూడూరు తాలూకాలోని పబ్లిక్‌వర్క్సుశాఖవారి చెరువుల నన్నింటిని మరమ్మత్తులు చేయించాలి. మైనర్ యిర్రిగేషన్ గ్రాంటును ప్రభుత్వము వెంటనే విడుదలచేయాలి. శాశ్వతక్షామ నివారణకు సోమశిల ప్రాజెక్టు నిర్మాణము ఒక్కటే శరణ్యం. గూడూరు తాలూకా ప్రజలకు ప్రభుత్వము సత్వరసహాయమును అందజేయవలెనని అర్థిస్తున్నాను.

ఇనకపాళెం డాక్టరుకు వీడ్కోలు

వెంకటాచలం సమితిలోని ఇనకపాళెం ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్ర డాక్టరుగా సంవత్సరకాలంలోనే ప్రజాభిమానాన్ని అత్యంతంగాపొంది; వున్నతవిద్యకై అమెరికాపోవు సందర్భంలో డాక్టరు బిల్లకూరు ముద్దుకృష్ణారెడ్డిగారికి సమితి అధ్యక్షుడు-సభ్యులు 17 తేది ప్రేమపూర్వకమైన వీడ్కోలు సన్మానం జరిపారు. సన్మానసభకు జిల్లా వైద్య శాఖాధికారి అధ్యక్షత వహించారు. సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ రామిరెడ్డి దశరథ రామరెడ్డి మాట్లాడుతూ డాక్టరు ముద్దుకృష్ణారెడ్డి విద్య వినయ సుగుణ సంపదలుగల చైతన్యవంతుడైన యువకుడని, నిరుపమానమైన సేవతో ప్రజాభిమానానికి పాత్రుడైన వాడని ప్రశంసించారు. విదేశాలకు పోయినా భారతీయ సంస్కృతి, సాంప్రదాయాలను విడనాడవద్దని కోరారు. బి. డి. ఓ. శ్రీ పి. గోవిందురెడ్డి, కసుమర్తిపాడు పంచాయతీ అధ్యక్షుడు శ్రీ పి. హరిశ్చంద్రారెడ్డి, వంటపాళెం ప్రెసిడెంటు శ్రీ సి. వి. శేషారెడ్డి గారలుకూడా ముద్దుకృష్ణారెడ్డి సేవలను కొనియాడుతూ ప్రసంగించారు. మేనేజరు శ్రీ కృష్ణమూర్తి ధన్యవాదములు చెప్పారు.

డాక్టరు ముద్దుకృష్ణారెడ్డిగారిని సమితి సిబ్బంది గోపాలపురంలో, హెల్తుసెంటరు సిబ్బంది ఇనకపాళెంలో సన్మానించారు.

—ఓ. వి.

కోటసమితి వార్తలు

సమితిలోని కాశిపురం, కొండూరు, కొండుగుంట, లక్ష్మమ్మ ఖండ్రిక, చంద్రశేఖరపురం, వల్లూవారిపాళెం, వడ్డఖండ్రిక, అంకులపాటూరు, రామారెడ్డిపాళెం, పట్టపుపాళెం, పాటిమిట్ట, దరఖాస్తు గ్రామాలలోని ప్రాథమిక పాఠశాలలకు భవనాలు మంజూరైనవి. వీటి ఖర్చులో ముప్పాతికవంతు ప్రభుత్వము, పావిక వంతు పంచాయతీలు భరిస్తాయి. ఈశ్వరవాక, చిట్టమూరు, ఆరవపాళెం, ముత్తెంబాక, గంగనపాళెం, నెల్లిపూడి గ్రామాలలో పాఠశాల భవనాలు యిప్పటికే నిర్మాణంలో వున్నవి.

పోటీలేకుండా ఎన్నికైన పంచాయతీలకు ప్రభుత్వం బహుమాన రూపంగా యిచ్చిన ధనంతో విహూరు, బూదనం, కేసవరం, రెడ్డిపేట, చంబేడు, వావిళ్ల పాడెం గ్రామాలలో ప్రయాణీకుల వసతి గృహాలు మంజూరైనాయి. ఇందులో పాతికభాగం ఖర్చును పంచాయతీలు, ప్రజలు భరించవలసి వుంటుంది.

అభివృద్ధి కార్యక్రమాల విషయంలో కోట సమితికి కొదువలేదు. సమర్థుడైన అధ్యక్షుడు, సహాయం అందగల అనుకూలతలున్న సమితి యిది.

బుచ్చి బావులు

బుచ్చి – జన్నవాడరోడ్డు జంక్షన్‌లో శ్రీ కంటి పాపిరెడ్డిగారు ఒక బావిని; మినగల్లు – పంచేడు కనెక్షన్ రోడ్డులో షేక్ మదారుసాహెబుగారు ఒకబావిని నిర్మించి యిచ్చారు. ఇది బాటసారులకు యెంతో మంచిసౌకర్యం. సార్థకమైన దానం. పై యిరువురు మంచినీటిదాతలకు మా కృతజ్ఞత.

—ఎం. రామానుజులు.

కలువాయిలో ఆకుతోటలుకూడా ఎండిపోతున్నాయి!

ఎప్పుడూ యెండని బావులుకూడా ఈయేడు ఎండిపోయాయి. త్రాగు నీటికికూడా ప్రజలు అవస్థలు పడుతున్నారు. నార్లు ఎండిపోయినవి. తమలపాకుల తోటలు కూడా మాడిపోతున్నవి. పేదసాద ఒక్కపూట తిండితో కాలం గడుపుతున్నారు. రెండుమూడు వందలమంది జనం తూర్పు నాటకు వలసపోయారు. కాటకపరిస్థితి దారుణంగావుంది. ప్రభుత్వం సహాయపడాలె.

—వి. రామచందర్.

పంచాంగం

ఆగస్టు 27 తేదీమొదలు సెప్టెంబరు 25 తేదీవరకు భాద్రపదమాసము.

వృష్టఫలరిష్టమ్

వర్షము కన్న గాలి అధికముగా యున్నను ఇందు బహుళపక్షమున విశేషముగ వర్షించి కృష్ణా గోదావర్యాదినదులు ప్రవహించును.

ఆగస్టు 27, 30, 31; సెప్టెంబరు 1, 4, 5, 6, 9, 15, 18, 20, 22, 23 తేదీల వర్షం గమనించదగినవి. 5 శనివారములు వచ్చినందున ధాన్యాది వస్త్రాల గిరాకి, దుర్భిక్షము, రాజకీయ కలహాలు అధికము.

పుష్కరార్కై

ఆగస్టు 30 తేదీరాత్రి 11-29 నిమిషములకు పుష్కరార్కై ప్రవేశము.

ముహూర్త దినమ్

సెప్టెంబరు 2 తేదీ ముహూర్తదినము.

ఆగస్టు తిథులు

28 శని	విదియ రా. 7-58 గం. వ.	
29 ఆది	తదియ సా. 6-14	,,
30 సోమ	చవితి సా. 4-56	,,
	వినాయకచవితి.	
31 మంగళ	పంచమిసా. 4-06	,,

సెప్టెంబరు తిథులు

1 బుధ	షష్ఠి మ. 3-46	,,
2 గురు	సప్తమి మ. 3-55	,,
	ఆముక్తాభరణ సప్తమి	
3 శుక్ర	అష్టమి సా. 4-32	,,

జలపంధ్ర యోగములు

సెప్టెంబరు 7, 8, 9, 11, 12, 13, 20, 21, 22 తేదీలు జలసంధ్రయోగములు వర్షం కురియును.

—నిమ్మగడ్డ వెంకటేశ్వరశాస్త్రి.

కారు కావలెను

దిస్స సైజు, సెకండుహేండు కారు కావలెను. అమ్మదలచినవారు దయచేసి క్రింది అడ్రసుకు తెలుపండి.

Advt. Box No. 146.
Zamin Ryot - Nellore.

ఇంటిజాగా అమ్మబడును

నెల్లూరు వేదంవారి అగ్రహారములో "విజయమహల్" యెదురుగా వుండు షుమారు 73 అంకణముల ఖాళీ జాగా అమ్మబడును.

వలయువారు మాతో సంప్రదించండి.

బి. కృష్ణారావు,
C/o జమీన్‌రైతు — నెల్లూరు

కుష్ఠు - బొల్లి

సర్వమేహాపాదలకు దివ్యౌషధము

రెడ్డి అండ్ కో., (Regd)

H. O.
గోపాలపురం - తూ. గో. జిల్లా.
బ్రాంచి:
ట్రంకురోడ్డు—నెల్లూరు.
వేలుమొదలియార్ వర్కుషాపుప్రక్కన

నెల్లూరుజిల్లా అఫిషియల్ రిసీవరు కోర్టులో

నెల్లూరు సబ్‌కోర్టు: ఐ. పి. 15 ఆఫ్ 62. ఇనగంటి సుబ్బారెడ్డి (died) తండ్రి పోతురెడ్డి, పెరమనగ్రామం, ఆత్మకూరు తాలూకా, నెల్లూరుజిల్లా—ఇజాసాల్వెంటు.

పై నెంబరులో యిజాసాల్వెంటువల్ల తమకు రావలసిన బాకీలను ఆయా క్రెడిటర్లు తమ బాకీ రుజువుపత్రములను యీ ఆఫీసులో 2-9-65 తేది పగలు 2 గం. లోగా దాఖలు చేసుకొనవలెను. అట్లు దాఖలుచేసుకొననివారి బాకీలకు దామాషా పంచియివ్వబడదు.

—బి. విశ్వనాథం,
అఫిషియల్ రిసీవరు, నెల్లూరు.

పసిరికలు - - కామెర్లు

భయపడపనిలేదు

డాక్టరు సి. రామయ్యంగారు.
రంగనాయకులపేట—నెల్లూరు

నెర్వోటాల్

నరముల బలహీనత - - రక్తపుపోటుకు

బంగారము, మంచిముత్యములు మొదలగు విలువగల భస్మనంపుటిచే తయారుచేయబడినది. ఎట్టి నరముల బలహీనతనైనను హరించి, రక్తని దేహదారుఢ్య మొసగును. నిస్సార, నిస్సత్తువ, మలబద్ధకము, కాళ్లుతిమ్మిరులు, పాంమొలిక, కాళ్లు, చేతులు మంటలు, తిమ్మిరలు, చెవిలో ధ్వని, నరాల నిస్త్రాణకుండుట, గుండెదడ, ధాతునష్టము మొదలగువాని నన్నింటిని నిర్మూలించి, మందకాంతిని, మనోల్లాసమును కలిగించుటలో మించిన ఔషధము మరొకటి లేదు.

8 కా॥ సీసా 33-8 న పై.

ఇండియన్ మెడిసిన్‌హౌస్
విజయవాడ

బ్రాంచిలు: రాజవీధి - నెల్లూరు.
రాజవీధి - గూడూరు.
బజారు వీధి - నాయుడుపేట.

హైదరాబాదు లేఖ

మంత్రివర్గ విస్తరణ— శాఖల పునర్విభజన— సంజీవయ్య రోజుల స్మరణ!

[మా హైదరాబాదు విలేఖరి]

రాష్ట్ర శాసనసభల వర్షాకాల సమావేశాలు కొత్తమంత్రుల ప్రమాణ స్వీకారంతో ముగిశాయి. దానితో, రాష్ట్ర రాజకీయాల్లో గత మూడు సంవత్సరాల్లో లేని కొత్తపోకడ పరిణామం కూడా ప్రారంభమయాయి.

నూత్నమంత్రుల పేర్లు తెలిసినవెంటనే, అత్యధికంగా హతాశులైనవారు రాయలసీమకుచెందిన శాసనసభ్యులు; వీరిలో చిత్తూరుజిల్లావారినికూడా కలుపుకుంటే, తిమ్మారెడ్డిగారుకూడా. వీరి తరువాత మాజీ యునైటెడ్ డెమోక్రటిక్‌ఫ్రంట్‌కు చెందిన కాంగ్రెసుపార్టీ సభ్యులు, ముఖ్యంగా వారి నాయకుడు కె. వి. నారాయణరెడ్డిగారు.

ఆగస్టు 19 ఉదయం నాటి సంచికల్లో స్థానిక పత్రికలు కొత్తమంత్రుల పేర్లను, పోర్టుఫోలియోల పునర్విభజనగూర్చి, ప్రకటించాయి. బహుశా అందువల్లనేనేమో, ముఖ్యమంత్రి 20న ప్రశ్నోత్తరాల సమయం కాగానే శాసనసభలోను శాసనమండలిలోను, కార్యక్రమంలో లేకపోయినప్పటికీ, తన మంత్రివర్గ విస్తరణగూర్చినీ, శాఖల పునర్విభజన గూర్చినీ ప్రకటనలు చేశారు. శాసన, విధానసభల సమావేశాల చివరి రోజున-21 న-మరునాడు రాజభవన్ దర్బారు హాలులో జరుగనున్న ప్రమాణ స్వీకారోత్సవానికి రావలసిందిగా సభ్యులందరినీ ఆహ్వానించారు.

ముఖ్యమంత్రి ప్రకటనచేసిన వెంటనే శాసనసభలాబీలో నిశ్శబ్దత వ్యాపించింది. తరువాత రాయలసీమవారంతా, ఓబులరెడ్డి ప్రభృతులు, ఒకచోట చేరారు. అప్పటినుంచే వారిలో సమాలోచనలు ప్రారంభమయాయి. విమర్శలు, అసంతృప్తి, ఆగ్రహం అన్నీ వినిపించాయి, కనిపించాయి. ఆ మధ్యాహ్నమే వీరంతా కలిసి ముఖ్యమంత్రివద్దకు రాయబారం వెళ్లారు. ప్రత్యావత్యాలు ప్రారంభమైన నాటినుంచి 18 మాసముల్క్రితం వరకూ వీనాటూ, రాయలసీమ ప్రతినిధిలేని మంత్రివర్గమంటూ లేదనీ, మంత్రివర్గాన్ని విస్తరించేటప్పుడు, తప్పకుండా ఈ లోటును ముఖ్యమంత్రి నివారిస్తారని ఆశించామనీ, తమ ఆశను నిరాశచేయవద్దనీ వీరు కోరారు.

ఇప్పటి పరిస్థితిలో యింతకంటే మంచి ఏమీ చేయలేము; రాయలసీమనెలా

> ### ఐ. ఎ. ఎఫ్. మంత్రి శ్రీ ఏ. సి.
>
> ఐ. ఎ. ఎస్. మంత్రులున్నారో లేదో కాని, మనకు ఐ. ఎ. ఎఫ్. మంత్రిమాత్రంవచ్చారు. ఇది మేము చెప్పేమాటకాదు, శ్రీ పి. సి. సుబ్బారెడ్డిగారే ఒకసభలో చలోక్తిగా చెప్పినమాట. ఐ ఎ ఎఫ్. అంటే ఇర్రిగేషన్, అగ్రికల్చర్, ఫుడ్ అని అర్థం. ప్రస్తుతం ఈ మూడు శాఖలను ముడివేసుకొన్న మంత్రి శ్రీ పి. సి. గారు ముమ్మందు యీ పదాన్ని అర్థవంతమైన నుడికారంగా చేయగలరేమో.

ఎప్పుడు తృప్తిపరచాలో నాకు వదిలేయండి, అని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు వీరికి చెప్పారు.

ఈ సమాధానం వారిని సంతృప్తిపరచలేదని వేరే చెప్పనవసరంలేదు. మరునాడు వీరంతా మళ్ళీ సమావేశమై సుదీర్ఘంగా చర్చించి తమ అభిప్రాయాన్ని కోరికను వెల్లడిస్తూ ఒక తీర్మానం ఆమోదించారు. ముఖ్యమంత్రికి ఢిల్లీలోని కాంగ్రెసు నాయకులకూ తమకు న్యాయాన్ని చేకూర్చవలసిన ఆవశ్యకతనుగూర్చి విన్నవించడానికి ఓబులరెడ్డి, అంతోనిరెడ్డిగార్లకు అధికారమిచ్చారు. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిపై తమ విశ్వాసాన్నికూడా ఈ తీర్మానంలోనే పునరుద్ఘాటించారు.

కాని ఈ తీర్మానాన్ని తీసుకొని తమ దర్శనార్థమై వచ్చిన ఓబులరెడ్డి, అంతోనిరెడ్డిగార్లను చూడగానే, ముఖ్యమంత్రిగారు తమ ఆఫీసుగదిలోనించి దిగ్గనలేచి లోపలికి వెళ్ళిపోయారు. తీర్మానాన్ని ప్రైవేటు సెక్రటరీకి యిచ్చి వీరు తిరిగిపోవలసివచ్చిందట.

ఇక యు. డి. ఎఫ్. వారు. వీరంతా కూడా వేరే సమావేశమయారు. రాయలసీమవారి సమావేశంలోవలనే వీరి సమావేశంలోకూడా మూకుమ్మడిగా కాంగ్రెసుపార్టీ సభ్యత్వానికో, అసెంబ్లీ సభ్యత్వానికో రాజీనామా పెట్టాలనే అభిప్రాయాన్ని పలువురు వెలిబుచ్చారు. అయితే పార్టీనాయకునికి మరొక అవకాశమివ్వాలనేవారిమాట చెల్లింది. ఈవర్గం పక్షాన ప్రధానమంత్రి శాస్త్రిగారికి, కాంగ్రెసుఅధ్యక్షుడు కామరాజ్‌గారికి టెలిగ్రాములువెళ్లాయి. తాము కాంగ్రెసులోచేరితే, మంత్రివర్గంలో మార్పులుచేసే సందర్భములో తమవర్గానికి తప్పకుండా ప్రాతినిధ్యమిస్తామని తాము కాంగ్రెసులో చేరేముందు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు హామీనిచ్చారు. ఇప్పుడాహామీని ఖాతరుచేయనందుకు తమ ఆసమ్మతిని తెలుపుతూ, ఖాతరుచేసితీరాలని కోరారు.

ఈ సంఘటనల పరిణామం చివరికి యెలావుంటుందో యిప్పుడే చెప్పలేము, కాని వూహించవచ్చును.

దామోదరం సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగావున్నరోజుల్లో ప్రదేశ్ ఎన్నికల సంఘం విషయమై తగాదా తలెత్తింది. అనాడాయన దూరదృష్టిని, విజ్ఞతను ప్రదర్శించి, 'పి. సి.' ని తమ మంత్రివర్గం నుంచి తరిమి వుండకపోతే సమకాలీనాంధ్రచరిత్రగతి మరొకవిధంగా వుండేది. కొత్తమంత్రులను ఏరుకొనడం, ప్రభుత్వశాఖల పునర్విభజనలో బ్రహ్మానందరెడ్డి అవలంబించిన తీరుచూస్తే, నాకారోజులు జ్ఞాపకమొస్తున్నాయి.

మొత్తంమీద బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ముందురోజుల్లో "పి. సి."ని "పి. టి."ని (తిమ్మారెడ్డిని) కాచుకొని ఉండవలసివుంటుందనడంలో సందేహంలేదు. "పి. టి." గారికి ప్రదేశ్‌కాంగ్రెసుఅధ్యక్షపదవికూడా మళ్ళీ లభించదని నమ్మకంగా చెప్పవచ్చును. ఆయన స్థానంలో టి.ఎన్. విశ్వనాథరెడ్డిగారు ప్రదేశ్‌కాంగ్రెసు అధినేత కావచ్చును. పిడతల రంగారెడ్డిగారి పేరుకూడా ఈసందర్భంలోవినవస్తున్నది.

* * *

దాదాపు ఐదువారాలు కొనసాగిన వర్షాకాలపు శాసనసభల సమావేశంలో ప్రధానంగా సభ్యులనోళ్ల వినవచ్చింది, వర్షాభావంవల్ల కలుగనున్న కరువు పరిస్థితి. ఈ విషయమై రెండుగంటలు ప్రత్యేకంగా, ఉభయ సభల్లోను చర్చజరిగింది. నివారణోపాయాలు తీసుకుంటామనీ, ఆహారపదార్థాలను సరఫరా చేస్తామనీ మంత్రులు హామీలనైతే యిచ్చారుకానీ, రానున్నవి గడ్డురోజులని, వర్షాభావంవల్ల యింతవరకు నాట్లువేయడంకూడా పలు ప్రాంతాల్లో జరగలేదని ప్రభుత్వానికి తెలియంగానేవుంది.

రండి, దయచేయండి

అందమునిచ్చు ఆకర్షణీయమైన వస్త్రములు

అందాలుచిందే డ్రా లాన్స్ ప్రింటు చీరలు, పసందైన టెరీక్సిల్ చీరలు, ముచ్చటైన డబల్‌కలర్ టెట్రాన్ చీరలు. బెనారస్, కట్నా, కంచి పట్టుచీరలు, కాంజీవరం ప్రింట్సు, బటిక్ ప్రింట్సు - యింకా కన్నులవిందైన క్రొత్తరకములు చాలా వచ్చియున్నవి.

దయచేసి విచ్చేయవలసిందిగా కోరుచున్నాము.

శ్రీ సీతాలక్ష్మి హాల్

(నిర్మల కాఫీ వర్కుస్ ఎదురుగా)

Phone : 568.

ట్రంకురోడ్డు—నెల్లూరు

WANTED

Immediately a social studies B. Ed. Apply to the correspondent.

R. K. HIGH SCHOOL,
Chakalakonda,
(Via) Vinjamoor,
NELLORE Dt.

చదువరి ఎప్పుడూ చూపరిగా వుండాలని కోరుకుంటాడు

* * * *

అందువల్లనే కుర్రకారు చూపు ఎప్పుడూ మా సిటీడ్రెస్ హోం పైనే వుంటుంది.

*** విద్యార్థులు ***

ముఖ్యంగా కాలేజి విద్యార్థుల అభిరుచికి సరిపోయే దుస్తులకు మాది పెట్టింది పేరు.

నచ్చిన గుడ్డ - కోరిన కుట్టు

—— మీ కోసం ——

శంఖంమార్కు లుంగీలు - చేతిగుడ్డలు తెచ్చిపెట్టాము. రండి - అయిపోకముందే తీసుకోండి.

ఒక్కసారి ఫోన్‌చేయండి - 444.

సిటీ డ్రెస్ హోం

ట్రంకురోడ్డు—నెల్లూరు

**** రైతులకు శుభవార్త ****



"జెటార్ హిందూస్థాన్"

ట్రాక్టర్లు స్పేర్ పార్టులు

మావద్ద వ్యవసాయ ప్రఖ్యాతిగాంచిన "జెటార్" హిందూస్థాన్ డీజల్ ట్రాక్టర్లు - వాటి స్పేర్‌పార్టులు రెడీస్టాకునుండి యెల్లప్పుడు దొరకును.

సర్వీసింగ్ మా ప్రత్యేకత

"జెటార్ హిందూస్థాన్" 35 హెచ్. పి. డీజల్ ట్రాక్టరు బరువు తక్కువలో అమర్చబడినది - దమ్ము చేయుటలో ప్రసిద్ధి కెక్కినది ఇదొక్కటే. ఇద్దరిదీ వున్నది.

ధర : రూ. 12,500/- లు.

(డెలివరి చార్జీలు — పన్నులు అదనం)

"జెటార్ హిందూస్థాన్" 50 హెచ్. పి. డీజల్ ట్రాక్టరు పెద్ద బరువులు లాగుటకు ప్రసిద్ధికెక్కినది.

ధర : రూ. 17,400/- లు.

(డెలివరి చార్జీలు - పన్నులు అదనం)

—— డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ ——

పద్మజా కమర్షియల్ కార్పొరేషన్

గాంధినగర్ (జిల్లా కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు ప్రక్కన)

ట్రంకురోడ్డు—నెల్లూరు

హెడ్ఆఫీసు : గవర్నరుపేట — విజయవాడ-2.

Printed and published by N. Sree Ramamurthy at The Zamin Ryot Press, 170, Thipparajuvari Street, Nellore (A. P.)